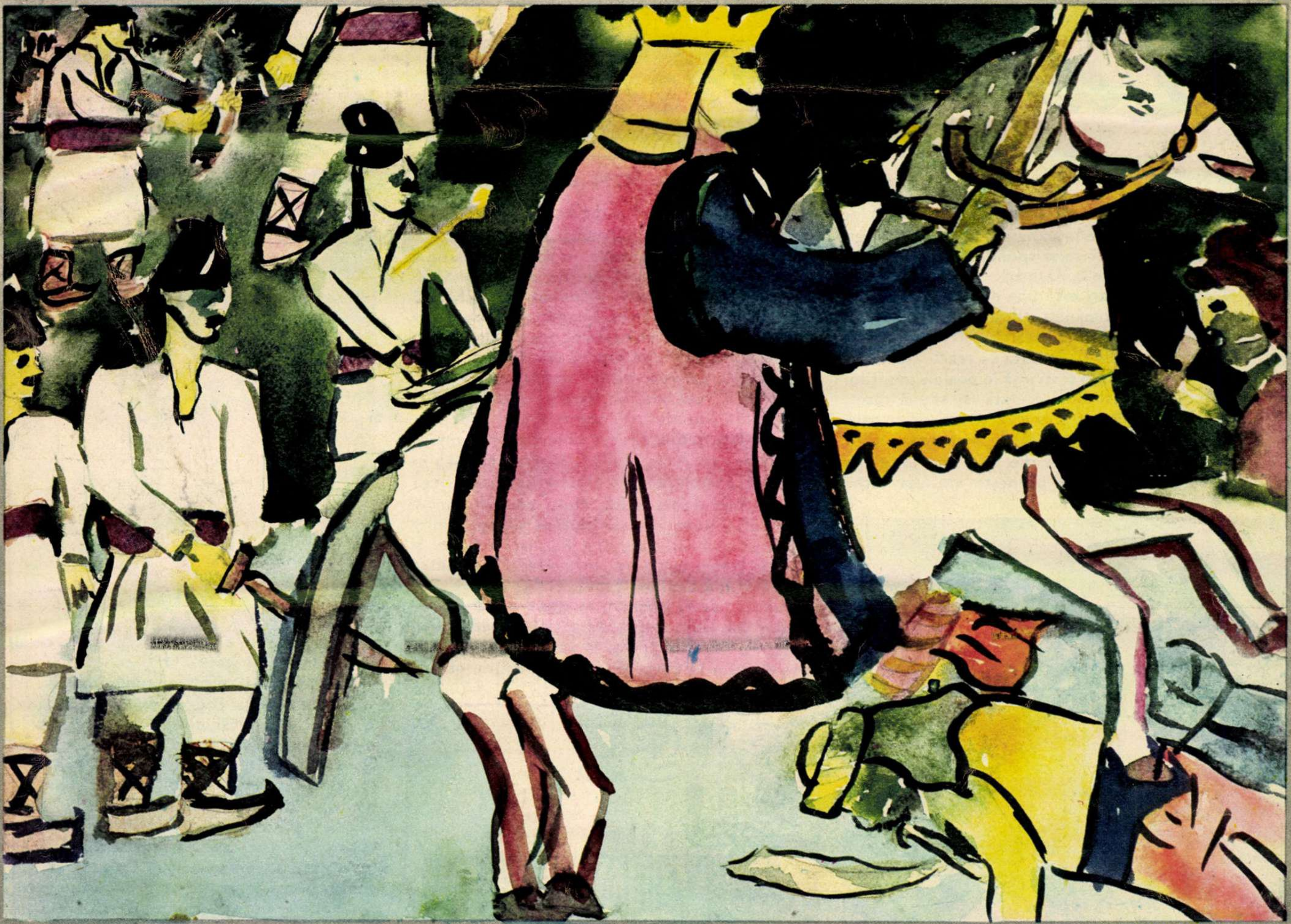

IONEL DUMITRESCU

SCRISOARE din ALBA IULIA

Străbuni cu gîndul însorit,
Fiți mîndri în morminte,
Cu visul vostru împlinit
Noi mergem înainte.

La gînd și faptă ne-nfricați,
Ne-ați dat ca moștenire
Cuvîntul arzător de frați
Și visul de Unire.

Ați înălțat, eternizînd
Cu-a sîngelui culoare,
Pe-al Daciei străbun pămînt
O prea frumoasă floare.

Din Argeș, Mureș, din Siret
Sorbind mereu tărie,
Ea mîndru-ți înflori la piept,
Măicuță Românie.

Un vis pe veci descătușat!
O dragoste de frate!
Sub cerul tău înseninat
O inimă ce veșnic bate.

DRAGOMAN MIHAI RĂBĂIANU.
Școala generală nr. 3, Alba-iulia

LUCIA GHEORGHICEANU

GALERIILE DE ARTĂ „Cutezătorii"

Hora bucuriei

În imagine te poți folosi de lucruri cum te-ai folosi de literele unui alfabet, spre a descrie o realitate nouă, diferită de aceea care ți-a servit de model, deși pare compusă din elementele ei: iată ce știu artiștii, chiar acei care nu știu despre ei că sînt artiști, așa cum se întîmplă cu acești corespondenți ai noștri. «Strada» nu-i locul de circulație, ci teatrul unde se petrece poezia oamenilor care trec pe sub bolțile pomilor (Lucia Gheorghiceanu, cl.aVIa,Șc. nr. 5 din orașul Gh. Gheorghiu-Dej). «Domnitorul» nu-i ilustrația lecției de istorie, ci evocarea unui personaj legendar (Ionel Dumitrescu, cl. a VI a D, Dornești). «Casa» nu-i imobilul unde locuim, ci un peisaj de zid la fel de maiestuos cum e un peisaj de munte (Tocan Sandor, cl. a VII-a, Cluj). «Livada» nu-i o întindere plantată, ci decorul de culori al pămîntului (Vasile Croitoru, cl. a V-a B, Miercurea Ciuc). Și toate aceste imagini împreună se rotesc într-o adevărată horă a bucuriei în paginile Galeriei noastre, și încetează să fie simple lucrări de școlari,și se cer privite precum fragmente din marea imagine a țării. «Bătrînul» nu-i un trecător banal, ci personaj de basm străvechi (Tudor Brătescu, cl. a VIII a E, București).

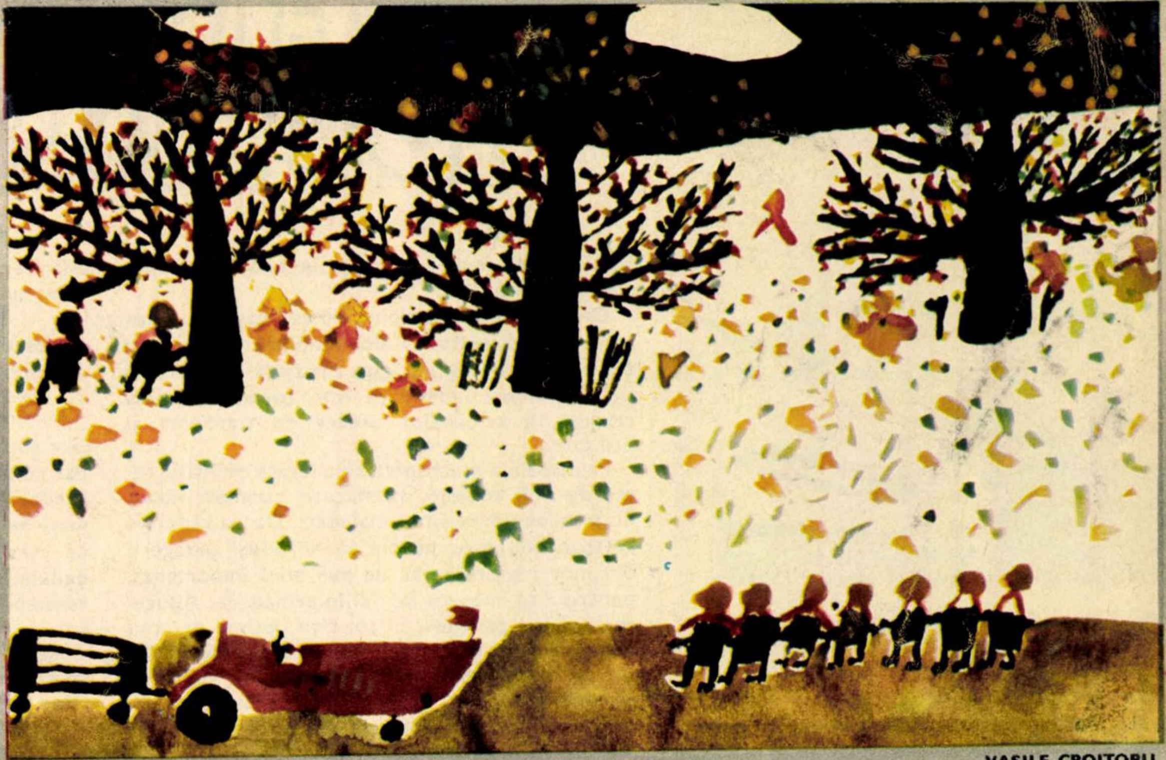
VASILE CROITORU

Partidului

Mă bucur pentru această copilărie,
Pentru pace, pentru fluturii albi din cîmpie,

Pentru toate școlile mele,
Pentru orașele noi suite pe schele,

Pentru glasul mamei ce lin se îngînă,
Pentru masa cu pîine caldă și bună.

Dar toate aceste firești bucurii
Nicicînd nu le-aș fi putut bănui

De n-ai fi fost tu, partid, să-mi spui: Ia-le,
Sînt ale țării, sînt ale tale!

DORINA MALANCĂ
Școala generală nr. 5, Buzău

TUDOR BRĂTESCU

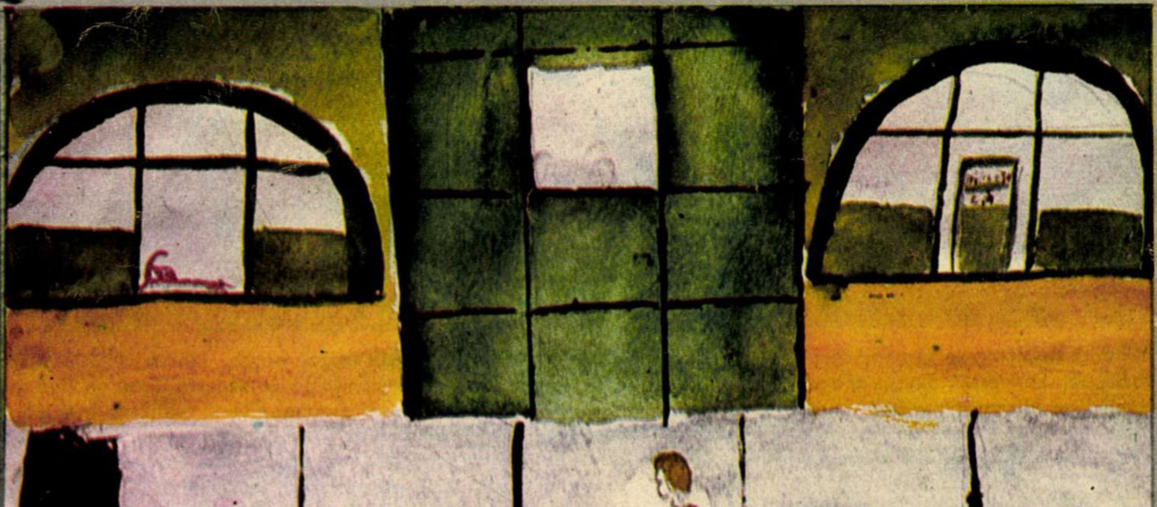

TOCAN SANDOR

LIBELULELE VĂZ

de ing. **RADU MANICATIDE**

Creşterea de la an la an a traficului aerian pe liniile mari de transport a provocat şi o creştere corespunzătoare a capacităţii avioanelor comerciale, atît pentru satisfacerea numărului mărit de pasageri, cît şi pentru reducerea cheltuielilor de exploatare, deci a preţului transportului.

Dacă astăzi zboară în mod curent, pe toate liniile continentale şi intercontinentale, avioane care dispun de 130—180 de locuri, în acelaşi timp aerobuze de 300 de locuri sînt în construcţie, urmînd să fie utilizate în următorii 2—3 ani, iar perspectiva apropiată pare a fi cea a avioanelor gigantice de 500 sau chiar 800 de pasageri. Toate firmele mari din America şi Europa au în studiu avansat asemenea avioane şi se poate spune că ele răspund principalei tendinţe în aviaţia de transport actuală.

Dar aviaţia de transport nu se dezvoltă numai în această direcţie. O altă tendinţă de evoluţie tot aşa de necesară şi care prezintă perspective de dezvoltare nelimitate este tocmai extrema cealaltă, a avioanelor uşoare de transport şi utilitare.

Principalele metropole sînt legate printr-o reţea de linii aeriene, satisfăcute, cum am văzut, de avioane din ce în ce mai mari. Dar la capetele acestor linii este nevoie să fie aduşi pasagerii oraşelor regionale sau de mai mică importanţă, pentru a se îmbarca pe liniile principale. Aducerea acestor pasageri, în condiţii optime de confort şi de timp, la punctele de plecare se face astăzi din ce în ce mai mult cu o categorie nouă de avioane mici, dar cu performanţe suficient de ridicate pentru a concura cu succes orice alt mijloc de transport. Avioanele acestea dispun în general de 10 pînă la 20 de locuri şi sînt în majoritate bimotoare, ce pot utiliza orice aerodroame, chiar fără piste betonate, şi sînt echipate pentru a putea zbura în orice condiţii meteo grele, în deplină siguranţă.

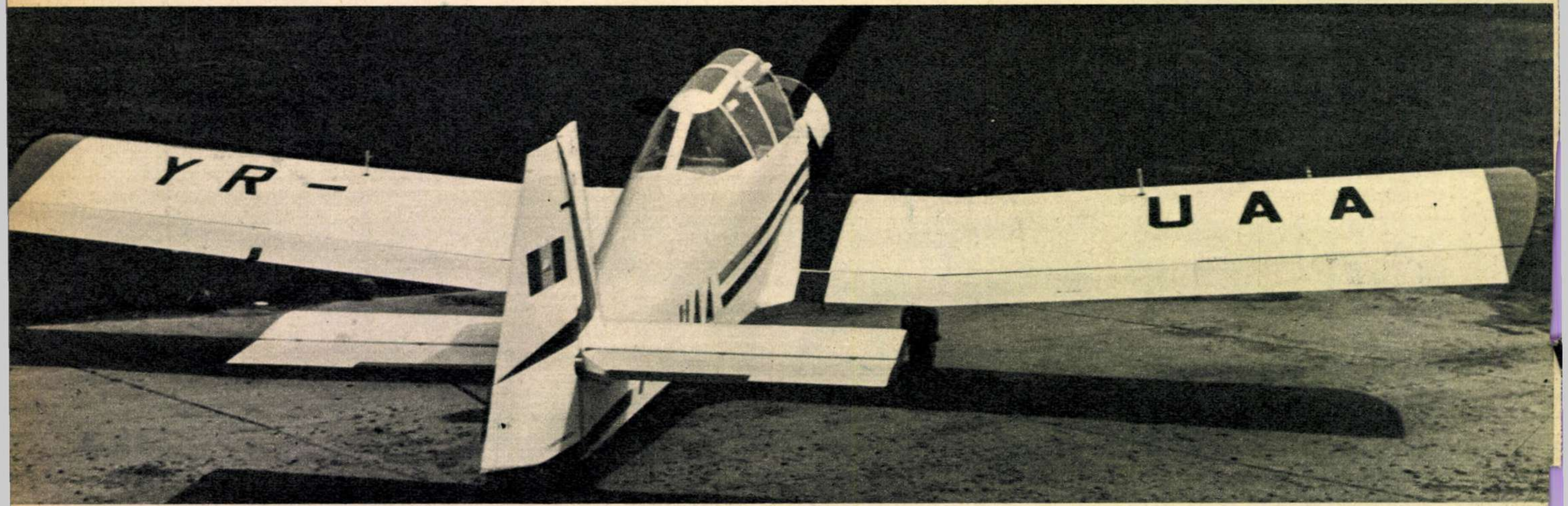

Deşi numărul tipurilor în activitate sau al celor aflate în construcţie este foarte bogat (aproape toate ţările lumii interesîndu-se de această nouă categorie), trebuie să menţionăm cîteva realizări care se bucură de un deosebit succes şi pentru care cererile au crescut atît de rapid, încît casele constructoare abia le pot satisface. Între ele cităm:

Avionul canadian D.H. Twin Otter, echipat cu 2 turbopropulsoare PT-6 de cîte 578 CP şi care transportă 13—18 pasageri cu viteze pînă la 290 kmh.

Avionul elveţian Pilatus Twin-Porter, echipat cu 2 motoare Lycoming de 290 CP ce poate transporta 10 pasageri cu viteze pînă la 250 kmh şi care este mai ales remarcabil prin posibilităţile sale de zbor lent şi pentru că poate utiliza terenuri scurte, în regiuni de munte.

Avionul cehoslovac L-410, dotat cu 2 turbopropulsoare de 700 CP, avion încă în fază de prototip, destinat transportului a 20 de pasageri cu viteze de peste 300 kmh.

Avionul englez Britten-Norman denumit BN-2 Islander, care se bucură actualmente de un deosebit succes.

Destinat transportului a 10 persoane cu viteze pînă la 250 kmh, el este echipat cu 2 motoare Lycoming de cîte 260 CP, datorită cărora aparatul va dovedi calităţi remarcabile de decolare scurtă.

Pe lîngă această categorie de avioane mici, care sînt de fapt veritabile avioane de transport, dar cu un număr limitat de locuri, destinate legăturilor interregionale şi de alimentare a liniilor mari de transport aerian, există o întreagă gamă de avioane uşoare, cu destinaţii foarte variate, denumite în general avioane utilitare, care de asemenea se dezvoltă în mod vertiginos în ultimii ani.

Acest fel de avioane sînt folosite tot mai frecvent în misiuni sanitare, de transportare a bolnavilor, a personalului medical, de paraşutare a coletelor cu medicamente sau sînge conservat în regiuni inaccesibile, în agricultură, pentru tratarea solului şi combaterea dăunătorilor, în prospecţiuni geologice, fotogrametrice, în supravegherea pădurilor şi a liniilor de înaltă tensiune, în transportul de marfă sau poştă în zone greu de pătruns, în acţiuni de salvare, în turismul aerian, în formarea de piloţi etc.

Şi în acest domeniu România este prezentă, avînd o aviatie utilitară ce aduce reale foloase ţării. Organizaţia AVIASAN dispune de peste 100 de avioane sanitare, aproape toate de fabricaţie românească (IAR-813, 817, 818, MR-2), cu care se execută transporturile de urgenţă medicală, precum şi transportul de personal medical şi medicamente în toate colţurile ţării. Aviaţia agricolă dispune de avioanele româneşti IAR-818 şi 821, precum şi de avioane AN-2, cu care se fac fertilizări de sol, însămînţări de orez, combateri de dăunători cu prafuri sau lichide. Aviaţia sportivă formează piloţi, paraşutişti, participă la competiţiile internaţionale, amintind tuturor prezenţa aviatică a ţării noastre.

Ambele tendinte de dezvoltare ale aviaţiei actuale, una spre avioane din ce în ce mai mari, iar cealaltă spre avioane de transport uşor şi utilitare sînt urmărite la noi cu un viu interes, nu numai din punctul de vedere al exploatării, dar chiar şi din acela al studiului si constructiei de

DUHULUI

noi aparate. Cunoașterea permanentă a tendințelor actuale, precum și sprijinul și înțelegerea de care se bucură constructorii români deschid pentru viitor perspective și mai largi pentru crearea de noi modele de avioane adaptate nevoilor proprii, domeniu în care România și-a cîștigat o tradiție.

CARTE DE VIZITĂ

Strălucita carieră a constructorului de avioane Radu Manicatide a început la 14 ani, cînd elevul pasionat de aeromodelism cîștiga primul concurs național de modele și planoare din țara noastră, organizat de Aero-Clubul Român. Planorul purta numele M-1 și avea 6 metri anvergură. În vreme ce-și făcea studiile superioare la Paris, Radu Manicatide aștepta nerăbdător vacanțele, în timpul cărora, după proiecte personale și cu mijloace proprii, da viață prototipurilor M-2 și M-4, ultimul din acestea zburînd în 1931 pe cîmpul care avea să devină aerodromul Otopeni. Absolvent al Școlii de pilotaj civil, autorul prototipurilor își încerca singur aparatele în zbor. După încheierea studiilor, ing. Radu Manicatide își făcu stagiul în uzinele de avioane «Hanriot», lucrînd mai ales în domeniul proiectării cu inginerii J. Guillemin și Ch. Senemand, specialiști de renume mondial.

Întors în țară, a devenit în 1935 sub-șef al atelierelor LARES-Băneasa pentru reparații de avioane și motoare, unde a avut ocazia să-și continue și antrenamentul de pilotaj. Paralel studia în laboratorul Școlii politehnice machete de avion cu aripi de alungire mică și cu discuri marginale, proiectînd avioanele de turism M-7 și M-8, parțial construite în atelierele LARES. Curînd, continuîndu-și activitatea la Brașov, proiectează și construiește pe cont propriu avionul monoloc de sport M-9, remarcabil prin calitățile sale acrobatice, și avioanele experimentale M-10 și M-11, avioane cu aripi de alungire mică, discuri marginale și comenzi de zbor simplificate, pentru mărirea siguranței de zbor. După război este solicitat de construcția primelor motociclete și scutere fabricate industrial în România în 1945—46, iar apoi, pînă în 1948, realizează primele trei tipuri de automobile complet proiectate și construite în vederea fabricației în țară. În 1949 creează avionul biloc de școală IAR-811, primul avion construit după război. Îi urmează IAR-813 (școală și antrenament), IAR-814 (bimotor), IAR-817 (avion utilitar) și altele.

Ing. Radu Manicatide a proiectat și construit 20—25 de tipuri de avioane proprii, pe baza cărora au fost realizate peste 300 de bucăți.

Pentru această activitate, desfășurată într-un răstimp de aproape 40 de ani, precum și pentru aportul personal în studiul avioanelor cu aripi de alungire mică și discuri marginale, a fost distins cu Premiul de Stat, Ordinul Muncii clasa a doua, Ordinul Steaua Republicii clasa a treia și Diploma «Paul Tissandier» a Federației Aeronautice Internaționale. Aplecat peste planșele sale, talentatul constructor român ing. Radu Manicatide continuă să caute soluții originale celui mai caracteristic mijloc de deplasare a omului în secolul nostru: aparatul de zbor.

H. LEREA

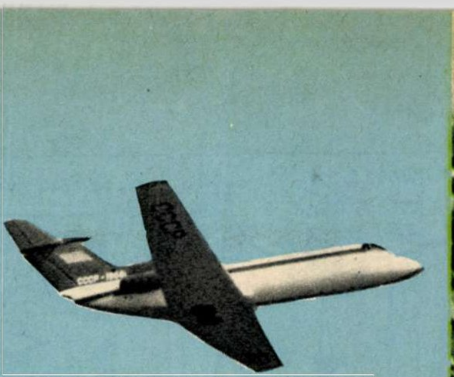

IAK 40, unul din cele mai sigure aerobuze: 3 motoare, 24 locuri, 540 km/h.

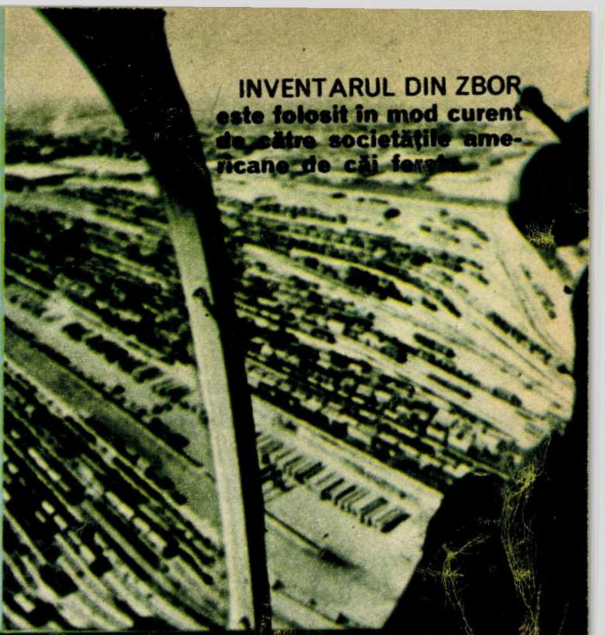

INVENTARUL DIN ZBOR **este folosit în mod curent de către societățile americane de căi ferate.**

S.O.S! AISBERG! **Pentru a evita catastrofele pe care le poate provoca întîlnirea navelor oceanice cu aisbergurile, un serviciu special se ocupă cu semnalarea rătăcitorilor de gheață.**

ACEASTĂ ZEBRĂ **este foarte potrivită pentru explorarea deșerturilor africane.**

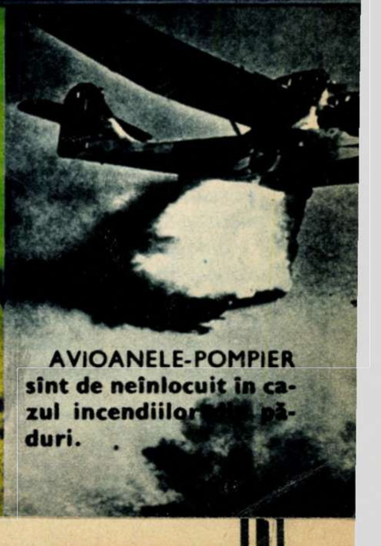

AVIOANELE-POMPIER **sînt de neînlocuit în cazul incendiilor [illegible] păduri.**

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu
VLAICU BÂRNA

11

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Iertînd boierii care complotaseră împotriva lui, Mihai se pregătește să înfrunte din nou o expediție turcească ce trecuse Dunărea. În fruntea celor 180 000 de turci se afla marele general Sinan Pașa, care înaintă pînă la apa Neajlovului și își făcu acolo tabăra. Oștile lui Mihai coborîră în întîmpinarea dușmanului la Călugăreni.

Să-i izgonim de pe pămînturile noastre pe acești dușmani cruzi! strigă Mihai și în capul a opt mii de ostași trecu podul Neajlovului și tăbărî cu furie asupra osmanliilor.

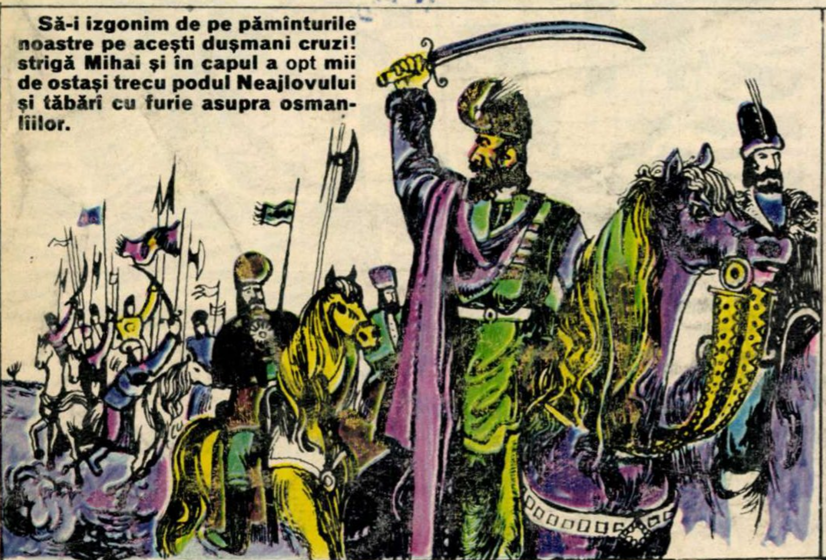

Lupta ținea de cîteva ceasuri și turcii fură izbiți ca de trăsnet din toate părțile. Sinan Pașa, speriat, își grămădi tot grosul armatei și izbuti să-i dea înapoi pe ai noștri, capturîndu-le tunurile.

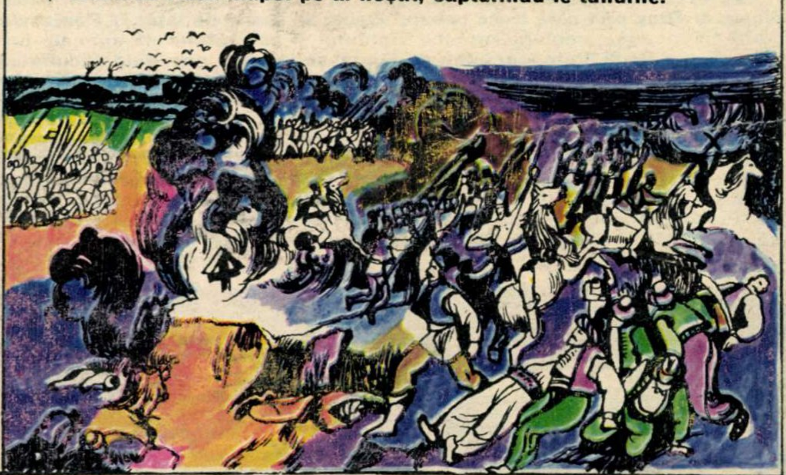

De trei ori românii îi împinseră și-i prăvăliră pe turci și de trei ori gloata turcească îi dădu înapoi.

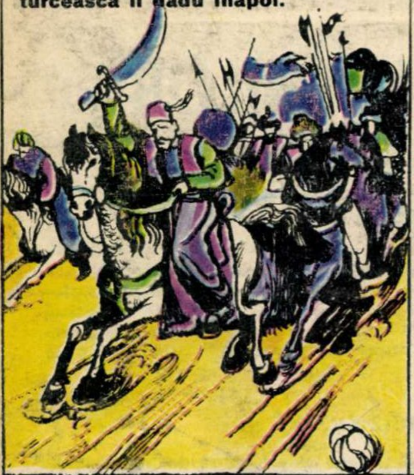

În acest vălmășag românii își luară înapoi o parte din tunurile pierdute și focul lor lovi cu sete. Oastea lui Mihai făcu un triunghi și ținu piept gloatelor otomane, fără mari pierderi.

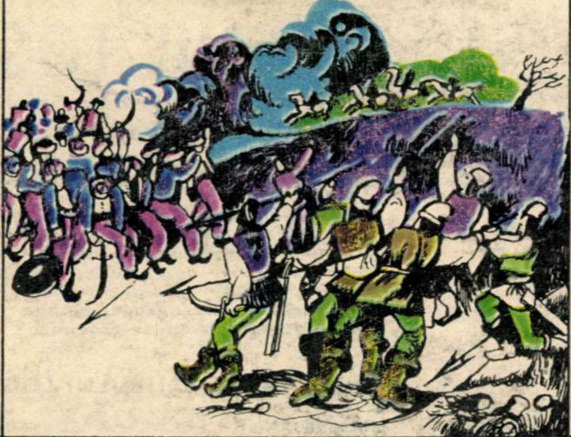

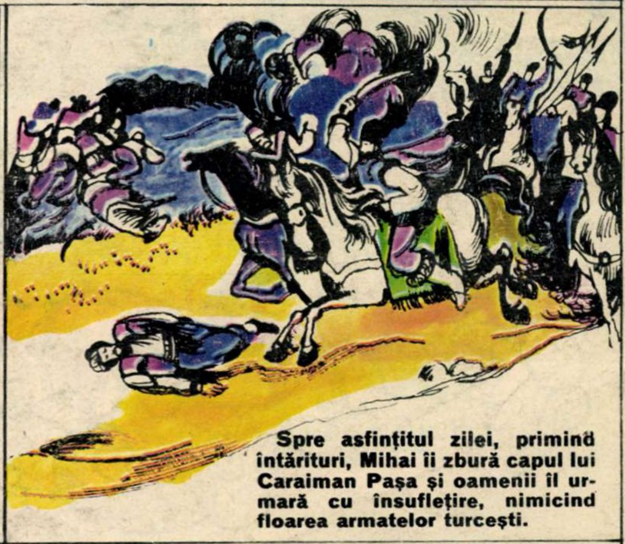

Spre asfințitul zilei, primind întăriri, Mihai îi zbură capul lui Caraiman Pașa și oamenii îl urmară cu însuflețire, nimicind floarea armatelor turcești.

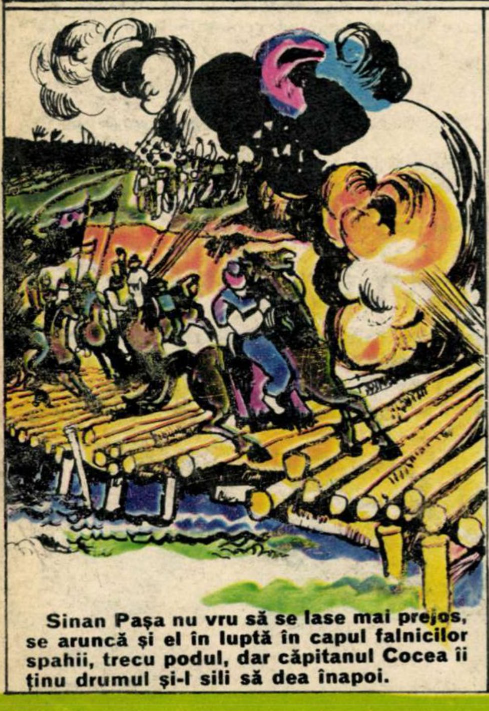

Sinan Pașa nu vru să se lase mai prejos, se aruncă și el în luptă în capul falnicilor spahii, trecu podul, dar căpitanul Cocea îi ținu drumul și-l sili să dea înapoi.

Artileria, călărimea și pedestrimea turcească se bulucîră spre pod, împinse de oștile lui Mihai; mlaștinile Neajlovului se umplură de turci, care-și găsiră acolo moartea.

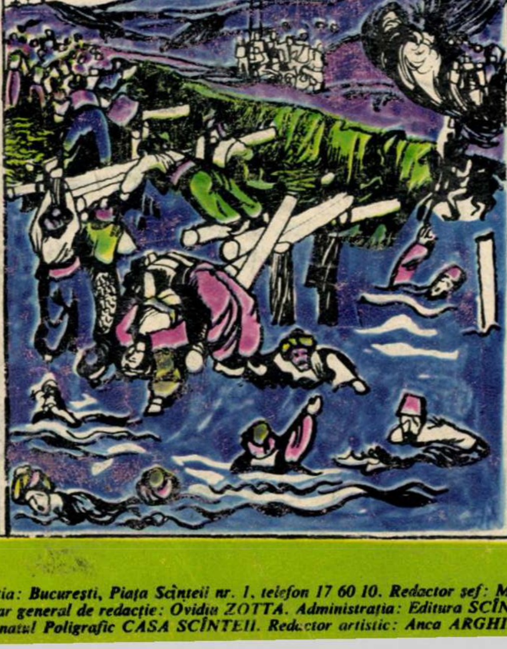

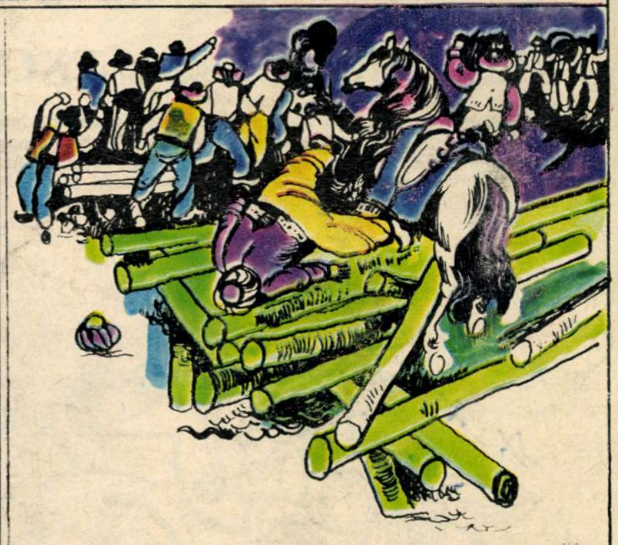

In acel amurgit de seară care se lăsa cu victoria deplină a românilor, Sinan Pașa căzu de pe cal pe grinzile podului, rupîndu-și doi dinți și alunecă apoi în mlaștina din care cu greu îl scoase un soldat turc.

(VA URMA)

Cutezătorii 48

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Anca ARGHIR. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

1 LEU

Cutezătorii

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

49

JOI, 5 DECEMBRIE 1968, ANUL II (63)

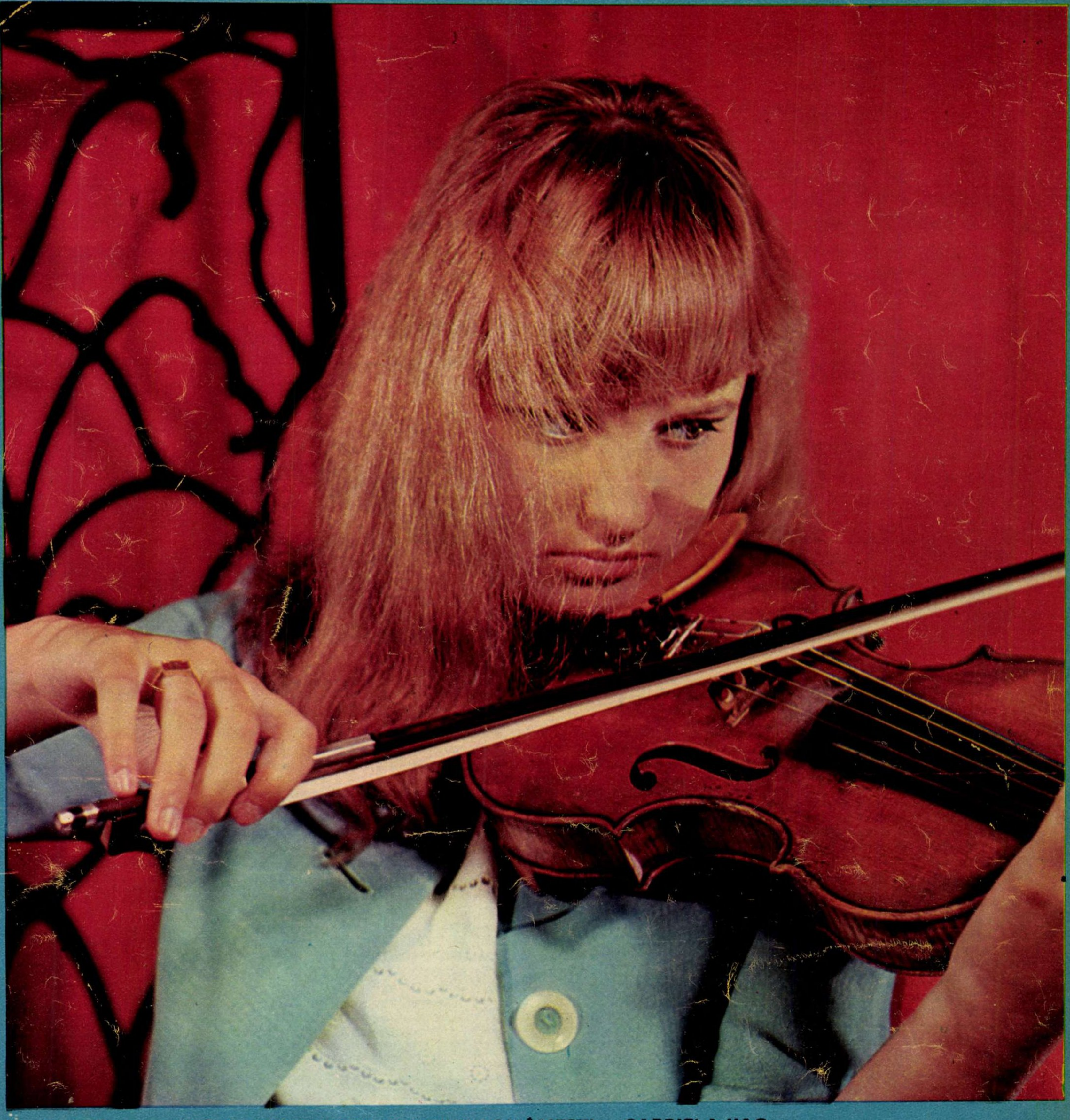

O TÎNĂRĂ SPERANȚĂ A ARTEI INTERPRETATIVE ROMÂNEȘTI — GABRIELA IJAC

SĂRBĂTORIREA SEMICENTENARULUI UNIRII TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA

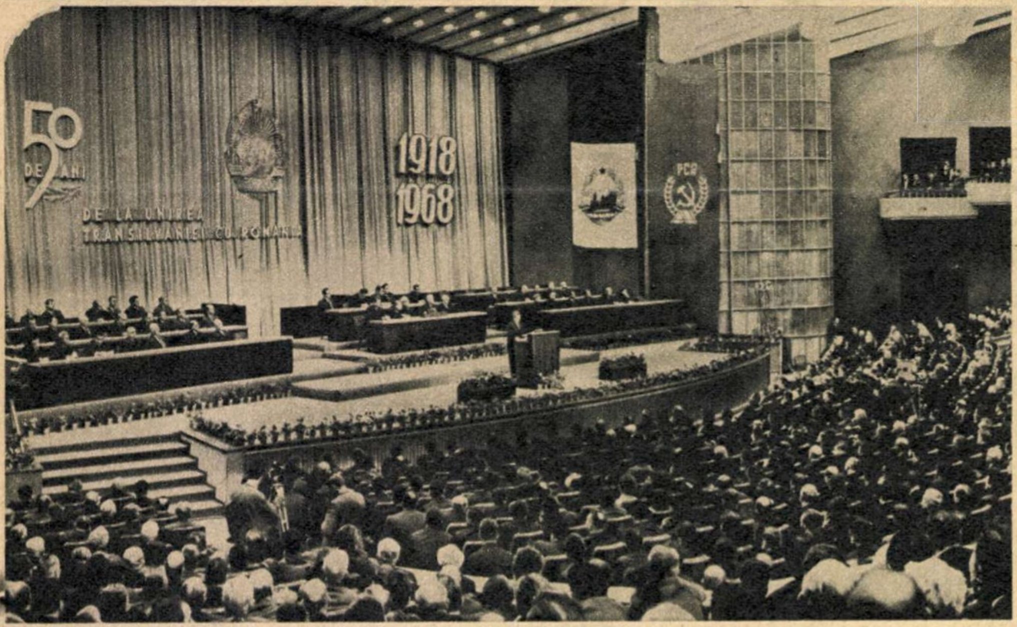
50 DE ANI DE LA UNIREA TRANSILVANIEI CU ROMÂNIA
1918
1968
PCR

Aspect de la ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale.

Întîmpinați cu vii aplauze, conducătorii de partid și de stat, în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu au fost oaspeții Municipiului Alba Iulia.

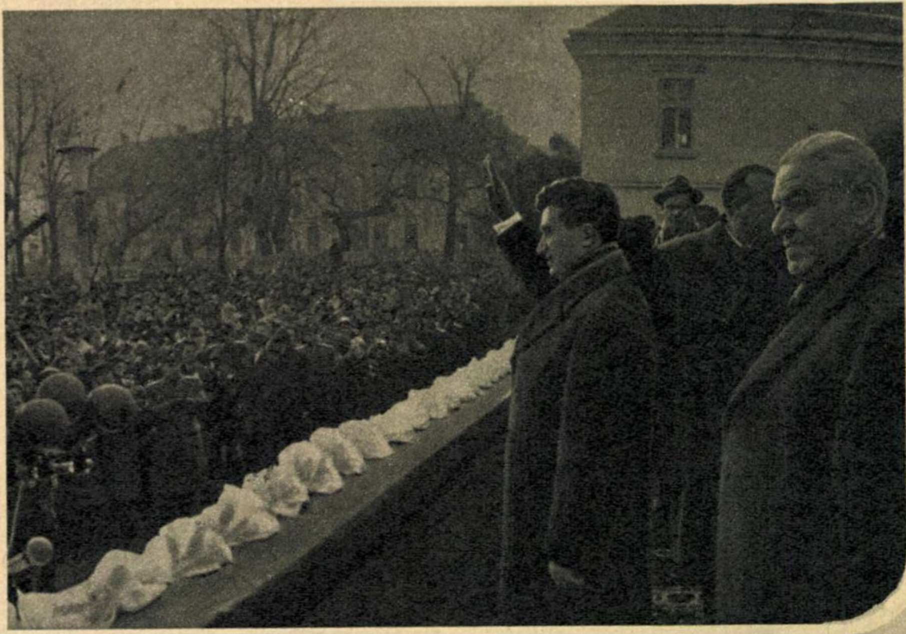

O LUMINOASĂ ANIVERSARE

Luminoasă încununare a aspirațiilor de veacuri ale poporului nostru, rod al luptei înflăcărate, căreia îi stă mărturie întreaga istorie a acestui pămînt, pentru păstrarea ființei naționale, pentru libertate socială, Unirea Transilvaniei cu România a constituit un eveniment crucial, deschizînd calea spre dezvoltarea unitară a națiunii noastre, a statului român modern.

Sărbătorind împlinirea unei jumătăți de secol de la acest memorabil act istoric, poporul nostru și-a adus omagiul bunilor și străbunilor, acelor bărbați demni și viteji, pentru care dragostea de patrie a constituit însăși rațiunea existenței lor. Am evocat cu toții, plini de venerație, figurile marilor voievozi și domnitori, de la Basarab și Bogdan la Ștefan cel Mare, Mihai Viteazul și Iancu de Hunedoara, chipurile legendare ale patrioților și revoluționarilor aflați necontenit în fruntea luptei poporului pentru libertate, dreptate, demnitate.

Reînviind nepieritoare momente de luptă și jertfă din trecut, fiecare din manifestările sărbătorești dedicate semicentenarului Unirii Transilvaniei cu România a reliefat sentimentul de adîncă mîndrie patriotică pe care îl trăim cu toții.

AFIRMÎND AICI, LA ALBA IULIA — a spus tovarășul Nicolae Ceaușescu — HOTĂRÎREA POPORULUI NOSTRU DE A MERGE NEABĂTUT PE CALEA DESĂVÎRȘIRII SOCIALISTE, A RIDICĂRII CONTINUE A BUNĂSTĂRII MATERIALE ȘI SPIRITUALE A PATRIEI NOASTRE, NOI FACEM LEGĂMÎNT CĂ VOM ÎNTREPRINDE TOTUL PENTRU TRIUMFUL SOCIALISMULUI ȘI COMUNISMULUI ÎN ROMÂNIA. NIMIC ÎN LUME NU NE VA ABATE DE LA ÎNDEPLINIREA ACESTEI MISIUNI ISTORICE PE CARE ȘI-A ASUMAT-O PARTIDUL COMUNIST ROMÂN — FORȚA CONDUCĂTOARE A ÎNTREGII NOASTRE NAȚIUNI.

Nenumăratele festivități ce au avut loc pretutindeni în țară cu prilejul semicentenarului unirii, festivități culminînd cu manifestările de la Alba Iulia și cu ședința jubiliară a Marii Adunări Naționale, au avut caracterul unor ample adunări în care milioane de oameni și-au reafirmat voința neabătută de a urma politica înțeleaptă a partidului, continuatorul celor mai înaintate tradiții ale poporului nostru, sub conducerea căruia construim o viață demnă, fericită.

1

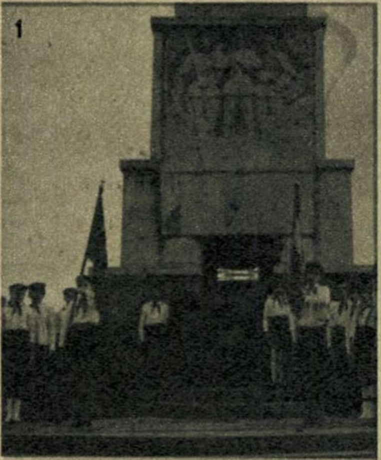

2

Ceremonial pionieresc la Obeliscul închinat memoriei lui Horia, Cloșca și Crișan, de la Alba Iulia (foto 1).

Statuia lui Mihai Viteazul dezvelită la Alba Iulia cu prilejul semicentenarului (foto 2)

ZECI DE MEȘTERI
MARI,
CEI MAI BUNI
ȘCOLARI
VIN LA FESTIVAL
CÎNTÎND DIN CAVAL,
BUCIUMÎND ÎN ZORI,
PE LA CÎNTĂTORI.

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

AU PRINS A SE ÎNVÎRTI HORELE...

Ca la un semn, undeva, în nordul țării, la Școala din Brodina, județul Suceava, s-au ivit dansatorii gătiți cu bundițele lor înflorate. Tot atunci, la Cîmpulung Muscel, au prins a se legăna în pas grațios fete înfășurate în marame vaporoase de borangic, iar la Negrești, coconii băteau năprasnic tropotita oșenească.

Ca la un semn, de sus, dinspre munte, fluierașii din Vaideeni au trimis sunetele lor melodioase pînă hăăăt, departe. Le-au răspuns tulnice din Apuseni, formații de fluierași din Ilfov și Vaslui, soliști vocali din Costești și Giurgiu, formații corale din Bistrița, Tulcea, Arad, Reșița.

Mii, zeci de mii de elevi de pe întreg cuprinsul țării, români, maghiari, germani și de alte naționalități și-au unit glasurile să spună în cîntec și vers despre frumusețile și bogățiile patriei, să cînte recunoștința lor fierbinte pentru tot ceea ce le bucură și încîntă anii tineri. Așa, ca la un semn, în toate școlile, din orașe și sate, din toate colțurile țării, au prins a se învîrti horele...

Începuse Festivalul cultural-artistic al pionierilor și școlarilor!

Fete și băieți, în dorința de a cunoaște, de a-și însuși marile tradiții creatoare, pentru a duce mai departe tezaurul de frumusețe al folclorului, au făcut să prindă viață cu elan și prospețime, pe sute și sute de scene, nestematele dansului, muzicii și culorii.

Cîntecul, jocul, poezia scăldate în lumina reflectoarelor sînt vrednice preocupări stăruitoare, care lărgesc orizontul spiritual al copiilor, deschizîndu-le ferestre nebănuite către toate zările frumosului.

Și tot în aceste zile, se aleg cele mai bune echipe artistice pionierești, cei mai buni interpreți care vor fi reprezentanți ai județelor la faza republicană a Festivalului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor. Lor li se vor deschide larg porțile, cinstindu-i ca pe oaspeți aducători de bucurii și frumuseți.

Lor toată prețuirea noastră și urările de succes!

LIDIA NOVAC

▲ Flori și grație...

◀ Corul Școlii generale nr. 7 din orașul Giurgiu.

Băieții cei veseli din com. Izvoarele, jud. Ilfov. ▲

Fluierași din Vaideeni. ▼

370
DE ZILE ÎN ALERTĂ

Dacă ei ar fi fost marinari, ar fi calculat distanța în mile. Dacă ar fi fost medici cardiologi angajați în nemaipomenitele operații de transplant cardiac, ar fi socotit timpul în secunde. Dacă ar fi fost astronauți, ar fi măsurat acolo, în cabina lor spațială, distanțele cu ani-lumină!

(Continuare în pag. 4)

«Zîmbiți vă rog», «Gata». In obiectiv au fost surprinși eroii reportajului nostru.

370 DE ZILE ÎN ALERTĂ

(Urmare din pag. 3)

Dar nefiind nici marinari, nici medici, nici astronauți, ci deocamdată elevi — la *Școala generală nr.2* din *Baia Mare* — măsoară, ca toți elevii, anul cu trimestre și vacanțe! Cînd a fost însă vorba de aprecierea timpului lucrat pe lotul școlar ei au folosit ca unitate de măsură — ziua. Și calculul a ieșit simplu: 370 de zile. Dar să ne întoarcem puțin în timp, pentru a asculta povestea celor 370 de zile...

Comparația cu povestea... Meșterului Manole exista aproape la fiecare copil! 2 000 de semințe de măr sălbatic fuseseră puse să rodească. Au răsărit 1 500 de puieți. Copiii s-au bucurat. Dar bucuria n-a durat mult. Unul după altul, cei 1 500 de puieți s-au uscat! Care să fie cauza? Și fiindcă orice încercare de salvare a pomilor dădea greș, întregul cerc al naturaliștilor era cuprins de neliniște.

Ce era de făcut? Zilele treceau fără să dea vreun răspuns.

Într-o zi, unul dintre băieți a fost străfulgerat de o idee: pîrîul! Și chipul lui se lumina ca în fața unei taine pe jumătate descifrată. Colegii nu prea l-au luat în seamă. Pîrîul! Ei, și? Da, este un pîrîu în spatele lotului. Dar cum să arunci asupra lui vina de ceea ce se întîmplă pe lot?

Atunci nu-i trecea prin minte nimănui că rezidurile de la Combinatul chimico-metalurgic ar putea infecta apa, iar apa, prin infiltrare, omora pămîntul...

După analiza apei în laborator, toți au fost de acord că apa purta în ea reziduri toxice. Ipoteza devenise certitudine!

Și atunci a început lupta pentru însănătoșirea pămîntului! Întregul plan de lucru a fost stabilit amănunțit de către profesorul *Ilieș Octavian*. Apoi pionierii au pornit la lucru. A fost înlocuită întreaga suprafață de 930 mp, cît măsoară lotul școlar cu pămînt sănătos scos de la o adîncime de 1,50 m! Iar pîrîul a fost izolat prin adîncirea albiei!

Și *Pop Victor*, și *Coțan Octavian* și *Ionescu Smaranda*, și *Sterlic Francisc*, și *Cornea Maria* ne-au spus că ei toți, — membri ai cercului, — s-au apucat de lucru cu sentimentul că vor trăi o poveste. Nu știau cît va dura această poveste. Și mai ales nu-și închipuiau că va deveni realitate! Se temeau mai cu seamă să se gîndească că tot ceea ce fac ar putea să însemne și un eșec... Munca s-a dovedit pasionantă. Fiecare metru de pămînt însămînțat era o bucurie. Adîncirea albiei a durat zile și zile în șir, dar toți erau veseli. Astfel s-a dovedit că răbdarea, perseverența, scopul precis al unei activități duc spre izbîndă.

Sera este laboratorul harnicilor naturaliști.

În toiul activității.

Așa s-a desfășurat o istorie pe o durată de 370 de zile! De atunci, pe lotul lor școlar trăiesc și cereale, și vița de vie, și căpșuni, și chiar plante de baltă!

E. SCHIBINSKI

ȘTAFETA NESTEMATELOR

Satul Vulcăneasa, împărțit în două de apa Milcovului, coborîtă odată cu cîntecele din cavale din fabuloșii munți ai Vrancei, mai păstrează și azi vraja basmelor vechi, a doinelor și legendelor. Fiii acestor locuri au adus din alte vremi neprețuitele comori ale folclorului ca și ale portului vrîncean. Pentru ca luceferii țesuți în urzeala catrințelor să nu-și piardă strălucirea din trecut și iile să înflorească în altițe prin cele mai vii culori, elevele din sat împreună cu învățătoarea lor Elena Gigea au alcătuit în numai cîțiva ani cel mai frumos colț etnografic din județul Vrancea. Dar

(Continuare in pag. 13)

ACOL SUS

De dimineață, Lena scosese lăicerul pe gard, la soare, apoi niște rochii pe care le agăță de stîlpii cerdacului, iar atunci cînd își văzu vecinul prin grădină, începu să cînte. Și, ca să-și facă de lucru, cînd și cînd alunga cu glas tare găinile de pe prispă sau vițelul din ogradă.

Andrei a mormăit ceva, auzind-o, a luat niște hamuri, s-a dus în șură și, pînă spre prînz, tot a cusut la ele, n-a mai dat prin grădină. Și-a aruncat ochii odată, de două ori, la cotiga din drum, care stătea cu piatra în ea; trebuia s-o fi tras mai aproape să încarce cuptorul. Altădată, cînd se crăpa de ziuă, focul la cuptorul de var ardea de mult și Lena mai cobora și prin sat cu treburi. **«Așa, cu noaptea-n cap, Lena?»** întreba careva și ea rîdea: **«Apoi pe la noi, sus, e de mult ziuă!»** Voia să zică, poate, că dacă ei stau acolo pe creastă, prima fereastră în care se uită soarele este casa lor. Casa se afla sus de tot, stingheră și neverosimilă în peisajul sălbatic, arid: arăta, de jos, ca un acoperiș luat de furtună, din sat și zvîrlit tocmai pe omoplatul muntelui. Fusese singura, pînă să-și ridice acolo casă și părinții lui Andrei. Aveau un loc de fîneață, mai de dinainte; iarba creștea înalt și atunci cînd da în spic, abia de se mai vedea coliba. De fiecare dată cînd începea cositul, Andrei își însoțea tatăl și pînă seara se juca fugind după fluturi, care-și luau zborul abia după ce trecea coasa, culcînd brazda. **«Nu te mai băga așa, uite, era să-ți ating piciorul»** zicea tatăl. Și într-un timp, văzîndu-l trist, gîndi că îi e urît singur, n-are cu cine să se joace și-l trimise la casa de alături. **«Du-te, du-te îi zise; văd un copil pe acolo, jucați-vă împreună».**

Andrei a mers la casa unde toată ziulica o fetiță stătea la cuptorul de ars var. Cînd s-a apropiat, văzuse și niște desene: un zimbru, o oaie, o cetate cu turnuri, păpușa cu păpușă, desenate gros cu cretă pe un buștean c-un capăt în vatră. **«Tu le-ai făcut?»** a întrebat Andrei. Ea stătea pe bulumac întoarsă cu spatele și privea în cuptor. **«Acesta e un vițeluș?»** — **«Un urs!»** veni

ZIUA VENEA MAI DEVREME

POVESTIRE DE ALEXANDRU VERGU

răspunsul repezit peste umăr, parcă să-l sperie. Tîrziu, fata, simțindu-l tot acolo pe băiat, se întoarse. «**De ce ai venit?**» Andrei a mormăit ceva. Ea a înlăturat c-o lopățică niște spuză dezvelind un pumn de cartofi copți, pe care-i mînă cu bețișorul grămăjoară alături și se ridică, cerîndu-i s-o ajute; au prins amîndoi de buștean și îl împinseră cu capătul mai în cuptor. Apoi ea reluă locul, culegînd cartofii; frînse unul în pumn, suflă peste el că era fierbinte și se mută făcîndu-i loc și băiatului să stea, deși nu-l luă în seamă. Se uita în vîlvătăile care cuprinseseră bușteanul pe care se mai zărea cetatea cu turnuri și pe care flăcările o transformau în scrum. Cînd se ridică, nu mai avea nici un cartof; totuși îl întrebă pe băiat: «**Vrei cartofi copți?**» El scutură din cap: nu, dar ea a știut că vrea, desigur, și-l trimise s-aducă, să scurme la un cuib, acolo, în grădină. Andrei se și repezise pe sub stănoagele gardului, dar intră cu capul în niște sîrme (era o plasă din sîrmă subțire acolo, pusă să nu intră găinile) și fata știind parcă dinainte că așa se va întîmpla, rîse de el și-i strigă: «**Puteai să sari gardul, nu e prea înalt!**» și-l mai întrebă cum îl cheamă. Andrei, veni răspunsul. «**Andrei-prostule,** mai zise ea, **nu scurma cu unghiile că nu ești găină! Ia un băț, ceva, și sapă**», și se înecă de rîs cînd el, mai apoi, trăgînd de tufă, căzuse pe spate și cartofii de pe rădăcină zburaseră ca din praștie în drum.

Apoi, după ce tatăl se angajă la stația-pilot a funicularului și și-au ridicat și ei casă acolo și și-au adus și lucrurile — Tărcatul pe lanț și găinile — Andrei putea merge cu cățelul să străbată împrejurimile și să le cunoască. Chiar din prima zi a mers cu mult mai departe decît străbătuse vreodată. Era însoțit de Lena care se cățăra pe stînci, ca o căpriță, și rîdea de el că-l vedea obosit și neîndemînatic. Cînd s-au întors, spre seară, Lena îl întrebă: «**Pînă unde ai fost? Ai urcat, poate, poate, pînă la cuibul vulturului?**» Andrei nu vru să se laude, — puse cîinele pe lanț, intră în casă și nu ieși decît tîrziu cînd și-a amintit că n-a închis găinile, atunci a venit la gard să întrebe de moțata lor, o puicuță neagră care se învățase să doarmă în coteț la vecini. «**Ce e, Andrei** — zise Lena, auzindu-l — **ai venit să-ți iei cioara?**» Într-o altă zi, ea a fost aceea care il strigă la gard, să-i dea un oușor: «**Asta e de la moțata voastră**».

Cît au mers la școală, jos în sat, s-au împrietenit mai mult. Andrei ducea și ghiozdanul ei, și Lena, fugind înainte o bucată de drum, se așeza pe-un colț de stîncă și-l aștepta. Dar atunci,cînd el nu i-l mai duse cîteva zile la rînd, certîndu-se de la nu se știe ce, Lena nu mai vru nici să se întoarcă împreună. Și pentru că aveau cursuri după-amiaza și ieșeau de la școală seara, aproape pe întuneric, se găseau alți băieți care s-o conducă pînă acasă.

Lena se mai înălțase puțin, și băieții își făceau drum sus și înainte de prînz. Ea apărea în poartă și-i oprea: «**Mihai, bine că te văd. Ajută-mă să prind purcelul, că uite, a rupt lanțul**». Și-i punea capătul de lanț în mînă, după aceea, să-i aducă purcelul acasă! Pe un altul îl oprise la poartă să-i taie o pasăre, zicînd că i s-a strîmbat gîtul tot uitîndu-se în lungul drumului cu puiul sub braț, să treacă cineva. «**Dar Andrei, vecinul tău, de ce nu ți-l taie, îl văd pe acasă**». Lena nu vru să spună că sînt certați și că nu-și vorbesc, ci doar rîse tare: «**E acasă? Nu știam**». De altfel în scurtul răstimp cît ea și Andrei, ciondănindu-se, nu-și vorbeau, tot mai mulți băieți începuseră să urce muntele c-un pretext oarecare, la adunat cioate de foc, sau după mure și zmeură, sau pur și simplu să stea cățărați pe gard. Într-o zi, Lena, supărată că vedea gardul gata să cadă, lăsat mult pe-o parte («**Voi mi l-ați dărîmat!**»), îi puse să sape gropi, să înfigă parii și să-l îndrepte la loc. Cînd totul fu gata, se înveseli, îi plăcu acest «joc» și în altă zi i-a pus să facă o bancă lungă pe care să stea. («**De ce să stați în picioare?**»). Băieții s-au uitat unul la altul, ca și cînd s-ar fi întrebat și după asta ce o să ne mai dai să facem? Au culcat un brad, l-au curățat de crengi și au așezat mai apoi trunchiul lung de douăzeci de metri pe picioare minuscule încît părea un animal din preistorie, un miriapod uriaș ieșit ca din pămînt acolo, în poartă, sub cei doi fagi.

Andrei se învîrtea prin grădină și rîdea de ei pe înfundate. Apoi, pentru că se făcuse de acum băietandru și îi era peste mînă să nu facă nimic (acasă la el nu prea era ce), s-a prins să-i fie de ajutor tatălui Lenei; mergeau împreună la cărat piatră de var, pe care o aduceau dintr-un pinten de munte. După fiecare transport, flăcăul se umfla in piept, se simțea mai puternic și după ce o stivuiau lîngă cuptor, își îngroșa glasul, zicîndu-i Lenei: «**Ai grijă și coace ca lumea pita aia!**».Lena arunca cu un bolovan după el, auzindu-l dînd porunci, pe urmă rîdeau o oră întreagă.

Cînd și unul și celălalt au împlinit **14** ani și au mers de-au primit buletinul de identitate, la întoarcere, pe drum, își tot treceau unul altuia documentul acela îmbrăcat în coperte din pînză, miroseau cerneala proaspătă și-și citeau numele cu glas tare, de parcă atunci și-l auzeau pentru prima oară.

La 13 ani, Enescu pleca la Paris să-și continue studiile, dar la vîrsta aceea, programele concertelor sale erau ale unui artist format.

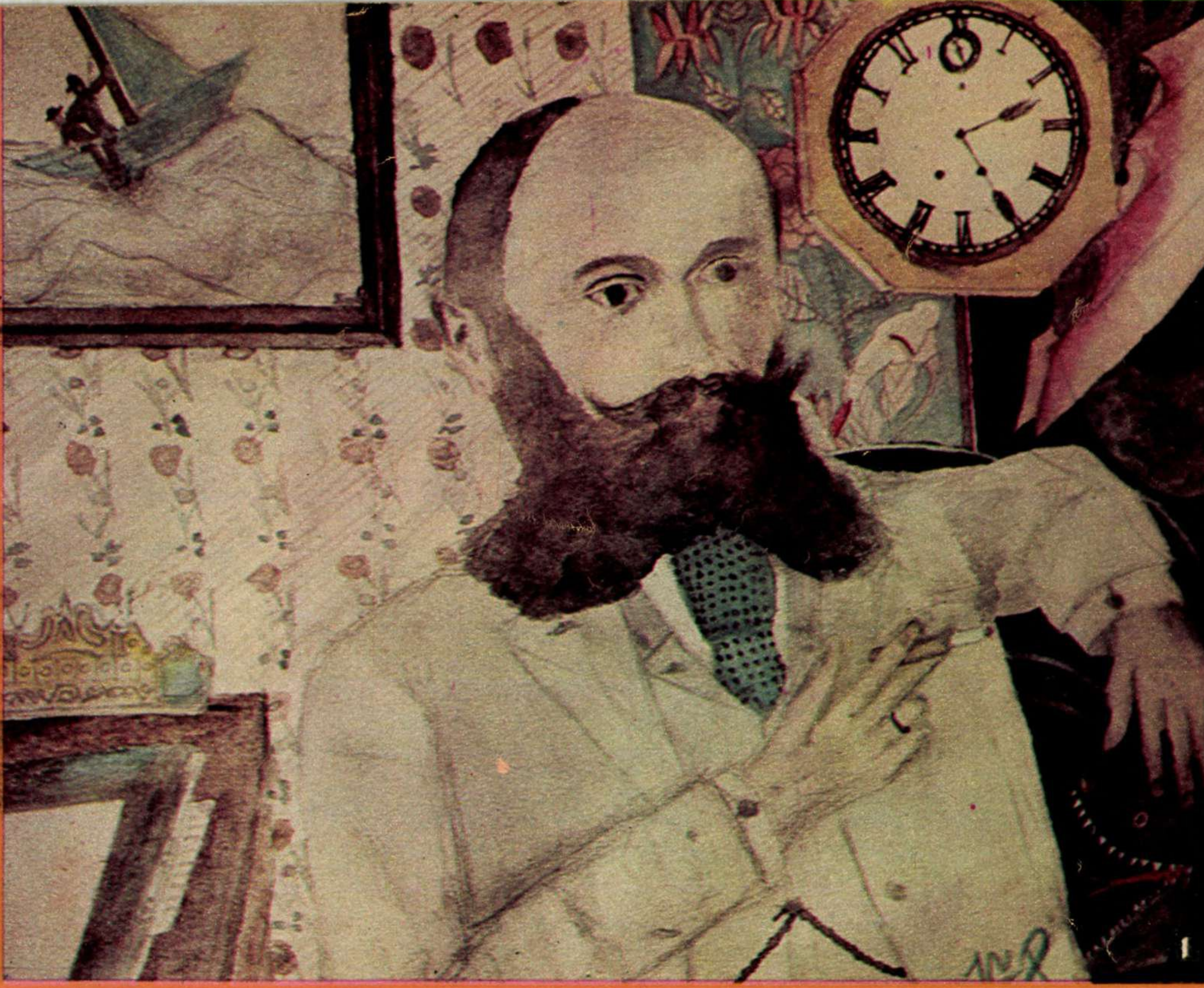

1

O LUCRARE ENESCIANĂ PENTRU CEI DE VÎRSTA CUTEZĂTORILOR

ERA ÎN VARA ANULUI 1946. PROFESORUL NELU IONESCU, CUNOSCUT AUTOR DE MANUALE ȘCOLARE DE MUZICĂ, SE ADRESA ÎN SCRIS MAESTRULUI GEORGE ENESCU CU RUGĂMINTEA DE A COMPUNE UN COR PENTRU COPII. NU SPERA SĂ PRIMEASCĂ UN RĂSPUNS PREA REPEDE, GÎNDINDU-SE LA PREOCUPĂRILE MAESTRULUI ȘI LA PREȚIOSUL SĂU TIMP. IATĂ, ÎNSĂ, CĂ LA PUȚINĂ VREME DUPĂ ACEEA, LA UȘA PROFESORULUI BĂTU ÎNSUȘI ENESCU. «AM ADUS. SĂ ȚI-L CÎNT...» — I-A SPUS EL DIN PRAG... DUPĂ CÎTEVA CLIPE, AȘEZAT LA PIAN, MAESTRUL DEPĂNA O MELODIE CALDĂ, CUCERITOARE, DE O ADÎNCĂ MEDITAȚIE, PE VERSURILE POETULUI AL. T. STAMATIAD.

ERA COMPOZIȚIA MUZICALĂ «LINIȘTE». VERSURILE, «TAINIC NOAPTEA SE COBOARĂ — PESTE VĂI ȘI PESTE DEALURI»... SE ÎNVĂLUIAU ÎNTR-O SUAVĂ MELODIE.

MANUSCRISUL PURTA DATA DE 8 IULIE 1946 — TEȚCANI. AȘADAR, SE GÎNDI PROFESORUL N. IONESCU, MAESTRUL ÎNCEPUSE SĂ COMPUNĂ DE ÎNDATĂ CE PRIMISE SCRISOAREA.

MANUSCRISUL AUTOGRAF AL CORULUI S-A PĂSTRAT PÎNĂ ACUM UN DECENIU ÎN COLECȚIA PROFESORULUI, CÎND A FOST DESCOPERIT DE NOI. DIN PĂCATE, EL NU A VĂZUT NICI PÎNĂ AZI LUMINA TIPARULUI, DAR EL VA RĂMÎNE PENTRU TOTDEAUNA UN OMAGIU PLIN DE DRAGOSTE, ADUS DE ENESCU COPIILOR.

Copilului George Enescu îi plăcea să deseneze (1 și 2).

GEORGE ENESCU

SCRISORI CĂTRE MAMA

Casa din Liveni, în care s-a născut George Enescu. Despre locurile natale marele muzician avea să scrie cu nostalgie: «plaiuri moldovene cu lanurile de orz și porumb, cu peticele de păduri bătrîne la orizont și cu vechile sate pierdute între sălcii.

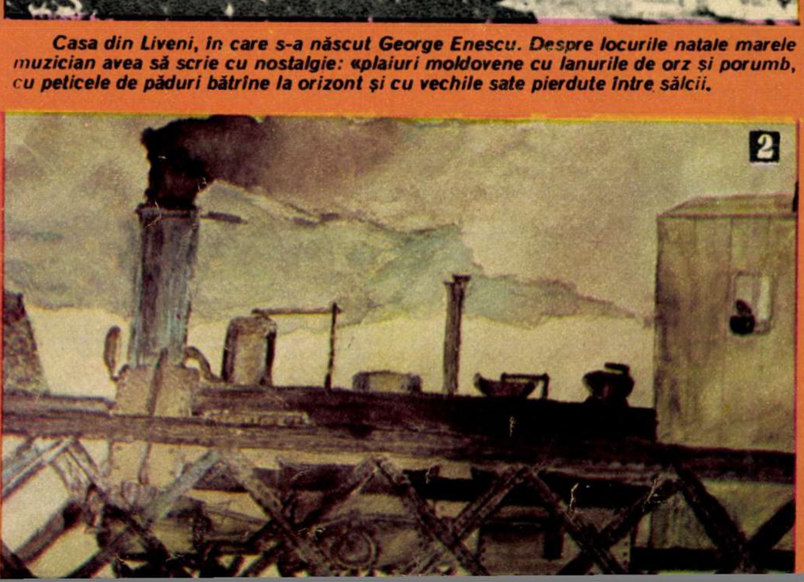

2

În istoria muzicii contemporane s-au scris multe pagini despre marele nostru George Enescu. În afara capitolelor dedicate creațiilor sale artistice, există multe relatări despre copilăria și tinerețea sa.

Fire de o rară sensibilitate, Enescu a nutrit o profundă dragoste, plină de respect, față de mama sa. Scrisorile pe care el i le-a adresat constituie o adevărată comoară de idei și sentimente generoase. Bunătatea, blîndețea, modestia, voioșia au fost calități ale omului Enescu, care au cucerit pe cei care-l admirau pe artistul Enescu.

Scrisorile familiale au rămas mărturii ale dragostei pe care toată viața marele muzician a închinat-o, cu adîncă smerenie, mamei sale. Nici o clipă, chiar cînd Enescu a cunoscut celebritatea, acesta n-a încetat să-i scrie mamei sale în stilul său particular: frază scurtă, telegrafică, cu multe note vesele.

Iată cum se adresa el de obicei mamei sale: *Sănătate, mamă! Cu voie bună, mamă! Cu voie bună, cu sănătate, cu chef și cu veselie, mameleben!*

Și iată cum încerca să-și înveselească mama, semnînd: *Ghiță! Ghițișor! Ghițulea! Ghițikuțișor! Ghițișorikuțkițkișor! Ghițăguță! Ghițișoraș! Ghiț-Ghiț-Ghiț!*

Cînd sosea într-un oraș nou, pentru concerte, Enescu cumpăra 10—30 cărți poștale ilustrate pe care le expedia mamei sale în aceeași zi.

Muzicologul VIOREL COSMA a avut bunăvoința de a oferi revistei noastre pagini cu documente enesciene inedite.

Tatăl lui George: Costache Enescu

Mama: Maria Enescu.

Viena: 20 Iulie/2 August 1905 —
9 1/2 ore dimineața

Mameleben,

Pentru moment mă aflu într-o cafenea din Viena unde-s în treacăt; Alaltăieri seara am plecat de la Paris, am voiajat 2 nopți și ziua ieri, trecînd prin Svițera, și mai dinioară, des dimineață, am sosit aicea (...).

...Zilele din urma n-am prea făcut mare lucru, și cu toate acestea am fost obligat să stau pentru lecțiuni ce mai aveam, de-acolo comisioane de făcut, lucruri de cumpărat, și mai multe altele. Știi că D-ra Ventura s-a distins la concursurile ei; a avut premiul 1-iu de tragedie și al 2-lea de comedie — portretul ei a fost reprodus în toate jurnalele ilustrate pariziene... breee!

În sfîrșit dintre toți tinerii artiști ai noștri numai bietul Boscoff a cam rămas în urmă. Dar să sperăm c-o să reușească la anul, sărmanul băet! Ce mai noutăți altfel pe acolo? (lipsesc cartea sau cărțile poștale ilustrate următoare).

A răsfoi scrisorile lui Enescu înseamnă a pătrunde în universul spiritual al unui mare artist, care dincolo de muzica lui, și-a iubit cu pasiune semenii și mai ales părinții.

Începea ideea pe prima scrisoare, lăsa fraza neterminată, și continua pe următoarea pînă termina cele 10—30 de ilustrate. Scria din gară, din tren, din restaurantul unde lua masa, de la vama unei frontiere. Fiecare concert, vizită, repetiție, lecție, spectacol era comentat cu mama sa, așa cum se vede din următoarele scrisori.

Paris, Vineri în 16—29 Decembrie 1905

Mamițichi,

Tare am de lucru acuma!

Duminică la Lille s-a petrecut de tot bine și jurnalele m-au lăudat mult; la 12 ianuarie stil nou plec la Toulousa-n sudul Franței unde mi se cîntă Rapsodia și cînt și eu.

De-acolo concertele mele care-s la 2 și la 8 februarie stil nou trebuie să le studiez vîrtos. În sfîrșit trebuie să gătesc bucata ceea pentru instrumente de aer numaidecît. Plus invitații etc. tare-s ocupat, așa că mă ierți dacă nu-ți scriu mult.

Sănătate și voie bună.

Ghiță

Toulouse 31 Decembrie 1905 —
13 Ianuarie 1906

*Cu sănătate și voie bună mameleben, *)*

Iată-mă și la Toulouse! Am plecat de la Paris alaltă seară; Jean m-a acompaniat la gară, unde am mîncat împreună. Am voiajat toată noaptea și ieri dimineață am sosit aici. Am tras la hotel, am dejunat și după dejun repetiție. Nu știi cît de frumos cîntă «Am un leu și am să-l beu»... de tot splendid! Deseară-i concertul; în plus de rapsodia mea executată de orchestră, eu o să le cînt un concert de Mozart, o romanță de Beethoven și o bucată de Paganini.

Mîine după dejun iau trenul și pe la miezul nopții-s înapoi la Paris. Și-apoi pe urmă încep la Colonne repetițiile simfoniei mele; gîndește-te că a cetit-o deja azi cu orchestra și eu nu eram acolo s-o aud! Ce rău îmi pare! O însărcinasem pe D-ra Fauty să asiste cel puțin D-ei și să-mi spue cum s-a petrecut, așa că D-ei pe urmă mi-a telegrafiat că s-o petrecut minunat și fără mine.

Tare am mai necăjit săptămîna asta cu părțile copiate a bietei simfonii! Dar de-acum merge!

Cu sănătate și voie bună

Ghiță

De cele mai multe ori, Enescu glumea cu părinții, comentînd ilustrația cărților poștale. La 10 octombrie 1903, trimetea următoarele rînduri pe verso-ul unui desen ce reprezenta două pisicuțe cîntînd la pian și chitară: «Iată muzică frumoasă, mameleben». **Un an mai tîrziu o altă ilustrată: un violonist cînta, iar pisica, speriată de scîrțîitură, alerga printre picioarele interpretului:** «Iată-mă-s! Sănătate! Ghiță!» **îi spune Enescu.**

Anul nou sau onomastica părinților nu trecea niciodată neobservată. Fie o scrisoare de felicitare, fie o telegramă pornea cu regularitate. Uneori din scrisori străbate o grijă filială, duioasă. Alteori, Enescu se adresează îngrijorat, fiindcă luat de vîrtejul preocupărilor, a trecut o zi fără să-i scrie mamei.

Paris 1/14 Ianuarie 1905

Hurra!

Să trăim de anul nou, în veselie și fericire, cu sănătate și viață lungă

Ghiță

Ploiești, Sîmbătă dimineața
17/30 Septembrie 1905

Ei, mameleben, ți-am făgăduit c-am să te necăjesc? Iată o carte poștală cum îți plac matale; uite ce fetiță drăguță și ce coconași nostimi... zi și mata că nu-i frumos! Cum ai ajuns mata la Mihăileni? Ți-a tocat Domnica vîrtos? Cît ce mă privește pe mine am avut o noapte bună... tare-mi place mie să dorm în vagonul de dormit! Pare că mă leagănă vuietul cela asurzit. Azi dimineață am și mîncat 2 ouă și-o cafea. Acu-mi rămîne să mă mai duc la bărbier, și pe urmă-nainte!

Cu sănătate și veselie

Ghițăghiț

Dorohoi, 22 Martie 1902

Îți recunosci tîrgușorul, mamă? Ce mai faci? Scrie-mi vreo carte poștală.

Sănătate.

Ghiță

Paris 9/22 Ianuarie 1905

Scuză-mă, mameleben, că ieri mi se pare că nici nu ți-am scris, dar am fost grozav de ocupat: repetițiuni, lecțiuni, rendez-vousuri, și seara un concert, toate aceste fără interrupțiune, așa că n-am avut un moment liber. Concertul a și mers foarte bine (...).

Acuș dejunez la Benac, pe urmă acompaniez într-un concert compoziții de-ale mele, pe urmă cînt într-o matinee. Mă rog, lucru!

Cu sănătate și voie bună.

Invidia îi era complet străină lui Enescu. Succesele colegilor români la Paris îl bucurau și el ține să le împărtășească mamei sale:

Anul 1926. George Enescu — împreună cu Jaques Thibaud, cunoscut violonist francez, și dirijorul George Georgescu. ▲

Am alese pentru voi o scrisoare a lui Enescu către mama sa, în facsimil. ▼

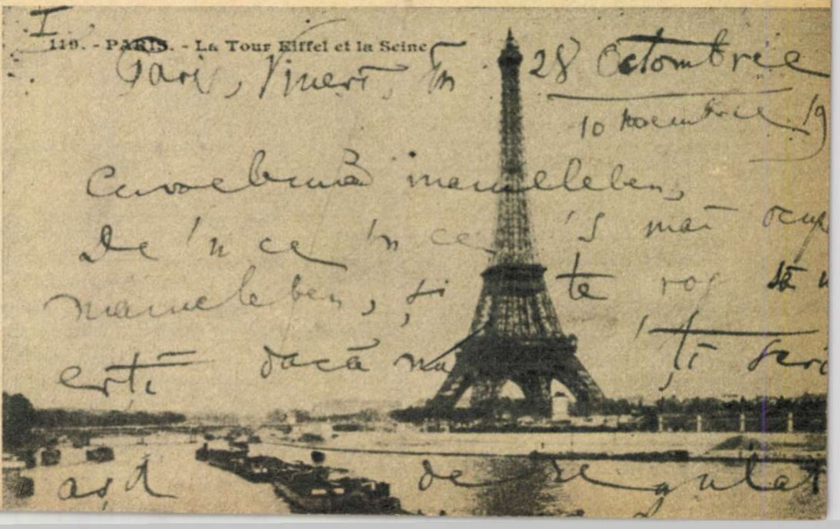

I
119. - PARIS. - La Tour Eiffel et la Seine
Paris, Vineri, în 28 Octombrie
10 Noembrie 19
[illegible] mameleben,
[illegible] mai ocu
mameleben, și te rog
ierți dacă nu ți scri
așa de [illegible]

EXCURSIE PE GLOB

CĂLĂTORIND PRIN
VENEZUELA

REPORTAJ DE EUGEN POP

- FARMECUL UNUI ORAS
- PRIN DEȘERT-cu indienii MOTILONI
- „OAZA“ din CAMPO-BOSCA

COLȚ PITORESC PE ȚĂRMUL LACULUI MARACAIBO.

Una din celebrele atracții ale orașului Maracaibo din Venezuela este uriașul pod «aruncat» peste nesfîrșita întindere de ape ale unui lac care poartă același nume ca orașul.

Cu o lungime de aproape 9 kilometri, faimosul pod poartă un nume care prin sonoritatea lui pare anume ales pentru a se potrivi cu silueta impozantă și cutezătoare a construcției: «Puente General Rafael Maria Urdaneta».

Impresia pe care o ai atunci cînd pornești cu mașina peste «Puente» este stranie; ești tentat să crezi, tot timpul, că drumul de ciment și oțel ce înaintează spre zările nesfîrșite ale apelor nu se va termina niciodată.

Abia după ce am parcurs vreo 3—4 km din drumul întins peste ape, gazda noastră, un tînăr inginer petrolist, pe nume Marquez, ne-a propus să aruncăm o privire îndărăt. Atunci orașul Maracaibo ne-a apărut cu adevărat în toată desfășurarea sa. Încolăcit în jurul curburii lacului, el este durat din piatră și cărămidă, totul zugrăvit în alb. A fost o idee fericită a arhitecților, care au conceput profilul actual al orașului, de a obține acest contrast armonios între albul construcțiilor și revărsarea torentului de culori pe care-l oferă verdele miilor de palmieri de pe țărmul lacului, precum și jocul tuturor nuanțelor de curcubeu de pe oglinda apelor, și care în fiecare perioadă a zilei își schimbă tonalitatea dominantă. Dimineața, în zori, un mov aprins se prelinge peste lac împrăștiat de reflectorul aurorei, iar spre amiază, parcă din adîncuri, urcă la suprafață un verde aspru, căruia astrul solar îi împrumută nuanțe mai dulci. Deodată, atenția ne este distrasă de apariția pădurilor de sonde ale lacului Maracaibo.

Venezuela este o țară nespus de bogată în petrol, iar zona limitrofă lacului Maracaibo, ca și solul din adîncuri conțin imense rezerve din această avuție naturală. Fără existența petrolului, Maracaibo ar fi fost, poate și astăzi, doar un pitoresc orășel de pescari.

În timp ce ne continuăm drumul spre o mică așezare cu numele Altagracia, de pe celălalt mal al lacului, inginerul Marquez ne atrage atenția asupra reflexelor apei devenită brusc de o strălucire uleioasă. Cauza: ne aflăm în jurul sondelor. Petrolul a răzbit încă de mult la fața apei. Eflorescența de culori pe care le scot razele soarelui din petele de petrol a stîrnit odinioară imaginația indienilor Goajiras. Pentru ei, petele lunecînd pe fața apei reprezentau un «joc» al zeilor pe care l-au denumit «menes». Nici nu bănuiau măcar că gudronul natural pe care-l foloseau în scopuri medicinale are vreo legătură cu jocul de oglinzi al insulelor de țiței din laguna Coquivacoa (denumirea indiană a lacului pe care, mai tîrziu, spaniolii l-au botezat Maracaibo). Primul puț de petrol a fost săpat în 1865, dar uriașele rezerve de țiței de sub lacul Maracaibo s-au descoperit mult mai tîrziu. Această bogăție a subsolului venezuelan a fost însă acaparată de firme străine. Numai o mică parte a veniturilor obținute de pe urma petrolului reveneau Venezuelei. «De cîțiva ani — precizează inginerul Marquez — încercăm să închidem canalele prin care se scurg din țară bogățiile care, de fapt și de drept trebuie să aparțină națiunii venezuelane. Poate ați auzit — continuă el — că noile zăcăminte descoperite nu mai sînt concesionate firmelor străine».

Pe neobservate, mașina noastră a părăsit podul și, la un moment dat, ni se pare aproape ciudat că nu mai călătorim «deasupra» apei. Ținta drumului este «Campo Bosca», o unitate industrială pentru pomparea și filtrarea petrolului, aparținînd Corporației Venezuelane a Petrolului (C.V.P.).

Căldura umedă și înăbușitoare de pe țărm se schimbă pe încetul într-o dogoare greu de suportat. Trecem prin regiuni de deșert aproape fără nici o vegetație. Vedem doar cîțiva cactuși uriași izolați, ale căror ramuri par niște brațe încremenite într-un gest de deznădejde. Din cînd în cînd dăm, totuși, de cîteva oaze cu vegetație anemică, oferind prin sursa de apă pe care o indică un loc cît de cît prielnic pentru înjghebarea unor așezări de indieni. Și, peste 10—15 minute, intrăm într-un cătun. Indiene bătrîne fumează și urmăresc cu privirea indiferentă trecerea mașinii noastre. Dar iată că apar copiii satului, înghesuindu-se spre portierele mașinii. Dar nici motorul și nici volanul nu-i interesează; sînt atrași de șuvoiul de aer rece al instalației de aer condiționat din mașină. O privire, un gest abia ghicit al uneia din bătrîne îi face însă pe copii să dispară de îndată în colibele din paiantă. Bătrîna ne măsoară cu o căutătură de loc prietenoasă și nu se îmbunează nici atunci cînd, pentru un fruct de ananas, Marquez îi plătește, fără nici o vorbă, prețul pipărat de 18 bolivari.

— Sînt indieni dintr-un trib de motiloni — ne spune Marquez, la ieșirea din sat. Motilonii reprezintă o ramificație a indienilor Goajiras. Poate v-a mirat ostilitatea bătrînei. Într-un fel este explicabilă. Motilonii au crezut, și cred și acum, că mașinile, pompele de petrol fac parte dintr-un dispozitiv de luptă împotriva lor. Faptul că mașinile și mirosul petrolului au răvășit liniștea în care trăiau, tulburînd izolarea în care era cufundată viața tribală, le justifica această suspiciune. Și nici astăzi nu sînt rare cazurile cînd elicopterele întreprinderilor petroliere sînt atacate cu săgeți trimise în urma lor din cine știe ce ascunzișuri ale pustiului de indienii motiloni.

Povestirile lui Marquez despre motiloni ne fac să uităm peisajul monoton, iritant, pe care-l străbatem de cîteva ore, și iată-ne la Campo Bosca. Este o adevărată «oază industrială» în plin pustiu. Instalațiile de prelucrare a petrolului sînt foarte moderne, dar ceea ce solicită în primul rînd luarea aminte este pătrunderea tehnicii în această lume a cactușilor răzleți, în ținuturi lăsate de izbeliște, al căror ritm de viață a început să fie potrivit după ceasul secolului XX.

...Seara, cînd ne-am întors la Maracaibo, inginerul ne-a arătat pe drum locul de unde, în 1922, din apele lacului, a izbucnit fantastica trombă de țiței... Nimic nu mai evocă tabloul de atunci al lacului. Doar lăsînd frîu liber imaginației poți să-ți închipui că apele stacojii în care se topeau văpăile asfințitului mai poartă și acum dogoarea flăcării uriașe care a vestit existența oceanului de petrol de sub lacul Maracaibo.

SPĂLAREA NISIPULUI AURIFER

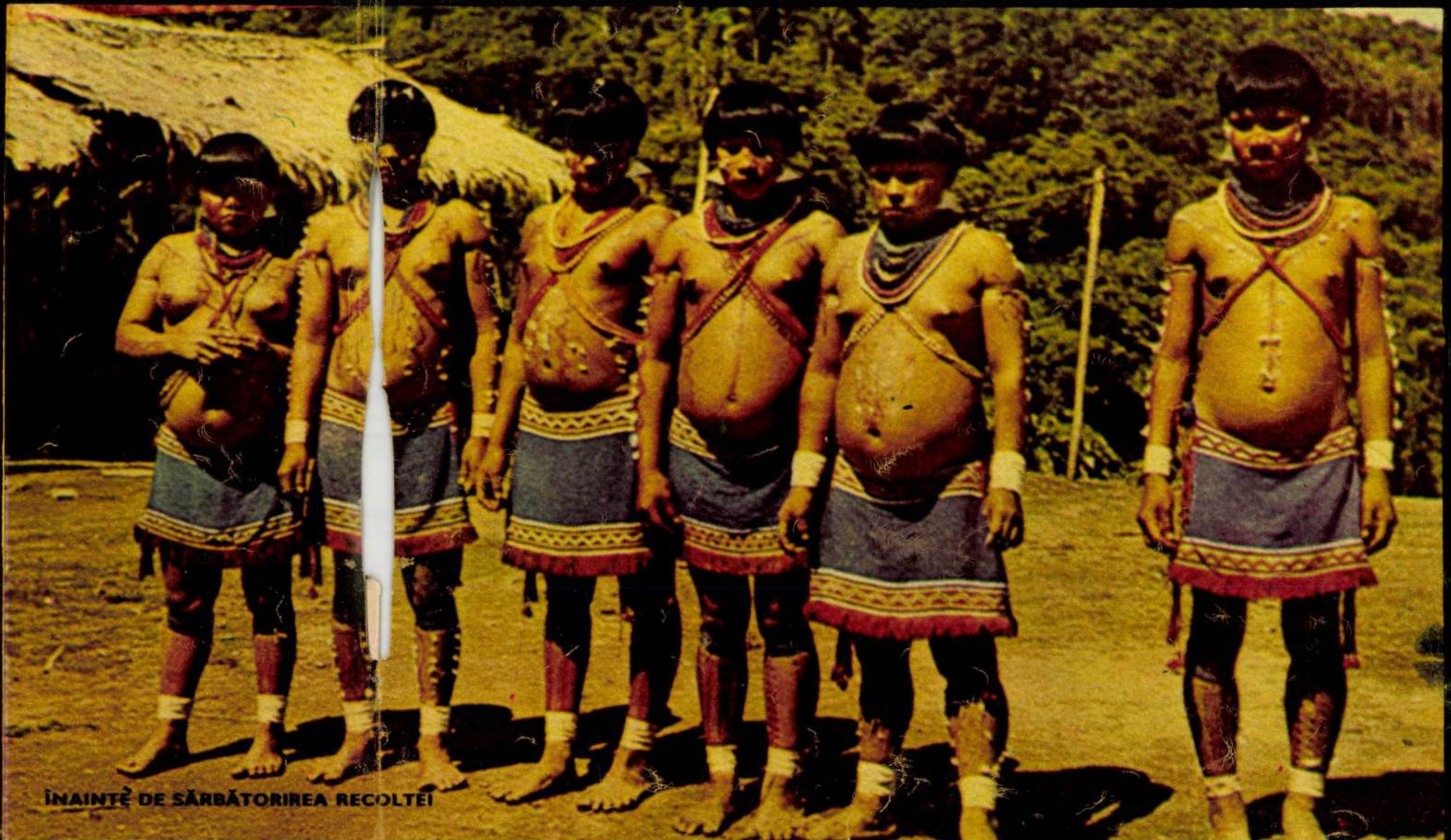

ÎNAINTE DE SĂRBĂTORIREA RECOLTEI

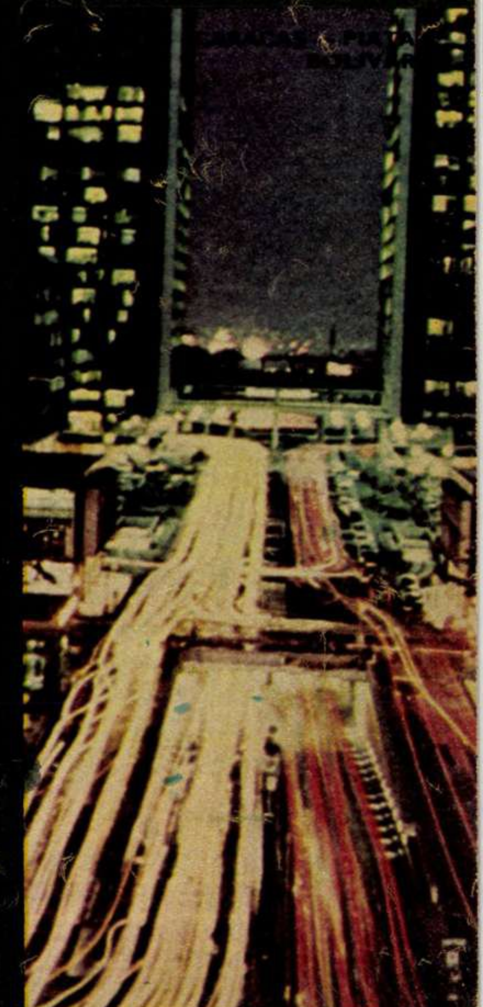

COPIII DE PE TOATE MERIDIANELE FAC SPORT

▲ *Copil aborigen (Australia), înarmat cu bumerang și scut protector.*

Ne-am obișnuit, mari sau mici, să vedem în practicarea sportului un mijloc de recreere, de destindere și de armonizare și înfrumusețare a corpului. Știați însă că în unele țări, îndepărtate și mai puțin cunoscute, în unele teritorii ale lumii, copiii (ca și părinții lor), practică cu pasiune, de la o vîrstă fragedă, o mulțime de sporturi (dintre care unele cu totul străine nouă), în condiții cu totul deosebite, urmărind, în primul rînd, să-și cultive prin ele forța fizică și îndemînarea — calități absolut necesare vieții de toate zilele, procurării hranei, apărării de fiare și de dușmani?

Recunoașteți că unii dintre voi se uită cu o spaimă greu de ascuns la frînghiile și scările de la trapez. Deși n-au decît 3, cel mult 4 m înălțime, cățărarea pe ele vi se pare o aventură tot așa de îndrăzneață ca traversarea solitară a Atlanticului. Ei bine, există copii, cam de aceeași vîrstă cu voi, care știu și pot să se cațere la înălțimi amețitoare, de zece ori mai mari într-un timp record. În insulele din Oceania, copiii se cațără cu o dexteritate demnă de invidiat pe arbori foarte înalți, din care culeg fructe. Exercițiul acesta se deprinde aici de la 6—7 ani și se practică după o tehnică anumită: pe arborii subțiri, cel care se cațără apucă tulpina cu mîinile și, ținîndu-și corpul depărtat, se sprijină în tulpină doar cu tălpile picioarelor. Pe arborii mai groși, el se folosește de un curmei de liană de capetele căruia, după ce-l trece pe după trunchi, se ține zdravăn cu mîinile, iar cu tălpile picioarelor sprijinite de copac se împinge în sus. În altă parte a globului, în pădurile virgine din Noua Guinee, pentru a scăpa de urmărirea fiarelor sau a papuașilor canibali, piticii negritos (un neam de negri de statură mică) se urcă în vîrful copacilor înalți, folosindu-se de lianele care atîrnă de ramuri, la fel ca acrobații din circurile noastre. Și, se-nțelege, nici copiii nu rămîn la sol în asemenea împrejurări...

Sporturile nautice sînt mult apreciate și îndrăgite de către popoarele care trăiesc pe malurile mărilor, oceanelor, fluviilor și marilor lacuri. Havaienii sînt renumiți ca unii dintre cei mai buni și curajoși înotători din lume. Pentru copiii lor înotul e un lucru la fel de obișnuit ca și mersul pe jos. Ei se cufundă în apă unde stau 3 pînă la 4 minute, prinzînd peștele cu mîna sau cu gura și, uneori, trecînd chiar pe sub pîntecele unor vase. Performanțele acestor copii — neomologate, se-nțelege — par fantastice pentru noi și posibil de-a fi realizate doar de către... scafandri.

La recenta ediție a j.o. din Mexic, sutele de milioane de spectatori și telespectatori au constatat cu uimire un fenomen neașteptat și aparent inexplicabil: negrii, denumiți cu simpatie «oamenii de ciocolată», au dominat categoric majoritatea probelor de atletism, și mai ales pe cele de sprint. Și cum ar fi fost altfel cînd săritura, alergarea de viteză sau rezistență sînt sporturi pe care ei le practică în mod obișnuit, de la cea mai fragedă vîrstă, zilnic chiar, și le transmit din generație în generație? Copiii din tribul bantușilor (trib african, ai căror membri sînt oamenii cei mai înalți din lume, talia lor mijlocie fiind de 1,90 m) practică în mod obișnuit săritura în înălțime. Servindu-se de o movilă de pămînt înaltă cam de 30 cm, ei pot să sară în mod normal peste o coardă întinsă între doi copaci la înălțimea de 1,50 sau 1,60 m, cei mai buni dintre ei trecînd chiar și peste coarda ridicată la 2 metri și ceva... Boșimanii (membrii altui trib african), obișnuiesc și astăzi să vîneze, în întinsele savane, într-un mod cu totul original: organizați întocmai ștafetelor, pe un itinerar de mulți kilometri, ei aleargă antilopele (animale foarte rapide după cum se știe), pînă cînd acestea cad jos de oboseală și se lasă prinse. Pentru ca vînătorul matur să poată realiza și rezista într-o asemenea probă de mare forță și viteză, se antrenează în acest sens încă din anii copilăriei.

La aceste popoare, exercițiile de mînuire a armelor, în vederea vîna-

CU IONEL DRÎMBĂ

„D'ARTAGNAN-UL ROMÂNIEI“ DESPRE FORȚĂ, AGERIME ȘI... LACRIMI

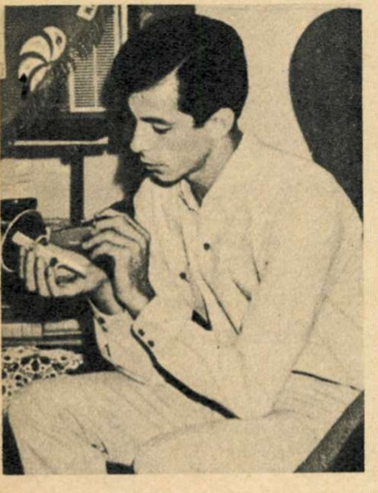

Invinge in sport
cel care ştie
să atace
să cuteze la
timp
Ionel Drîmbă

«Noul d'Artagnan aparține României!», «Mușchetarul-uragan», «Floreta nr. 1 a Olimpiadei!» — iată doar cîteva dintre titlurile sub care ziariștii de pretutindeni au anunțat pe cîștigătorul medaliei olimpice de aur la floretă — românul Ionel Drîmbă.

Dorind să-i iau un interviu pentru voi, cei mai tineri dintre suporterii campionului olimpic, a trebuit să-l caut în sala unde se desfășura balcaniada de scrimă.

Între două asalturi, Ionel Drîmbă se destăinuie, povestind cum a reușit să ajungă în vîrful piramidei, cîștigînd titlul suprem.

— Cel mai greu asalt mi s-a părut cu francezul Magnan, care este stîngaci, ca și mine. În scrimă nu e totul să ai brațe tari. Trebuie să «intuiești» ce vrea adversarul, să-i ghicești intențiile. Înainte de a fi un sport al brațelor, scrima este un mare examen al nervilor, al gîndirii. În cele 6 minute cît durează un asalt, își spun cuvîntul mii și mii de ore de antrenament.

— *Practici de multă vreme scrima?*

— Neoficial, de la... opt ani. Oficial, am început la zece ani și în cîteva luni ajunsesem de neegalat în cartierul meu din Timișoara, nu atît pentru... măiestria mea, cît mai ales pentru năzbîtiile mele.

— *Ai vrea să împărtășești cititorilor revistei «Cutezătorii» ce ai simțit la capătul cursei pentru titlul suprem?*

— Cînd am urcat pe podium și am văzut tricolorul românesc înălțîndu-se pe cel mai înalt catarg, m-a cuprins o bucurie atît de mare, încît nu știu cum de am reușit să-mi stăpînesc lacrimile.

— *Ziariștii te compara adeseori cu d'Artagnan, iar pe coechipierii tăi cu Aramis, Atos și Portos...*

— Comparația ne place pentru că ne amintește de anii copilăriei. Există însă o nepotrivire: «Cei trei mușchetari» ai lui Dumas erau de fapt... patru, iar «Cei trei mușchetari» ai României, campioni mondiali în 1967 la Montreal, sînt... cinci: Țiu, Falb, Haukler, Mureșan și eu.

— *La întoarcerea în țară, ce te-a emoționat mai mult?*

— Totul: primirea de la aeroport, ceremonia de la Consiliul de Stat cînd am fost decorat... De curînd am simțit o emoție deosebită primind o scrisoare din partea elevilor clasei a III-a A de la *Școala generală nr. 10 din Timișoara*, școala unde am învățat eu.

Ionel Drîmbă mi-a întins un plic. L-am deschis.

«*Dragă Ionele* — am citit pe foaia de hîrtie aflată înăuntru — *noi sîntem abia în clasa a III-a, deci copii între 9 și 10 ani. Dar, deși între noi și tine există o diferență destul de mare de vîrstă te considerăm totuși prieten, un prieten pe care noi l-am îndrăgit. Te așteptam să vii, să ne vezi...*»

— *Proiecte de viitor?* — l-am întrebat pe Ionel Drîmbă, la capătul interviului.

— Să urmez Institutul de cultură fizică și sport, pentru că, oricît de bun ar fi un sportiv, școala îi deschide noi și noi orizonturi. În al doilea rînd... să onorez invitația prietenilor mei din clasa a III-a de la Școala generală nr. 10 din Timișoara. Prevăd o întîlnire emoționantă, la care va trebui să fiu tare, pentru a nu da de rușine calitatea de mușchetar cu vreo lacrimă furișată pe sub gene...

Interviu realizat de SEVER NORAN

Deşi condiţiile climaterice sint dintre cele mai vitrege, copiii eschimoşilor nu pregetă să practice sporturile preferate. Iată-i jucind minibaschet pe... gheaţă.

tului sau apărării de duşmani, se practică de la o vîrstă foarte fragedă, de obicei numai de către băieţi — viitorii vînători şi războinici. Părinţii băieţilor, africani, indieni sau eschimoşi, le confecţionează acestora diverse jucării războinice şi în timpul liber îi învaţă să le mînuiască.

În insula Noua Guinee, de pildă, băieţii, sub supravegherea taţilor, învaţă mînuirea suliţei, a arcului cu săgeţi şi a praştiei încă de la vîrsta de 6 ani. Cel mai important exerciţiu practicat de către micii papuaşi este aruncarea suliţei de bambus într-un disc de lemn care este rostogolit de către unul dintre ei. Cînd copiii aceştia vor deveni oameni în toată puterea, vor fi în stare să doboare cu suliţele lor porcii mistreţi care populează insula.

Deşi aborigenii din Australia continuă să trăiască în condiţii dintre cele mai vitrege, totuşi sînt energici şi plini de viaţă. Principala lor armă de vînătoare, cu ajutorul căreia îşi procură hrana, este misteriosul şi exoticul bumerang care, atunci cînd este aruncat cu dibăcie, într-un anume fel, descrie un cerc larg, loveşte ţinta, după care se întoarce la picioarele celui care l-a aruncat. Şi mînuirea acestei arme este deprinsă tot din copilărie.

N-am epuizat nici pe departe multitudinea de forme (dintre care unele deosebit de pitoreşti, exotice chiar), pe care o îmbracă sportul practicat din fragedă copilărie în unele regiuni ale globului. Exemplele de mai sus credem că sînt totuşi suficiente pentru a crea contururile imaginei exerciţiilor fizice practicate ca o necesitate de imediată utilitate, indispensabilă vieţii de fiecare zi. Este încă una (şi nu secundară) dintre multiplele feţe ale SPORTULUI.

A. LECCA şi C. DIACONU

▲

Băieţii din Noua Guinee, viitori vînători de porci mistreţi, exersîndu-se în aruncarea suliţei

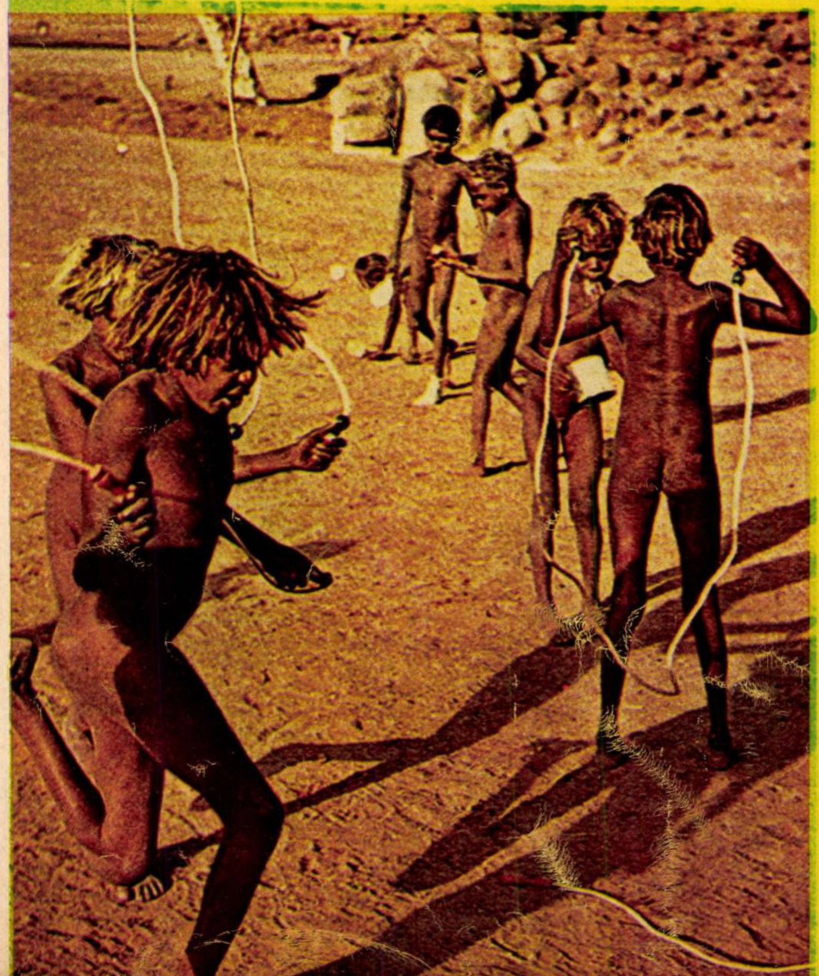

◀ *Pentru a-şi cultiva agilitatea atît de necesară felului lor de viaţă, micii aborigeni din Australia se antrenează sărind coarda.*

▶

Nu e de loc întîmplător faptul că locuitorii ţinutului Tonga (format din 150 insule, situate lîngă marginea de vest a Polineziei) îndrăgesc şi practică rugbiul cu o pasiune care îşi are egal doar în cea a brazilienilor pentru fotbal. Trăind mai ales din pescuit şi agricultură, ei găsesc în acest sport nu numai prilejuri de destindere, ci şi o reală posibilitate de-aşi cultiva agilitatea, curajul, bărbăţia, calităţi fizice şi morale de strictă necesitate pentru ei. Copiii mai ales, practică acest sport în toate împrejurările posibile, chiar şi atunci cînd le lipseşte mingea, pe care o înlocuiesc foarte bine cu o nucă de cocos.

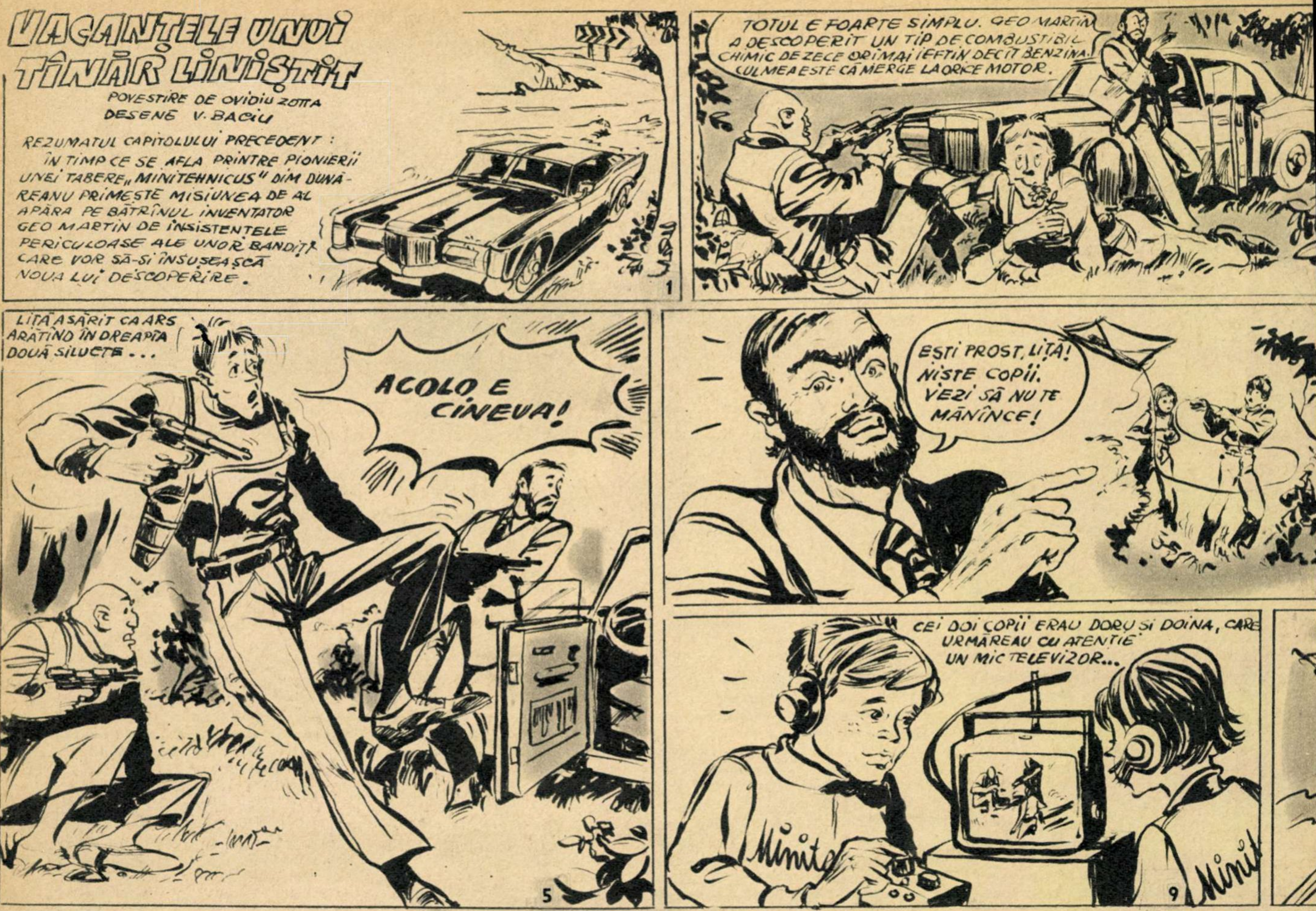
VACANȚELE UNUI TÎNĂR LINIȘTIT
POVESTIRE DE OVIDIU ZOTTA
DESENE V. BACIU
REZUMATUL CAPITOLULUI PRECEDENT : ÎN TIMP CE SE AFLA PRINTRE PIONIERII UNEI TABERE „MINITEHNICUS" DIM DUNĂREANU PRIMEȘTE MISIUNEA DE A-L APĂRA PE BĂTRÎNUL INVENTATOR GEO MARTIN DE INSISTENȚELE PERICULOASE ALE UNOR BANDIȚI CARE VOR SĂ-ȘI ÎNSUȘEASCĂ NOUA LUI DESCOPERIRE.
1
TOTUL E FOARTE SIMPLU. GEO MARTIN A DESCOPERIT UN TIP DE COMBUSTIBIL CHIMIC DE ZECE ORI MAI IEFTIN DECÎT BENZINA. CULMEA ESTE CĂ MERGE LA ORICE MOTOR.
LIȚĂ A SĂRIT CA ARS ARĂTÎND ÎN DREAPTA DOUĂ SILUETE ...
ACOLO E CINEVA!
5
EȘTI PROST, LIȚĂ! NIȘTE COPII. VEZI SĂ NU TE MĂNÎNCE!
CEI DOI COPII ERAU DORU ȘI DOINA, CARE URMĂREAU CU ATENȚIE UN MIC TELEVIZOR...
Minit
Minit
9

ATANASIE TOMA

REVANȘA

ROMAN FOILETON

(9)

In anotimpul cel mai călduros al celei mai tropicale regiuni a continentului nord-american, Reno, oraşul cu 15 000 locuitori, a devenit subit localitatea cea mai cunoscută de pe teritoriul Statelor Unite. Orăşelul a fost invadat de 100 000 spectatori, performanţă atinsă numai în zilele noastre, cu prilejul desfăşurării olimpiadelor. Meciul era într-adevăr fără precedent. Se întîlneau pentru prima oară în lupta pentru titlul mondial la categoria grea, un boxer alb cu unul negru. Cu toate că după victoria statelor din nord asupra confederaţilor, discriminările rasiale fuseseră oficial abolite, în sud — şi nu numai acolo — practicile segregaţioniste persistau. În plus, evenimentul suscita un viu interes prin valoarea ridicată şi sensibil egală a celor doi luptători precum şi prin faptul că un fost căutător de aur — necunoscut în lumea sportului cu mănuşi — se încumetase să lupte împotriva atotputernicilor proprietari ai sălilor de box, organizînd, după o rezistenţă acerbă, meciul care avea să intre în istorie.

Toate ziarele continentului îşi informau în ziua aceea cititorii cu cele mai intime amănunte ale istoricului meci ce avea să se dispute după-amiază la Reno. Titlurile de pe pagina întîia erau culese cu litere mari: «Azi meciul secolului», «Azi lupta celor 5 J» (de la iniţialele numelor celor doi rivali: James Jim Jeffries şi Jack Johnson), «Va coborî viu negrul de pe ring?» — cam în felul acesta erau concepute toate titlurile din ziarele de dimineaţă care le promiteau cititorilor că în ediţiile de seară vor publica ample relatări ale trimişilor speciali.

Ziarele din Noul Orleans aduceau în reportajele lor o undă de nelinişte. Preoţii de culoare din oraş oficiaseră cu o zi înainte o slujbă religioasă, implicînd cerul să-l scoată cîştigător pe jucătorul alb pentru ca înfrîngerea acestuia să nu determine incidente rasiale. Meciul nici nu începuse cînd agenţiile de presă anunţau victime: la Chicago fuseseră linşaţi trei negri de către bandele Klanului pentru simplul motiv că aceştia au pariat la o loterie locală că va cîştiga negrul Johnson. Tex şi Morisson cunoşteau toate aceste fapte, dar nimeni şi nimic nu le putea clinti hotărîrea de a duce lupta pînă la capăt.

— Azi au loc două meciuri — glumea Tex în dimineaţa de 4 iulie, încercînd să-l încurajeze pe bătrînul Morisson — unul pe ring şi altul în culisele boxului profesionist. Gluma lui Tex ascundea însă o realitate. Paralel cu meciul de box Jeffries — Johnson se disputa un altul, mai dramatic şi primejdios decît primul: lupta dintre tabăra proprietarilor de săli pe de o parte şi Tex secondat de Morisson pe de altă parte. În prima rundă, proprietarii de săli îl făcuseră de două ori K.O. pe Tex, izgonindu-l din New York şi incendiindu-i apoi stadionul. Vor mai încerca şi a treia oară să-l oprească din drum? Întrebarea îl chinuia neliniştitor, dar Tex nu se speria. Nu s-a speriat nici măcar atunci cînd înainte de disputarea meciului cîteva sute de sudişti

turbaţi au defilat pe străzile din Reno ameninţîndu-l cu linşajul dacă îi va îngădui lui Johnson să-l lovească pe Jeffries fie chiar şi pe ringul de box!

Cu tot curajul său, Tex evita însă să treacă pe lîngă tabăra pe care o ridicaseră fermierii din sud la marginea oraşului. Cîţiva belicoşi arboraseră în vîrful unei prăjini, drapelul confederat, fond roşu cu o cruce mare, albastră. Erau acolo reprezentanţi ai tuturor statelor din sud, dar mai ales din Carolina, Georgia, Texas, Alabama şi Virginia, considerate atunci (ca şi acum, în 1968) adevărate bastioane ale rasismului şi violenţei. (Să nu uităm că fostul preşedinte John Kennedy a fost asasinat într-un stat din sud, Texas, la Dallas, fratele său, Robert Kennedy, a fost împuşcat tot în sud, la Los Angeles, iar pastorul de culoare Martin Luther King a fost mitraliat la Memphis). Existau însă în Reno şi oameni pe care nici evenimentele din preajma meciului şi nici urmările sale nu-l tulburau şi anume comercianţii, proprietarii de hoteluri sau de restaurante. Căci Reno trăia la 4 iulie 1910 cea mai frumoasă afacere din existenţa sa. Hotelurile gemeau de oaspeţi. Toţi locuitorii oraşului deveniseră peste noapte hotelieri. Fiecare familie se strîngea într-o încăpere pentru a le putea închiria pe celelalte. Se închiriau la preţuri fabuloase beciurile şi podurile, iar hambarele erau considerate adăposturi de lux. Noaptea, mesele de biliard din cafenele erau închiriate ca paturi! Ziarele scriau că un negustor întreprinzător din Reno a vîndut în 2 zile 50 000 paturi de campanie cu preţ dublu, adunînd o avere de invidiat. În zilele acelea oraşul era înconjurat de o adevărată salbă de colonii în aer liber, alcătuite din paturi de campanie aliniate unul lîngă altul ca la cazarmă. Cei care n-au mai apucat să găsească un beci, un pod sau un hambar liber se mulţumeau să aibă drept acoperiş cerul senin al tropicelor.

Desen: VINTILĂ MIHAESCU ▶

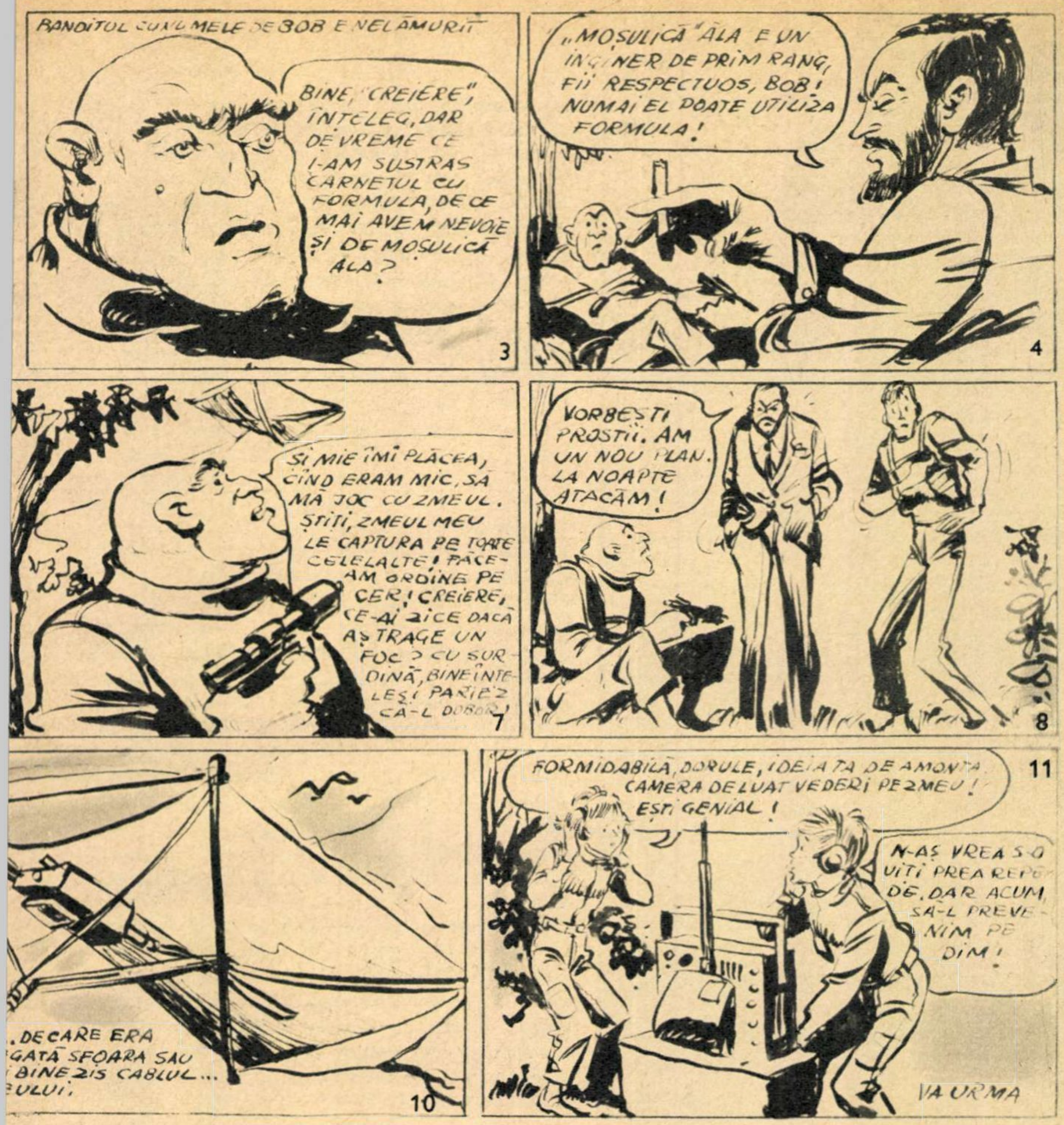
BANDITUL CU NUMELE DE BOB E NELĂMURIT
BINE, "CREIERE", ÎNȚELEG, DAR DE VREME CE I-AM SUSTRAS CARNETUL CU FORMULA, DE CE MAI AVEM NEVOIE ȘI DE MOȘULICĂ ĂLA?
3
„MOȘULICĂ" ĂLA E UN INGINER DE PRIM RANG, FII RESPECTUOS, BOB! NUMAI EL POATE UTILIZA FORMULA!
4
ȘI MIE ÎMI PLĂCEA, CÎND ERAM MIC, SĂ MĂ JOC CU ZMEUL. ȘTIȚI, ZMEUL MEU LE CAPTURA PE TOATE CELELALTE! FĂCEAM ORDINE PE CER! CREIERE, CE-AI ZICE DACĂ AȘ TRAGE UN FOC? CU SURDINĂ, BINEÎNȚELES! PARIEZ CĂ-L DOBOR!
7
VORBEȘTI PROSTII. AM UN NOU PLAN. LA NOAPTE ATACĂM!
8
...DE CARE ERA
GATĂ SFOARA SAU
BINE ZIS CABLUL...
ULUI.
10
FORMIDABILĂ, DORULE, IDEIA TA DE A MONTA CAMERA DE LUAT VEDERI PE ZMEU! EȘTI GENIAL!
11
N-AȘ VREA S-O IUȚI PREA REPEDE, DAR ACUM, SĂ-L PREVENIM PE DIM!
VA URMA

ŞTAFETA NESTEMATELOR

(Urmare din pag.4)

pentru asta a trebuit multă trudă și putere de convingere, căci cu mare greutate bunicele și străbunicele au renunțat la iile și catrințele, betele și scoarțele transmise prin șirul a trei generații și păstrate în ascunzișul vechilor lacre frumos sculptate.

Liliana Cucu a așezat la loc de cinste cea mai frumoasă ie cusută de mîna măiastră a străbunicei sale în urmă cu aproape 120 de ani. Iată și cea mai bogată cămașă de mireasă purtată pe la începutul secolului de bătrîna Gheorghița Ghiță. De la Șandru Floarea elevele au primit în dar o frumoasă catrință, cusută cu fir, acum mai bine de 50 de ani. Sînt colecționate aici și cîteva obiecte de uz casnic din trecut: un tipar de caș sculptat cu roți zimțate și motive geometrice, dăruit de bunica elevei Mînea Lidia. Străbunicul lui Năstase Ion a fost cioban. De la el s-a păstrat acea scafă ciobănească, lustruită de vreme, precum și zgîrieciul și găndinarul pentru olărit. In cîntecele satului se spune că fetele își țes singure catrințele și-și cos cu mare iscusință iile de sărbătoare. Și nu e de mirare că adeseori pe înserat, la șezătorile cercului de cusături al școlii, se adună mamele și bunicele cu fiicele și nepoatele unde se deapănă odată cu firul legendelor și al cunoscutei balade a lui Bahnea haiducul și firul de arnici sau de mătase, înflorind pînza albă a iilor și țesătura catrințelor. Astfel, preluate din bătrîni, vechile cusături se îmbogățesc azi cu podoabe noi de flori și de culori făcînd să strălucească mai departe nestematele portului vrîncean.

ILEANA PITA

• *Revanșa* • 52

• *Revanșa* • 53

• *Revanșa* • 54

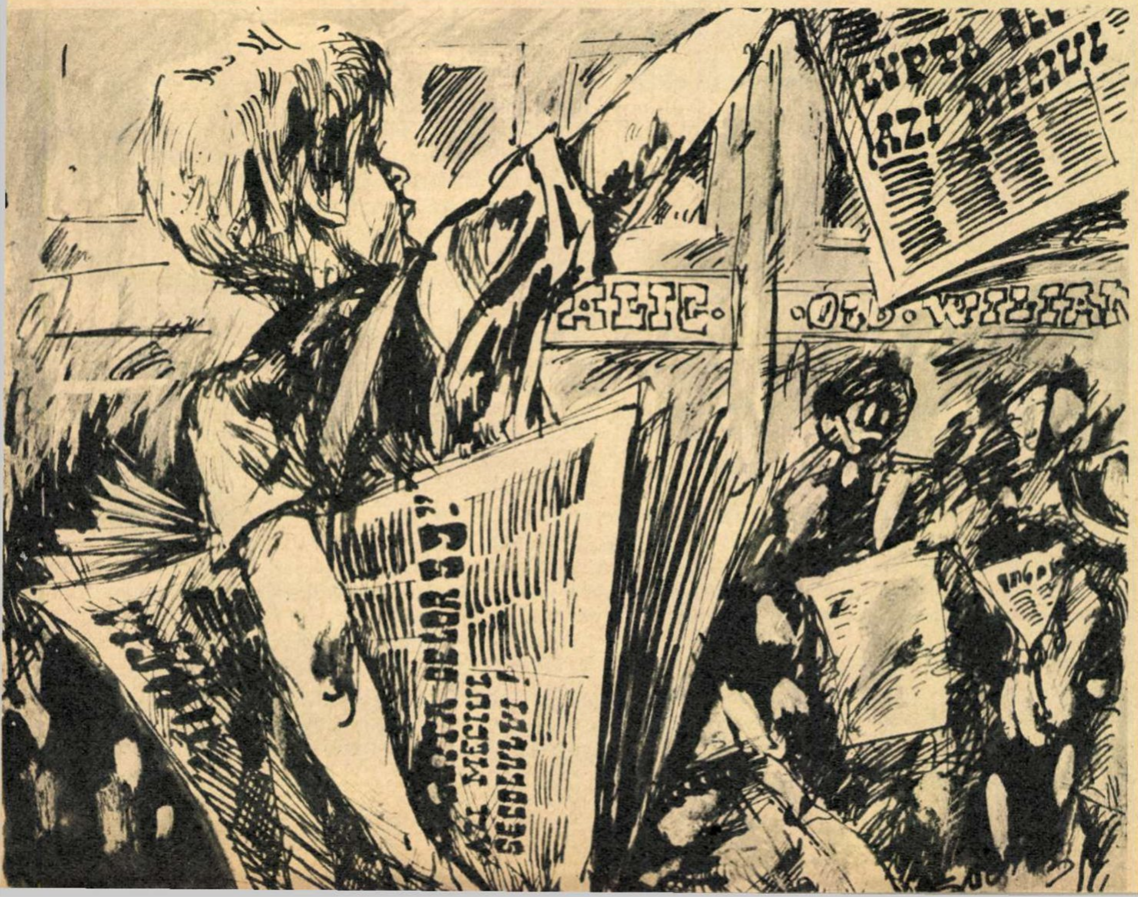
LUPTA ...
AZI MECIUL
ALLIC.
.OLD.WILLIA
...DELOR 53"
AZI MECIUL SECOLULUI!

Reno, 4 iulie 1910, orele 10 dimineața. Stadionul lui Tex era o imensă cutie de conserve în care 100 000 spectatori așteptau nerăbdători meciul dintre Jeffries și Johnson. Orașul părea părăsit și adierea ușoară a vîntului aducea la intervale scurte vuietul stadionului aflat la 4 mile de Reno. America nu mai văzuse niciodată un asemenea spectacol. Mulți dintre cei prezenți pe stadion aduseseră cu ei alimente și, plictisindu-se, își făceau de lucru umblînd la provizii și înfulecînd sandvișuri uriase. În vacarmul stadionului se făceau și se desfăceau mii de pariuri. Pentru cei 25 dolari pe care îi plătiseră la intrare, sudiștii pretindeau nu numai o victorie a lui Jeffries, ci și sînge, lovituri dure. La ora prînzului, într-o baracă din spatele stadionului construit cu atîtea sacrificii de Tex, cei doi luptători au trecut pe rînd prin fața medicului.

— Amîndoi sînt două pachete de mușchi... Șansele sînt egale și pentru unul și pentru celălalt, a spus către Tex medicul după ce a redactat procesul verbal.

— Cine credeți că o să învingă, domnule Tex? a întrebat apoi medicul.

Cu un surîs șters în colțul buzelor, Tex a răspuns evaziv, privind cerul albastru și senin al Nevadei:

— Cine va învinge? Vreți, într-adevăr, să știți cine va învinge?

Tex s-a apropiat de fereastra barăcii privind undeva departe, spre linia de orizont a preriei unde o coloană de călăreți înainta încet.

— Da, pot să vă spun acum cu certitudine cine va învinge. Eu voi învinge, domnilor... Da, eu...

Șeriful din Reno asistase și el la controlul medical și scrisese apoi cu caligrafia lui greoaie în colțul procesului verbal. «Totul este O.K.» El era singurul care înțelegea motivele ce-l făceau pe Tex să spună cu-atîta certitudine — «eu voi învinge».

(Va urma)

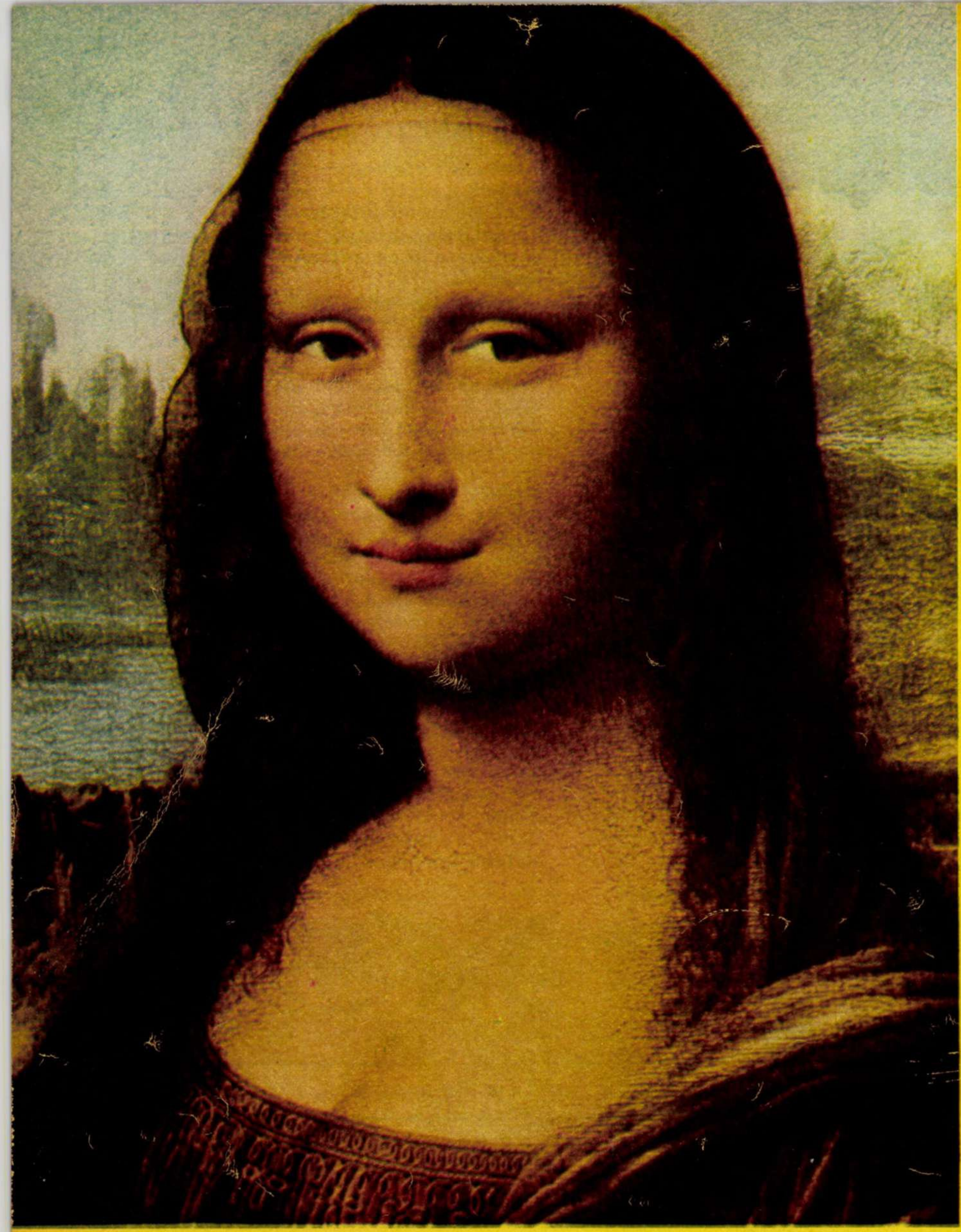

LEONARDO DA VINCI - MONA LISA (fragment)

Mona Lisa

FANTASTICA BIOGRAFIE A UNUI TABLOU

> **«PERSONAJELE PE CARE TU LE ÎNFĂŢIŞEZI, PICTORE, TREBUIE SĂ FIE ÎN AŞA FEL REDATE ÎNCÎT CEI CARE LE PRIVESC SĂ POATĂ RECUNOAŞTE UŞOR ATITUDINILE LOR, STAREA SUFLETEASCĂ ÎN CARE ELE SE AFLĂ».**
>
> **LEONARDO DA VINCI**

Am citit nu de mult într-o revistă că adevărata «Mona Lisa» nu este cea de la muzeul Luvru[*] din Paris — unul din cele mai bogate şi importante muzee de artă din lume —, şi că ea s-ar afla în Anglia. S-a tipărit chiar şi o carte în acest sens, pe care au scris-o bineînţeles, proprietarii tabloului cu pricina. Dar n-au reuşit să-i convingă pe specialişti. Ei cunoşteau de altfel de multă vreme şi acest al doilea tablou, însă nu se ştie cu siguranţă cine anume l-a pictat, pentru că, pe vremuri pictorii nu aveau obiceiul să-şi semneze şi să-şi dateze, ca astăzi, lucrările. În orice caz, ştirea a produs senzaţie. Şi atunci m-am gîndit că poate v-ar interesa cîteva întîmplări din viaţa acestui tablou celebru al lui Leonardo da Vinci, marele pictor al Renaşterii italiene. Pentru că, să ştiţi, nu sînt multe tablourile care au avut, în lunga lor viaţă, atîtea peripeţii prin cîte a trecut vestitul portret al Monei Lisa.

«Mona Lisa» sau «Gioconda». Aşa i se spune, după modelul care i-ar fi pozat lui Leonardo da Vinci, Mona Lisa del Giocondo, tînăra şi fermecătoarea soţie a lui Francesco del Giocondo, un bogătaş florentin. Leonardo a început să picteze tabloul în martie 1503. Împlinea atunci 51 de ani, era stăpîn deplin al meşteşugului picturii (după cum era, în acelaşi timp, arhitect şi sculptor, filozof şi scriitor, matematician şi fizician) şi se afla în plină forţă creatoare. Mona Lisa avea 24 de ani. Era tînără, frumoasă şi avea un zîmbet enigmatic, zîmbetul acela fugar pe care Leonardo da Vinci l-a surprins pictînd în tehnica sa caracteristică, acel «smumato», adică trecerea gradată, aproape nesimţită, de la o culoare la altă culoare, culorile parcă topindu-se una în alta, iar conturele atenuîndu-se. Şi parcă a vrut să simbolizeze prin zîmbetul acesta tainic şi trecător tocmai fluiditatea, curgerea imperceptibilă a stărilor sufleteşti. Se spune — poate este o născocire, dar care se potriveşte — că, în timp ce picta, ca să păstreze pe chipul tinerei femei cît mai mult zîmbetul acesta, Leonardo ceruse să se cînte o muzică deosebit de suavă.

Se presupune, şi există argumente în acest sens, că tabloul era terminat în 1505, deşi se pare că Leonardo credea că ar mai trebui să adauge mereu măcar o trăsătură de penel şi că n-ar fi considerat niciodată definitiv terminat lucrul la acest portret. De altfel, a luat tabloul cu sine, în toate peregrinările sale — de la Florenţa la Milano, înapoi la Florenţa, apoi la Roma şi, în sfîrşit, în 1516, Leonardo da Vinci fiind invitat de Francisc I, regele Franţei, «Mona Lisa» trece prima oară graniţele Italiei, adoptînd o nouă patrie. Pictorul se stabilise la castelul Cloux, unde tabloul era văzut cînd Leonardo da Vinci mai trăia. În 1584 se ştie că tabloul se afla la Fontainebleau, un alt castel al lui Francisc I. Pe urmă, sub domnia regelui Ludovic al XIV-lea, «Mona Lisa» ajunge la Luvru. A rămas aici pînă în secolul nostru. Cînd, într-o bună zi, la 21 august 1911, tabloul dispare. Pe peretele din salonul pătrat unde se afla, a rămas doar rama goală. Toate cercetările întreprinse nu dau nici un rezultat. Prea cunoscută era însă această pictură, ca să stea multă vreme ascunsă, nedibuită. Şi, într-adevăr, după doi ani, la 11 decembrie 1913 era adusă la un anticar din Florenţa, care anunţă imediat autorităţile. Ce se întîmplase cu tabloul? Un italian care lucra la Luvru, animat de sentimente patriotice, a scos pe neobservate tabloul din muzeu şi, cu ajutorul unei flaşnete, pe care nici un vameş nu a cercetat-o cu de-amănuntul, «Mona Lisa» a trecut Alpii, întorcîndu-se la Florenţa. Bineînţeles, lucrurile odată clarificate, autorităţile italiene au restituit tabloul francezilor, într-un cadru solemn, la 24 decembrie 1913, în prezenţa ambasadorului Franţei în Italia.

De atunci «Mona Lisa» este la Luvru. Acum trei ani, în cadrul unor manifestări culturale, a întreprins, în condiţii de securitate excepţionale, o călătorie mai lungă, trecînd prima oară oceanul, în Statele Unite, pentru ca să se reîntoarcă, cu acelaşi zîmbet enigmatic, în celebrul muzeu parizian, unde se întîlneşte în fiecare zi cu vizitatorii care vin să o vadă din toate colţurile lumii.

HORIA HORŞIA

---

[*] *Construirea Luvrului a început de mult, în 1204. Aproape fiecare rege francez a vrut să adauge ceva la strălucirea lui, fapt împlinit cu prisosinţă de-a lungul anilor, de către arhitecţi celebri. Abia în secolul trecut, în timpul lui Napoleon al III-lea, s-a considerat a fi terminat, elaborîndu-se chiar o lege despre încheierea tuturor lucrărilor. Din reşedinţă regală, palatul Luvru a devenit reşedinţa artei, muzeu; unde se află nenumărate lucrări celebre ca Victoria (Nike) din Samotrace, Venus din Millo, valoroase opere de Michelangelo, Rafael, Tiziano, Rubens, Velasquez, Rembrandt, Watteau şi alţii. Printre aceste comori «locuieşte» şi Mona Lisa.*

CLUBUL
MATEMATICIENILOR
PROFESOR UNIVERSITAR

FLORICA CÎMPAN

VĂ PREZINTĂ
ÎN CONTINUARE

MISTERIOSUL π

Se poate spune, fără exagerare, că omul s-a apropiat de numărul π de cînd s-a desprins de animalitate și a început să-și facă unelte și podoabe. De atunci a îndrăgit *cercul*, fiindcă cercul întruchipa imaginea Soarelui, a Lunei sau a orizontului, și omul a căutat să imite această formă. Dar cum măsura omul, pe atunci, cercul sau segmentul de cerc? El lua o ramură verde, sau o nuia, și cînd o-întindea bine obținea o dreaptă, cînd o îndoia, ramura se transforma într-un cerc sau într-un arc de cerc. Desdoia apoi nuiaua făcută cerc și o măsura cu altă nuia. Așa a aflat el că, oricît de mare sau oricît de mic ar fi un cerc, *întotdeauna*, lungimea lui este de trei ori cît diametrul său. În limbajul nostru aceasta înseamnă $\pi=3$. Pe atunci, poate că el nici nu știa să numere, dar ce importanță avea aceasta, de vreme ce el avea cunoștința numărului 3? Și știți cum? Lua un pumn de pietricele și, de fiecare lungime a diametrului punea cîte o pietricică deoparte. Cînd se făceau 3, tăia nuiaua și o îndoia. În felul acesta, cercul pe care-l obținea, avea mărimea dorită de el! Peste mii și mii de ani, cînd a învățat să scrie, această descoperire a fost notată cu multă grijă. Ulterior, a fost descoperită în toate scrierile de pe vremea aceea. Pe cărămizile arse ale babilonienilor, în papirusurile egiptenilor. pe foile de palmier ale manuscriselor hinduse, în cărțile chinezilor, peste tot, se află însemnarea că *diametrul cercului se cuprinde de trei ori în lungimea lui.*

IMPORTANT!

DIN DIVERSE JUDEȚE ȘI MUNICIPII ALE ȚĂRII NI S-A SEMNALAT CĂ UN MARE NUMĂR DE ELEVI CARE DORESC SĂ PARTICIPE LA CONCURSUL MINITEHNICUS N-AU PUTUT OBȚINE REVISTA ÎN CARE A FOST PUBLICAT BREVETUL.

ANUNȚĂM PE ACEASTĂ CALE CĂ ÎN URMĂTORUL NUMĂR AL REVISTEI (50) CARE APARE LA 12 DECEMBRIE 1968 VOM PUBLICA DIN NOU BREVETUL MINITEHNICUS. CULOAREA COPERȚILOR SALE VA FI DIFERITĂ DE CEA ÎN CARE A APĂRUT PRIMUL BREVET. PENTRU NOILE BREVETE SE ACORDĂ ÎNCĂ 5 ZILE DE RĂGAZ. DECI ELE VOR PUTEA FI TRIMISE PÎNĂ LA DATA DE 20 DECEMBRIE 1968 (DATA POȘTEI). PROCURAȚI-VĂ NUMĂRUL 50 AL REVISTEI!

DANIELESCU LOVIN

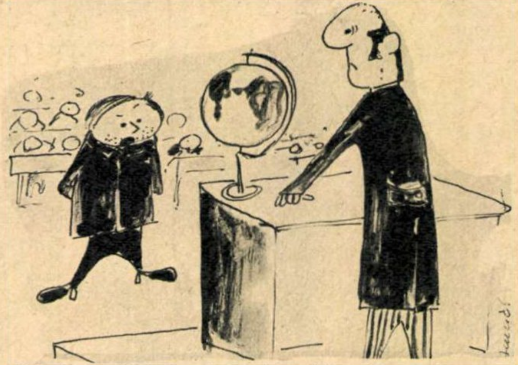

Vrînd să facă o glumă, profesorul întrebă un elev.

— Cam cîte cozi de șoarece ar trebui ca să putem lega Luna cu Pămîntul??!!

După o clipă de gîndire elevul răspunde:

— Cam... 545,6 miliarde... Dar ar ajunge și numai una... însă ar trebui să fie foarte lungă.

CRĂIȚĂ MÎNDRĂ-VASILE

Fără cuvinte...

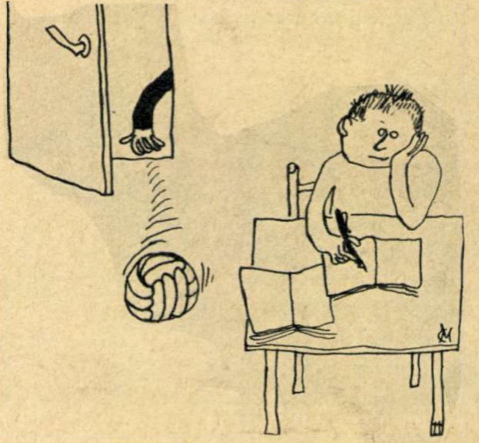

V. VASILIU

Fără cuvinte...

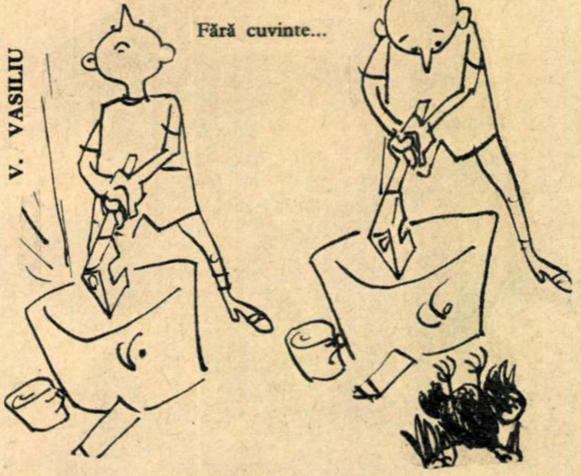

A. POCH

Fără cuvinte...

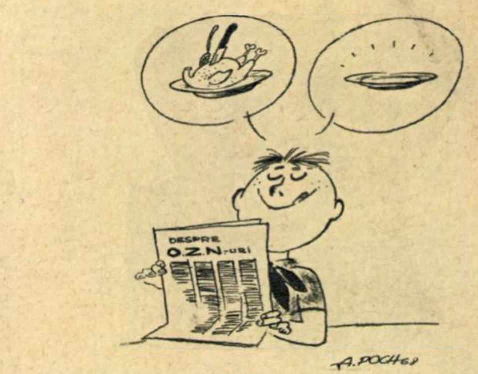

— Farfurii zburătoare!... Dar oare or fi farfuriile astea pline sau goale???

Ți-ai înnoit abonamentul la Cutezătorii?

ATENȚIUNE! ATENȚIUNE! ATENȚIUNE!

O NOUĂ RUBRICĂ A PAGINII SFINX:

„OBIECTIVUL VESEL"

Începutul l-au făcut elevii Liceului nr. 7 din Cluj. După cum vedeți, este vorba de un moment al unui joc în care cei doi parteneri, legați la ochi, trebuie să se servească reciproc cu cîte o linguriță de dulceață.

TRIMITEȚI LA REDACȚIE FOTOGRAFII HAZLII, FOTOGRAFII GHICITOARE ETC... REALIZATE DE VOI. CELE MAI BUNE DINTRE ELE VOR FI PREMIATE ȘI PUBLICATE ÎN REVISTĂ.

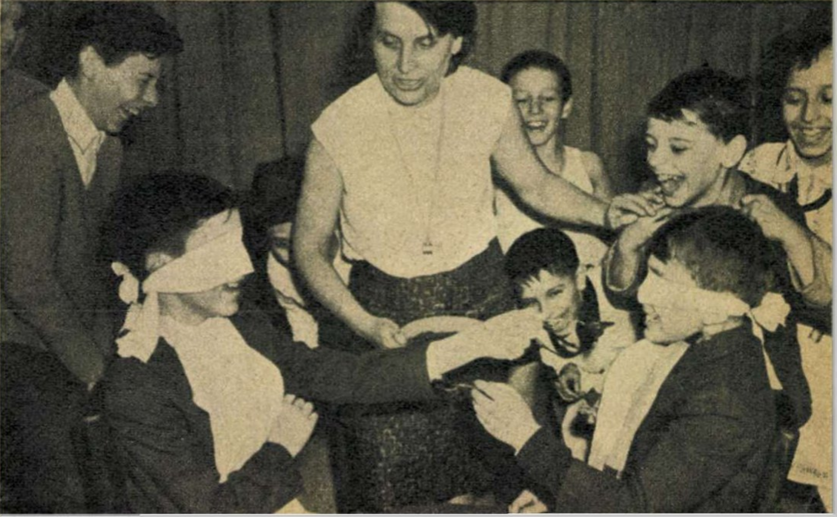

FILATELIE

VĂ PREZENTĂM CÎTEVA MĂRCI POȘTALE DINTR-O EMISIUNE A POȘTEI CUBANEZE REPREZENTÎND DIFERITE FLORI.

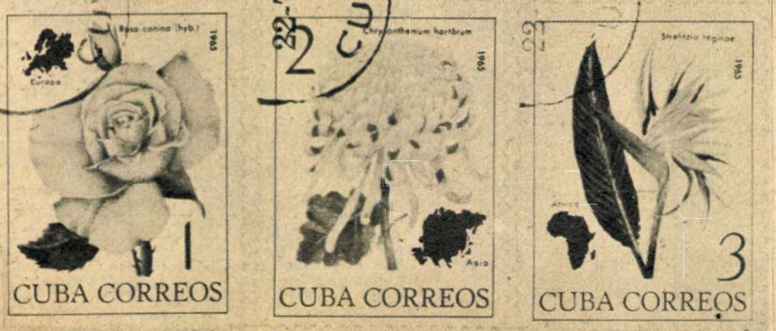

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu:
VLAICU BÂRNA

12

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

La Călugăreni, lîngă apa Neajlovului, se dădu o bătălie cumplită, din care oastea lui Mihai ieși biruitoare. Mare parte din turci își aflară moartea în mlaștinile Neajlovului, iar bătrînul general Sinan Pașa căzu de pe cal și își pierdu doi dinți.

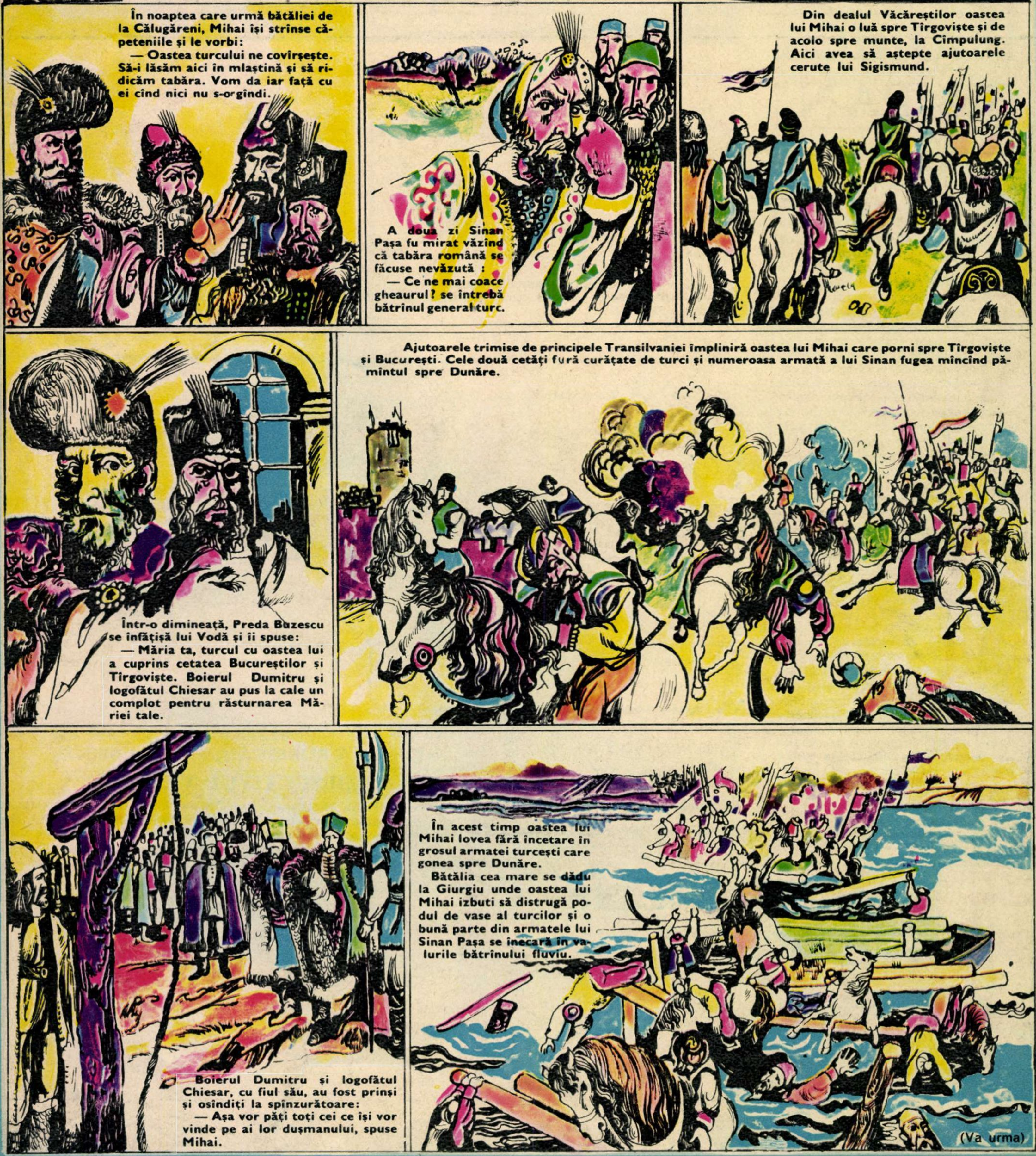

În noaptea care urmă bătăliei de la Călugăreni, Mihai își strînse căpeteniile și le vorbi:

— Oastea turcului ne covîrșește. Să-i lăsăm aici în mlaștină și să ridicăm tabăra. Vom da iar față cu ei cînd nici nu s-orgîndi.

A doua zi Sinan Pașa fu mirat văzind că tabăra română se făcuse nevăzută :

— Ce ne mai coace ghiaurul? se întrebă bătrînul general turc.

Din dealul Văcăreștilor oastea lui Mihai o luă spre Tîrgoviște și de acolo spre munte, la Cîmpulung. Aici avea să aștepte ajutoarele cerute lui Sigismund.

Într-o dimineață, Preda Buzescu se înfățișă lui Vodă și îi spuse:

— Măria ta, turcul cu oastea lui a cuprins cetatea Bucureștilor și Tîrgoviște. Boierul Dumitru și logofătul Chiesar au pus la cale un complot pentru răsturnarea Măriei tale.

Ajutoarele trimise de principele Transilvaniei împliniră oastea lui Mihai care porni spre Tîrgoviște și București. Cele două cetăți fură curățate de turci și numeroasa armată a lui Sinan fugea mîncînd pămîntul spre Dunăre.

Boierul Dumitru și logofătul Chiesar, cu fiul său, au fost prinși și osîndiți la spînzurătoare:

— Așa vor păți toți cei ce își vor vinde pe ai lor dușmanului, spuse Mihai.

În acest timp oastea lui Mihai lovea fără încetare în grosul armatei turcești care gonea spre Dunăre.

Bătălia cea mare se dădu la Giurgiu unde oastea lui Mihai izbuti să distrugă podul de vase al turcilor și o bună parte din armatele lui Sinan Pașa se înecară în valurile bătrînului fluviu.

(Va urma)

Cutezătorii 49

Redacția București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ. Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Pompiliu DUMITRESCU. Tehnoredactor: Lucia SICOMAS.

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R. de către factorii poștali și difuzorii de presă.

Cutezătorii

50

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI, 12 DECEMBRIE
1968, ANUL II (64)

ÎN ACEST NUMĂR:

- Premianții «Concursului vacanței»
- Agricultura fulgerelor
- S.O.S. în Piatra Craiului

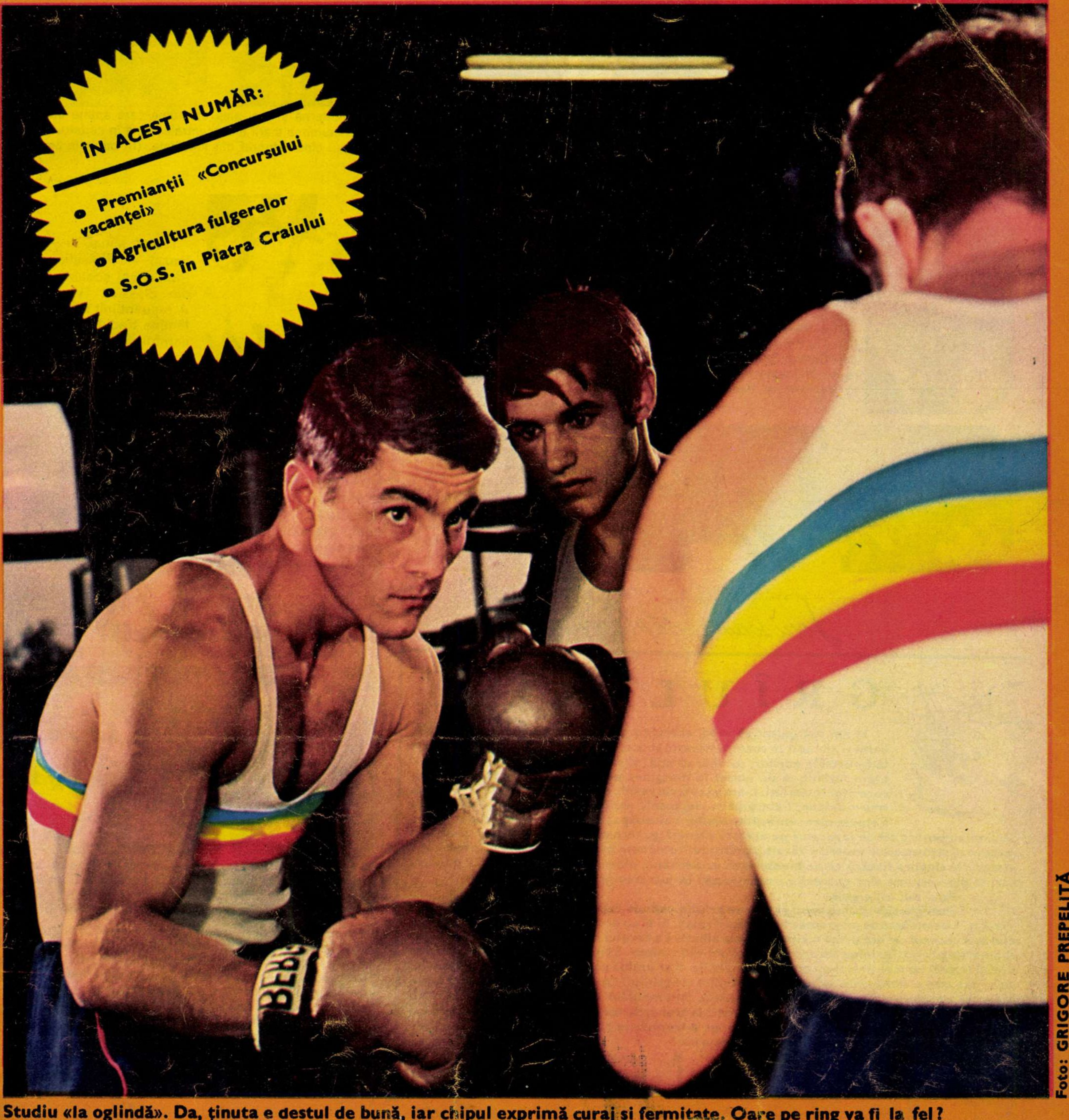

Foto: GRIGORE PREPELIȚĂ

Studiu «la oglindă». Da, ținuta e destul de bună, iar chipul exprimă curaj și fermitate. Oare pe ring va fi la fel?

ECRAN

Ca în fiecare an, pionierii aduc omagiul lor eroilor clasei muncitoare căzuți la 13 decembrie 1918, în Piata Teatrului Național.

CINEMA PORȚILE DE FIER

Linie arhitecturală avîntată modernă și mai ales un nume care spune mult. «Porțile de Fier» nu este numai denumirea marii hidrocentrale aflată în construcție lîngă Turnu Severin, ci și a noului cinematograf din localitate. (În paginile 8—9, reportajul «Turnu Severin»).

Alexandru Mitru este unul dintre scriitorii mult îndrăgiți de tinerii cititori. Zilele acestea ne-a sosit vestea că lucrarea sa «Săgeata căpitanului Ion» a fost inclusă pe lista de onoare de către Juriul literar internațional al Premiului Europei «Citta di Caorle», care se întîlnește din doi în doi ani la Padova.

Liceul Mihai Viteazul — Ploiești. Pionierii și școlarii din clasa a IV-a A s-au întîlnit săptămîna trecută cu scriitorul Octav Pancu-Iași.

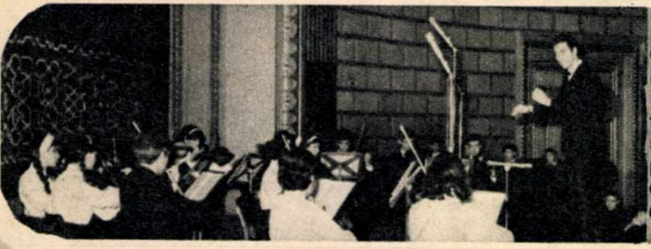

Vă prezentăm formația de muzică de cameră *Concertino* a Palatului Pionierilor din București. Zilele trecute, ea s-a prezentat în sala Ateneului Român la prima confruntare cu publicul, sub bagheta tînărului dirijor Mircea Luculescu.

Un duo apreciat — Turcoman Doina și Dobrescu Cristina, eleve ale Școlii de muzică din Buzău. Totodată ele sînt autoare ale unor compoziții muzicale.

Scrisoarea săptămînii

GRÎUL - RÎUL

N-am mai putut să rabd, cutezătorule. Mi-am lăsat toate treburile baltă și am ieșit în toamna aceasta tîrzie, cu abur de lapte cețos, vălătucit la ferestrele zorilor, să văd, să aud și să pipăi cu palmele mele grîul. L-am întîlnit ca de obicei la marginea orașului, sub strigătul stelar al cocorilor întîrziați. L-am văzut: rîu veșnic curgător; l-am auzit: rîu veșnic murmurător; l-am pipăit: rîu veșnic arzător. E Rîul Vieții, mi-am zis. E rîul la care semințiile omului s-au adăpat de la începutul începuturilor, de cînd au purces ele să izvorască pe această planetă generoasă. E rîul care, prin vrednicia moșilor și strămoșilor noștri, a dăruit pămîntului românesc mari fluxuri tonice, întreținînd mereu vie singura flacără ce ne înnobilează cu adevărat planeta: flacăra vieții. Că meșteri mari și din vechime sînt oamenii acestor locuri în lucrarea grîului.

«Paiul'nalt, cît trestia
Spicul gras, cît vrabia» spun ei despre grîu în colinda cea cu tinerețe fără bătrînețe și viață fără de moarte de pe vremea lui bădica Traian. Și ei au dreptate, și eu în fiecare toamnă cînd aud cocorul cel din urmă scrijelind sticla albastră a cerului cu pliscul lui de diamant, ies, chemat de aceleași tainice doruri ca și el, să-mi văd cîmpul. E tîrziu, în vreme, și flori nu mai sînt, și fluturi nu mai sînt, și nu mai sînt ciocîrliile. Dar umblă pe cîmpuri, nebune, prevestindu-le pe toate acestea la un loc, rîurile nestăvilite ale grîului. Ca niște păsări cosmice, în apropierea lor, combinele cu aripi de oțel iute visează, în somnul lor adînc, secerișul bogat al verii viitoare. Știu atunci că pot să mă întorc liniștit la treburile mele, istovit de bucurie și de puterile care îmi germinează neiertător în sînge a frumusețe și a împlinire.

Ai văzut vreodată grîul, toamna, cutezătorule?

Petre Ghelmez

RADAR

Cutezătorii!

▲ *Prin intermediul redacției «Pionierskaia Pravda» primim această «amintire foto», împreună cu cele mai călduroase salutări, pentru toți cititorii revistei, de la un grup de pionieri care au petrecut frumoase zile, în vacanța de vară, la Sinaia.*

- Antoaneta Elefterova din Vidin a devenit o pictoriță cunoscută nu numai în R.P. Bulgaria, ci și peste hotare. Deși nu are decît 5 ani, desenele și picturile ei cu eroi din lumea basmelor au fost prezentate la expozițiile de acest gen deschise la Budapesta, Luxemburg, Tokio, Helsinki și Moscova. În capitala Uniunii Sovietice, Antoaneta a fost premiată cu «Cheia de Aur» a Moscovei și o splendidă păpușă.

- Într-o provincie din India există un regulament potrivit căruia dacă un elev lipsește de la școală, din cauză că are antrenament la hochei pe iarbă, unul din părinții săi trebuie să meargă la școală în locul lui.

MARELE PREMIU

SUR-PRI-ZA CEA MARE

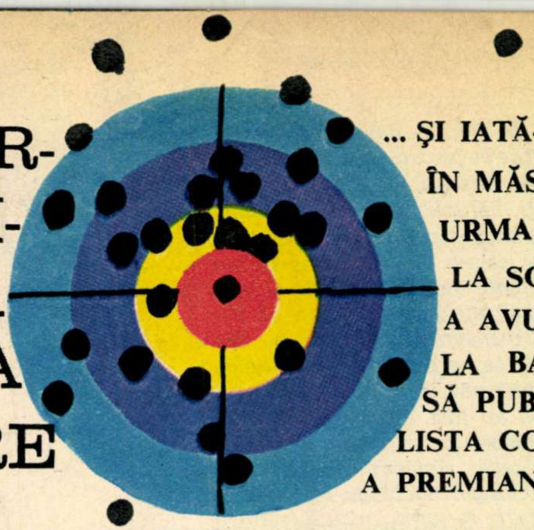

... ŞI IATĂ-NE ÎN MĂSURĂ, ÎN URMA TRAGERII LA SORŢI CARE A AVUT LOC LA BACĂU, SĂ PUBLICĂM LISTA COMPLETĂ A PREMIANŢILOR

PREMIILE I

LA

CONCURSUL VACANŢEI »1968«

MARELE PREMIU: un cart — CODIŢĂ LUCIA, Şcoala generală nr. 198, Bucureşti.

PREMIUL I: un acordeon — NEONILA ANDREI, com. Mitrofani, satul Izvoraş, jud. Vîlcea; o chitară electrică — RIZEA M. NICOLAE, Şcoala generală nr. 144, Bucureşti.

PREMIUL II: cîte o bicicletă «Tohan» — PANOV NICOLAE, Liceul nr. 1, Dej; CONSTANTINIU OVIDIU, Şcoala generală nr. 188, Bucureşti;

PREMIUL III: cîte un aparat de fotografiat — COCEA CONSTANTIN, Satul Hîrţeşti, com. Mărgineni, jud. Neamţ; BODIŢĂ IOANA, Şcoala generală nr. 131, Bucureşti; MEDET NEGEADIN, com. Moviliţa, jud. Constanţa; NEAGU SILVIU, Şcoala generală nr. 188, Bucureşti.

MENŢIUNI: truse, echipament sportiv etc.: RÈGEP CONSTANTIN, Şcoala generală nr. 111, Bucureşti; CORDUBAN MIHAELA, Şcoala generală nr. 8, Braşov; DOGARU C. FLORENTIN, Şcoala generală nr. 46, Bucureşti; LAZAI PUIU CRISTIAN, Şcoala generală nr. 1, com. Avram Iancu, jud. Alba; ANUŢEI DAN, Şcoala generală Costache Negri, Tg. Ocna, jud. Bacău; IGNAT LIVIU, Şcoala generală nr. 8, Braşov; RAIBER CLAUDIA, Şcoala generală nr. 31, Bucureşti; ALEXE PETRE, Şcoala generală Vălenii de Munte, jud. Prahova; NANU VALERICA, Liceul Ana Ipătescu, Cluj; PERIEŢEANU FLORIN, Liceul nr. 7, Galaţi; CONSTANTINESCU RADU CRISTIAN, Şcoala generală nr. 196, Bucureşti; BLĂJUT VASILE, com. Boteşti, jud. Neamţ; PASĂRE BOGDAN MIHAI, Şcoala generală nr. 141, Bucureşti; ŞERBĂNOIU DUMITRU, Şcoala generală nr. 5, Reşiţa; ŢINTĂ DORU, Liceul nr. 4, Oradea.

TUTUROR CÎŞTIGĂTORILOR, FELICITĂRI DIN PARTEA REDACŢIEI ŞI ÎI AŞTEPTĂM ŞI LA VIITOARELE NOASTRE CONCURSURI.

NU UITA!

● Aurel Vlaicu, strălucit constructor şi pilot, care a realizat primul avion construit în România (1910), era preocupat încă din copilărie de probleme şi experienţe tehnice. Pe cînd era în clasa a VI-a a meşterit un mic model de motor magnetic.

● Pascal, ilustrul matematician şi fizician francez, publică la vîrsta de 15 ani o lucrare despre secţiunile conice şi demonstrează peste 100 de teoreme noi. La 19 ani (1642) inventează maşina de calculat.

● Th. A. Edison, unul dintre cei mai fecunzi inventatori ai lumii, îşi aranjează un laborator de chimie în pivniţa casei părinteşti la vîrsta de 10 ani. La 15 ani devine un iscusit telegrafist.

● Henri Coandă, vestit inginer român, specialist în aeronautică, a realizat la vîrsta de 24 de ani primul zbor aeroreactiv în lume, cu un avion construit de el şi propulsat cu un motoreactor.

REVISTA CUTEZĂTORII
MINI—TEHNICUS
BREVET
Nr. /
DE
PARTICIPANT
LA
CONCURSUL
MINI - TEHNICUS
1969
BUCUREŞTI

Aşa cum am anunţat în numărul trecut, brevetele de această culoare pot fi trimise pînă la 25 decembrie 1968 (data poştei).

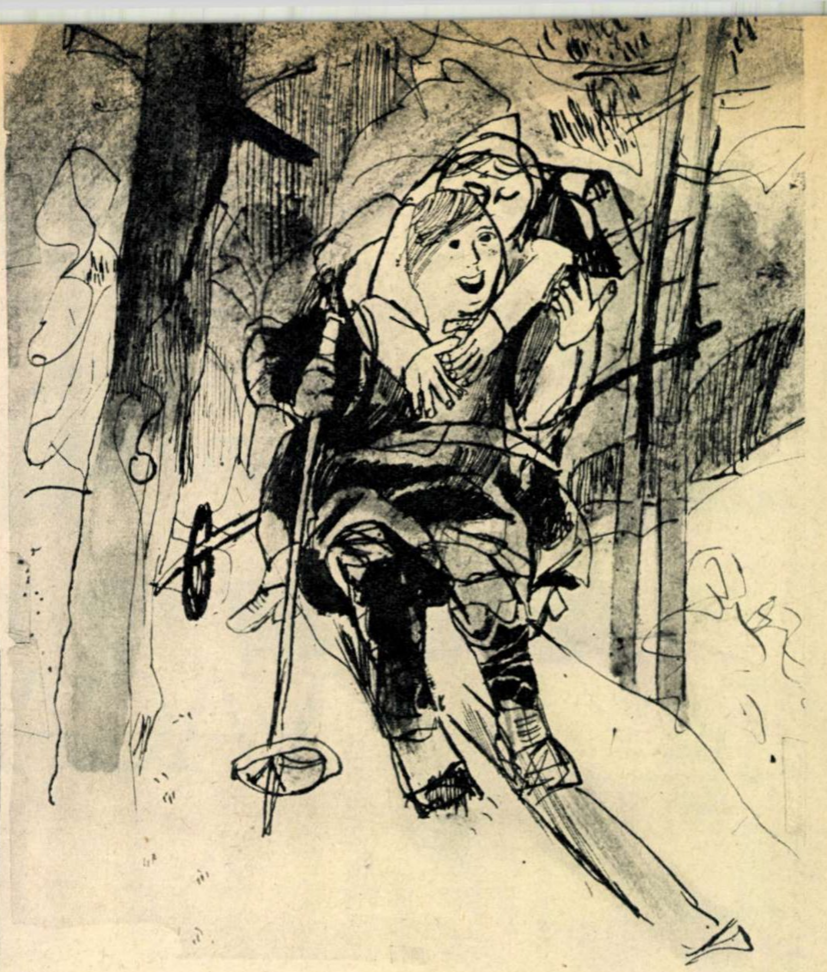

S.O.S.
în Piatra Craiului

Redacția m-a rugat să citesc împreună cu voi, dragi prieteni, o scrisoare ajunsă la Casa Scînteii din **satul Paltin, județul Brașov. Expeditor**: Pioniera Mînecuță Elena, elevă în clasa a IV-a a școlii generale. O fac cu plăcere în primul rînd fiindcă Elena se dovedește o foarte bună povestitoare, narînd istorii petrecute la Paltin cu multă vioiciune și farmec, și, în al doilea rînd, pentru că am prilejul să vă fac cunoștință cu un adevărat cutezător (mai exact o cutezătoare) în cel mai deplin înțeles al cuvîntului. «Grafic», epistola Elenei nu contrazice cuprinsul. Cu o caligrafie perfectă sînt umplute cîteva pagini, ca de carte, titlul e încadrat într-un chenar roșu (textul e cu albastru), iar înainte de el zărim poza autoarei: o fată cu codițe prinse în mari funde albe, surîzînd simpatic pe fundalul unui covor despre care bănuiesc că are culori calde, limpezi. «Supărată» că poza nu e întru-totul «conformă cu clipa prezentă» Elena și-a modificat copilăros, imaginea. De ce? În fotografie, nu era înfățișată cu podoaba ei cea mai de preț, cravata roșie. Drept care, cu penița înmuiată în cerneală roșie ea a desenat pe poză o cravată înfoiată, care-i îmbujorează obrajii.

Dar, să vedem, unde-i școala din Paltin? Transcriu: «La jumătatea distanței dintre Măgura Codlei și Piatra Craiului, la locul unde piscul Dracului își proptește puternic picioarele în malul repede al apei Holbavului, pe fundul unui lac vulcanic cu apele retrase, licărește ca o stea școala mea. În fiecare dimineață, cei 72 colegi de pe piscuri coborîm iute spre școală, vara pe jos, sau călări pe cai iuți, mărunți și cuminți, de munte, iar iarna pe schiuri scurte, fiindcă la noi casele sînt tare împrăștiate la distanțe de 10-15 km de școală. Cei din satele vecine spun că noi nu semănăm nicicum cu ei. Nu știu de ce ne poreclesc «vichingii».

Nimic grav, Mînecuță Elena. Vichingii au fost un popor viteaz al vechimilor, un popor de... cutezători. Așadar, sîntem în plină poveste cu vichingii. Vichingii din Paltin. Pe scurt: în iarna trecută, satul a fost bîntuit de un viscol năprasnic. Elena crede că din ciudata dragoste pentru școala ei, vulcanii (cîndva fioroși) nu lasă rafalele de vînt să o biciuie. Ascunsă într-un căuș, școala e un loc ferit. «Deseori ne întîlnim aici cu căprioare și cu moș Martin, cu care ne cunoaștem de prieteni vechi». Recunoașteți, e destul de plăcut să vezi «filme» cu animale în carne și oase. Un Moș Martin prietenos sau o căprioară care vine cînd o chemi. Sînt daruri neprețuite. O înțeleg pe Elena atunci cînd exclamă: «Drag cititor, vino și tu la Paltin!» În ziua de 1 februarie a anului acesta, care se pregătește să plece, la școală era mare fierbere. Sunase de ieșire, dar furtuna de pe piscuri le amenința copiilor drumul de întoarcere acasă. S-au luat grabnice măsuri.

— Nu uitați instrucțiunile!

— Încheiați toți nasturii!

— Mănușile în mîini!

— Marcați coloanele pe ambele flancuri cu fanioane roșii!

— Colegii din clasele mari la margine. Cei mici, la mijloc.

— Coloana Piscul Dracului ocolește trecătoarea de avalanșe pe la Vadul Ursului!

— Coloana Șovîrna ocolește cornișa de zăpadă pe la pîrîul Cerbului!

— În caz de accident semnalizați cu fanioane la centrul de observație al școlii!

Drumul, de la început anevoios a fost presărat cu mici — dar și mari — spaime.

S-au lansat mesaje S.O.S S-au semnalizat cu stegulețe, Citez :

	·—	··—	·—·	·	·—··	
	—·—·	———	·—·	—·—·	·—	
	··	—·	
	·——·	·—·	·—	·——·	·—
···	—	··	·
	·—	·———	··—	—	———
·—·	

Elena a luat comanda unui mic grup de observație. Tot ea, la întoarcere, atunci cînd o fetiță, Lenuța Clopoțel, a căzut într-o rîpă, a izbutit să o salveze. «Eram lac de transpirație. Îmi era frig și somn». Aproape tîrîndu-și colega, purtînd-o în răstimpuri în cîrcă, a ajuns acasă, tîrziu, risipind îngrijorarea celor dragi. După ce s-a înzdrăvenit, Lenuța a venit la școală, cu ochii umezi și a sărutat-o. Mînecuță Elena se întreabă: «De ce?»

Te-a sărutat fiindcă ai o inimă mare. De cutezător. Fiindcă ai dovedit spirit de sacrificiu. Veghe frățească. Și curaj.

Am citit împreună cu toți copiii țării scrisoarea fetei de la Paltin simțindu-ne, la rîndu-ne, geana umezită! Succes în viață, îndeplinirea viselor, fericire, Mînecuță Elena!

GHEORGHE TOMOZEI

REVISTA CUTEZĂTORII
MINI - TEHNICUS

BREVET

Nr./

ELEVUL..............................DIN LOCALITATEA ....JUDEȚUL..........
ȘCOALA ....CLASA.........A PARTICIPAT LA CONCURSUL MINITEHNICUS '69, LA
SECȚIA..................CU CONSTRUCȚIA ....
....
....
I SE ACORDĂ BREVETUL DE PARTICIPANT.
DATA.................   PREȘEDINTE,

ROZETELE „Cutezătorii"

Ca la noi, la Tîrşolţ

Unitatea de pionieri de la Şcoala generală, comuna Tîrşolţ, judeţul Satu Mare participă la Festivalul cultural-artistic al pionierilor şi elevilor cu un ansamblu folcloric format din peste 60 de elevi. Repertoriul cuprinde obiceiuri care dăinuie pe aceste meleaguri de sute de ani. La o clacă oşenească se «ţipureşte», se spun ghicitori, iar «coconii» (băietanii) cîntă din tulnice sau din tilincă. De asemenea am pregătit o «nuntă» oşenească care înmănunchează toate datinele locului legate de acest eveniment. Ansamblul nostru folcloric va prezenta în încheiere unele dintre cele mai vechi cîntece şi balade culese de pe aceste meleaguri de către elevi în cadrul cercului de folclor, cum ar fi: vechea baladă a Irinucăi, fata căreia i s-au furat oile şi «Ţuruitul» (obicei de clacă) etc. Fotografiile de jos sînt cîteva secvenţe de la repetiţiile ansamblului pentru pregătirea spectacolului nostru.

Fotoreportaj realizat de elevul
BUD IOAN
Şc. generală Tîrşolţ, jud. Satu Mare

Foto 1: Stegăraşii cu miresele.
Foto 2: În prim plan«mireasa»,eleva Huja Floare.
Foto 3: Stegăraşii Bulbuc Ivan şi Şerb Ioan.

Zece minute cu:

AMZA PELEA şi IURIE DARIE

Afişele lipite în toate părţile oraşului nostru, Oradea, anunţau turneul Teatrului de Comedie din Bucureşti. Cu acest prilej au sosit actorii Amza Pelea şi Iurie Darie. În dorinţa de a afla cît mai multe despre cei doi actori, le-am luat un scurt interviu:

Rep. — Cînd, unde şi în ce rol aţi debutat?

Amza Pelea: În şcoala primară — Lupul din «Scufiţa Roşie» a fost primul rol. Apoi, în liceu, la serbări, am interpretat multe alte roluri.

Iurie Darie: În anul 1952 am debutat cu rolul lui Miron în filmul «Nepoţii gornistului».

Rep. — În cîte filme aţi jucat?

Amza Pelea: 15 filme.

Iurie Darie: La egalitate, tot în 15.

Rep.— Ce rol aţi îndrăgit?

Amza Pelea: Bineînţeles, Decebal. Este rolul cel mai semnificativ.

Iurie Darie: Ştefan Vardia din «Nota zero la purtare».

Rep. Ce doriţi cititorilor revistei «Cutezătorii» în acest an şcolar?

Amza Pelea: Cititorilor revistei «Cutezătorii» le urez înfăptuirea tuturor cutezanţelor.

Iurie Darie: În anul şcolar 1968—69 vă urez să realizaţi 100% visele voastre şi aş îndrăzni să spun şi ale noastre, ale părinţilor voştri.

Microinterviu realizat de elevul DAN DĂNUŢ DORU, cl. a VIII-a, Şc. generală nr. 25, Oradea

GUTUI AMARE

Cu tremurări calde, plopii fumegau în ochii blînzi ai rîului. El îi despletea zîmbind şi le răpea şuviţe verzi, topite lin în albastru.

O mînă ofilită îmi tremură pe umeri. Şi-am văzut palma bunicului sîngerată. Un porumbel se zbătea rănit în ea.

O ceaţă amară îmi lunecă în ochi. Am pornit pe cărare. Simţeam tot timpul paşii bunicului în urma mea.

Hulubul meu se vindecă. Îi făcusem cuib în podul şurii. Ades spulberam somnul înmiresmat al fînului cu paşii mei nervoşi.

Şi, într-o dimineaţă, hulubul a zburat afară. Podul cald parcă se prăbuşi în vis. Porumbelul se topi printre nelinişti de plopi. Dar, cînd soarele se stinse pe clopotniţa din sat, el veni. Veni îmbrăţişat de aripile reci ale serii. Şi atunci, în mine, tremurul unei stele se mai născu. M-am aruncat în braţele bunicului.

Apoi am plecat.

Tîrziu, în toamna aceea, m-am reîntors.

Am zărit podul şurii.

Îmi simţeam palmele alintînd pene calde. Eram aşa de grăbit!

Dar gura podului rămînea mută. În păienjenişul stins de soare se prinseră cîteva frunze livide. Mirosea înţepător a nuc şi a gutui amare.

Am intrat năuc. Priveam gura podului. Hulubul meu... hulubul meu nu mai era acolo!

Bunicul fuma sub nuc.

— Unde-i porumbelul meu, bunicule?

Mă privi.

— Nu mă săruţi?

— Ce i-ai făcut, bunicule?

Se ridică încet. Porni şovăitor spre mine.

— Ce i-ai făcut bunicule? I-am implorat.

Cu glasul moale şi blînd, tremurător murmură.

— Nu era hulub... Nu, nu era!... A fost un sturz... care-a plecat spre alte meleaguri... Calde.

Golul podului lunecă fierbinte în mine. Mirosea a fîn uscat şi a gutui amare.

DRAGOMAN MIHAI RĂHĂIANU
cl. a VIII-a C.
Şc. generală nr. 3, Alba-Iulia

BUNĂ DIMINEAŢA, SOARE!

Mi-a bătut soarele în geam
cu degete de rubin,
şi mi-a zis: «hai băiatule, scoală!
Undeva, oglinzile mării te cheamă,
să le asculţi foşnetul de lumină.
Undeva, oceanele de holde şi-au rumenit macii,
pentru buchetele zborului tău.
Undeva s-au pîrguit vişinile, şi caisele văratice.
Undeva pasc turme,
şi-s brazi căţărători spre cerul albastru».
Sînt singur, cu mine, cu gîndul şi cu soarele.
Dar ori încotro voi porni,
nu mă voi rătăci niciodată,
fiindcă în ţara mea
la toate răspîntiile copilăriei
soarele mă ţine de mînă.

NASTA OCTAVIAN, cl. a IX-a B,
Liceul nr. 6, Bucureşti

Poşta Rozetelor

Soare Daniel, Şcoala generală nr. 1, Zimnicea.

Fotografiile pe care le-ai trimis surprind, ce e drept, cîteva momente interesante din activitatea voastră. Regretăm însă că nivelul tehnic, scăzut, de realizare nu permite publicarea. În speranţa că remarca noastră nu te va supăra, te rugăm să transmiţi urările noastre de succes tuturor membrilor cercului foto, de la care noi vom aştepta totuşi, fotografii interesante.

Bogza Mihai — Tg. Jiu.

De data aceasta plicul pentru «Rozetele Cutezătorii» ne aduce, de la tine, povestirea unei întîmplări adevărate. Ai reuşit să sugerezi destul de bine momentul de emoţie la teza de limba română. Ne surprinde însă întîmplarea. Chiar aşa... să uiţi ce este substantivul? Noi sîntem siguri însă că pînă la urmă ţi-ai amintit definiţia şi poate vei primi iarăşi nota 10 ca şi anul trecut.

Puşcaciu Cristian, Şcoala generală nr. 19, Braşov.

Felicitările noastre pentru întreg colectivul clasei a IV-a G. Ideea de a vă confecţiona cu forţe proprii costume naţionale este lăudabilă. Aşteptăm cu nerăbdare realizarea şi o fotografie a întregii clase în costumele specifice localităţii. Pînă atunci însă, prezentăm şi celorlalţi prieteni primele costume lucrate de voi. Mult succes! (vezi foto.)

Ihora Nicuşor — Răşinari, **Dinu Vasile** — Moreni, **Plîngău Mircea** — Piteşti, **Mustăţea Doina** — comuna Mihăeşti şi mulţi alţii care ne-au trimis corespondenţe interesante vor primi prin poştă, rozetele obţinute.

Pentru toţi prietenii rozetelor!

Urmăriţi cu regularitate revista. Într-unul din numerele viitoare se va publica rezultatul primei etape a concursului «Rozetele Cutezătorii» din acest an şcolar. Veţi afla cine este cîştigătorul mult visatului trofeu: Pana de aur, precum şi şcoala unde va poposi aceasta pînă la încheierea următoarei etape a concursului.

AMICUL ROZETELOR

Jertfe nemuritoare

Amuțiseră de curînd tunurile primului război mondial. Pămîntul răscolit de bombe fumega încă și țara întreagă era în suferință.

Foamete, șomaj.

Pe masa lucrătorilor pîinea era tot mai puțină, viața tot mai apăsătoare. Revolta cuprinsese masele asuprite. În fruntea acțiunilor greviste, care aveau loc atunci, în acea perioadă de foamete și mizerie, se aflau și muncitorii tipografi de la întreprinderile Sfetea **și** Minerva.

Dimineața zilei de 13 Decembrie 1918 i-a găsit în plină acțiune, au intrat în grevă generală. Luptei lor li s-au alăturat mii de muncitori bucureșteni, care au ieșit în stradă scandînd lozincile: «Vrem pîine!», «Jos cenzura!», «Jos starea de asediu!»...

Rînduri-rînduri se strîngeau muncitorii, demonstrînd, cerîndu-și drepturile. Dar, în piața Teatrului Național, coloanele de manifestanți s-au aflat față în față cu armata, scoasă din căzărmi de stăpînire.

Generalul Mărgineanu (care avea să se laude în memoriile sale că a fost primit după represiune la palat, unde regele l-a «sărutat pe ambii obraji», pentru felul cum știuse să apere interesele stăpînilor) a ordonat cu cinism să se deschidă focul.

Armele au clănțănit sec și strada s-a umplut de fum și sînge...

Atunci, în acea zi friguroasă de decembrie, au căzut în Piața Teatrului Național peste o sută de muncitori sub focul gloanțelor.

Profund revoltat de masacrarea muncitorilor, cunoscutul luptător revoluționar Gh.M.Vasilescu avea să reînvie în articolul «Din trecutul apropiat» publicat în coloanele ziarului «Socialismul» un tablou impresionant al fărădelegilor săvîrșite de forțele represive în fața Teatrului Național și la Clubul muncitoresc din Str. Sf. Ionică.

«Cu mitraliera, baioneta și patul de pușcă, stăpînitorii ne-au scos la 13 Decembrie din localul nostru...

Sub lovitura patului de pușcă s-au năruit dulapuri și biblioteci... Parcă a trecut o hoardă prin sălile noastre care scăpaseră neatinse de urgia războiului abia încheiat».

Actele samavolnice ale organelor represive scria Gh. M. Vasilescu nu au putut intimida muncitorimea, căci «dacă s-au nimicit urmele expresive ale unei activități, au rămas în schimb, săpate în însăși viața oamenilor, celelalte urme, nepieritoare, care vorbesc de victoriile muncitorimii organizate, de implîntarea socialismului în mintea și sufletul exploataților!»

Evenimentele de acum o jumătate de secol, de la 13 Decembrie 1918, constituie un episod eroic în șirul marilor lupte revoluționare din frămîntata noastră istorie, o impresionantă mărturie a spiritului de jertfă al clasei muncitoare, a poporului român în lupta plină de abnegație pentru împlinirea idealului de libertate, dreptate socială și o viață mai bună.

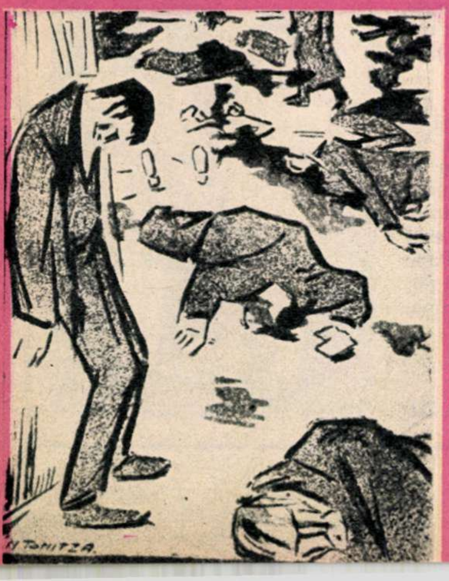

N. Tonitza: 13 decembrie 1918

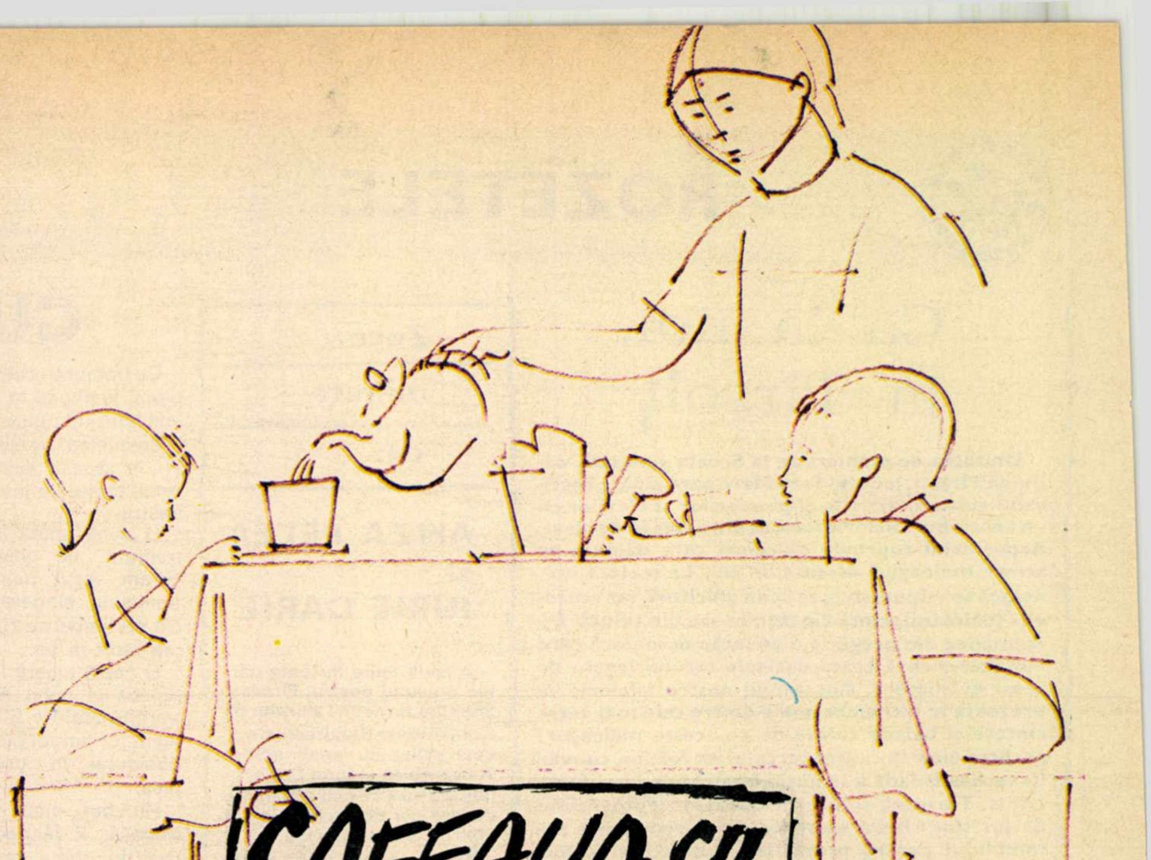

CAFEAUA CU LAPTE A TATII

de **SORIN HOLBAN**

Așteptam duminica, pentru cafeaua cu lapte. Cea mică număra zilele

— Azi ce-i?

— Marți, răspunde Lae cu voce îngroșată, fiindcă Lae știa toate zilele săptămînii și număra, fără oprire, pînă la o sută. Eu număram pînă la un milion, pînă la două și dacă voiam număram pînă la zece milioane.

— După marți e duminică? — întreba cea mică.

— E miercuri, proasto...

Ieșeam în stradă. Cea mică se ținea după noi. Făcea doi pași la un pas de-al nostru. Nicu Pacoste, fiul negustorului din colț, rîdea cu gura pînă la urechi.

— Iar s-a luat după voi?

— Ești un prost, îi spunea cea mică. Mîine e miercuri, și pe urmă e duminică.

— Mult îmi pasă mie că e duminică...

— E duminică și mîncăm cozonac și cafea cu lapte.

— Mare scofală! Eu mănînc de astea cînd vreau...

— Minți! îi spunea cea mică.

— Nu mint...

— Minți... Și cozonacul nostru e cu stafide...

— Al nostru e cu nucă...

— Cu nucă și cu stafide, o ținea morțiș cea mică. Și eu mănînc numai miez. Și beau cafea cu lapte. Cîtă vreau...

— Eu beau zece căni! — se lăuda Nicu Pacoste.

— Eu beau o sută! — țipa cea mică. O dată am băut o mie...

— Mincinoaso! — rîdea Pacoste. Știi cît e o mie?

— O mie e mai mult ca un milion, și gata...

Așteptam duminica. Ne sculam mai devreme ca în alte zile dar țineam ochii închiși. Trăgeam cu urechea. Auzeam tusea înceată a tatii, din patul alăturat, și simțeam pe la nări fumul înecăcios de țigară. Era țigara de duminică a tatii.

— Vezi că s-au sculat, șoptea tata.

Cea mică ofta încetișor, de plăcere. Mama se dădea tiptil jos din pat. O auzeam aprinzînd primusul. Duduia primusul, de mai mare dragul. Aroma de cafea pătrundea în odaie, amețindu-ne. Cea mică nu răbda. Deschidea ochii.

— Azi e duminică, spunea ea.

Tata rîdea. Stingea țigara. Ne lua la el în pat. Era cald sub plapumă.

— Ați dormit bine? — ne întreba tata.

— Am dormit, răspundea cea mică. Azi e duminică și mîncăm cozonac și cafea cu lapte.

Mama striga după noi. Intram în bucătărie. Pe masă ne așteptau cozonacul și ibricul mare, plin cu cafea. Ne turna cîte o ceașcă.

— Tu vrei? îl întreba pe tata.

— Nu vreau, răspundea tata. Nu mi-e foame...

Tata nu voia niciodată cafea. Nici cozonac nu mînca. Ne minunam cu toții de ce nu i-o fi plăcînd tatii bunătățile de pe masă.

— Eu mai vreau! — gîfîia cea mică. Lui Lae i-ai dat cozonac mai mult...

Mama ne mai dădea cîte o jumătate de cană. Pe urmă ștergea ibricul cu o bucată de cozonac. Asta era porția ei.

— Să vă fie de bine, copii, spunea tata.

Aprindea o țigară. Noi intram din nou sub plapumă, cu burțile pline.

— Ți-am oprit un pic de cafea, o auzeam pe mama din bucătărie.

— Bea-o tu, șoptea tata.

Ne cuprindea somnul. Ca prin vată, auzeam pînă la noi voci din bucătărie.

— A spus să mai încerc luni sau marți, zicea tata.

— I-ai cerut un aconto? — întreba mama.

— A spus că n-are numerar...

— Dacă nici el nu are, ofta mama... Da'așa spun toți patronii...

Auzeam tusea înceată a tatii și zgomot de vase spălate.

— Trebuie neapărat să plătim laptele, spunea mama.

— A spus să mai încerc luni sau marți, repeta tata.

— Ar fi trebuit să insiști, să-ți dea un aconto... spunea mama.

— A spus că n-are numerar...

Cea mică vorbea prin somn. Se certa cu Nicu Pacoste. Adormeam.

Apoi așteptam duminica...

Sat în Bărăgan

de FĂNUȘ NEAGU

Satul meu. Grădiștea. Aici am scris cea dintîi carte — și satul rămîne prezent în tot ce am scris de atunci încoace. E seară și miroase a pelin și cimbru ars. Sînt sigur că dau miros amar și salcîmii cu inele galbene, tufele de măturică, vișinii îngenuncheați să-și mai privească o dată frunzele, cocoșii de tinichea din creasta casei, nucii crestați adînc cu briceagul, plopii cu roata în care-și fac berzele cuib. Sub malul de dincolo de casă,curge Buzăul, pe care astăzi l-am trecut de trei ori (o dată pe pod de lemn, de două ori pe pod de piatră), iar mai departe, înfundate pe Lună, clocotesc bălțile: Amara, Ciulnița, Balta-Albă, ultima cîntată de Alecsandri, într-un trecut în care ciobanii din Satu-Lung, din tîmpla Brașovului, treceau munții, cu tîrlele spre lunga cîmpie a Bărăganului și unii rămîneau să se așeze pentru vecie în aceste pămînturi mănoase. Din acele uluitoare transhumanțe, trăite sub atacul vulturilor, apoi al corbilor și-al lupilor s-au rînduit satele din cotul dulce al Dunării, devenite, prin timp, mari producătoare de grîu, uzine ale pîinii, străbătute pe dedesubt de caii grîului pe care bunica mea, în vîrstă de o sută de ani (cu mai bine de cincizeci de nepoți și strănepoți) — mai bătrînă decît orice casă din sat, căci toate s-au dărîmat și s-au ridicat iarăși, mai bătrînă decît salcîmii și decît biserica — i-a auzit, în fiecare vară, pe întindere de un secol, gonind pe subdrumurile cîmpiei, către toate patru zările, și i-a păscut, punîndu-le dinainte pămînt stropit cu sudoare și sînge și, uneori, cu trupuri tragice din trupul ei rupte.

Serile, acum, la Grădiștea, sînt de sidef, pe munții duși în zarea Rîmnicului, de unde vin ploile, în asfințit, saltă păuni cu pieptul verde, se încheagă în clocot zalele nopții, către Brăila, pe drum adînc, de legendă, se rotesc turme, cu botul în ierburi, și cînd întunericul întundă șomoioage de ceață în gura Lunii, plutește peste tot cîntec subțire. Toamna bate toaca-n inima pămîntului și simt cum se clădesc împrejur turnuri de porumb, clopotniți de lumină, iar în pridvoarele grele de nuci și gutui și napi, păstrînd încă în lemn mirosul de secară, descîntat și vrăjit, vinul bun adună oamenii la vorbă. Și noaptea curge spre dimineață, amețită de stele: Rarițele, Cloșca cu pui, Carul mare, răsturnat și Carul mic, cu osiile neunse.

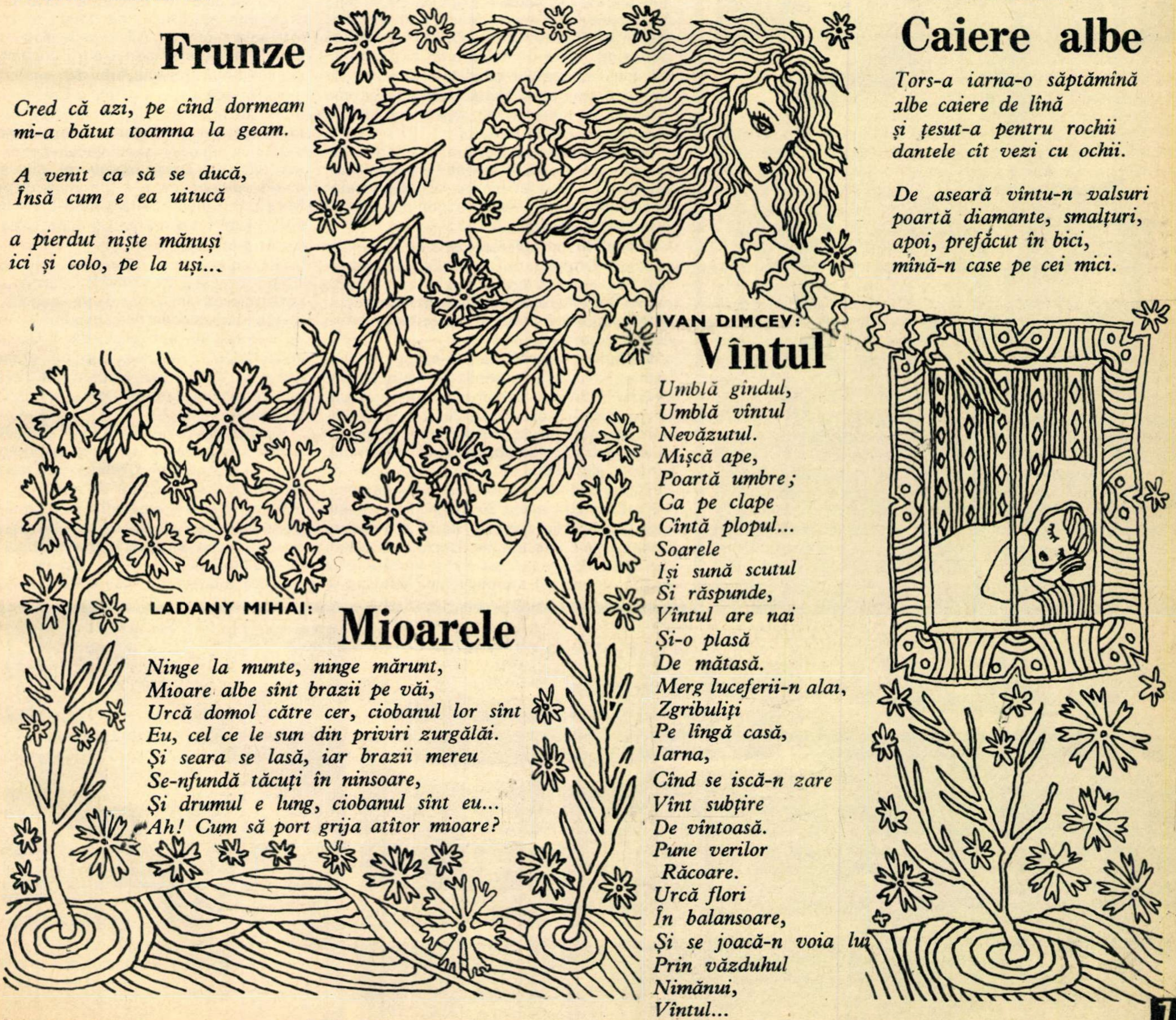

MIOARA CREMENE:

Frunze

Cred că azi, pe cînd dormeam
mi-a bătut toamna la geam.

A venit ca să se ducă,
Însă cum e ea uitucă

a pierdut niște mănuși
ici și colo, pe la uși...

MIHAI AVRAMESCU:

Caiere albe

Tors-a iarna-o săptămînă
albe caiere de lînă
și țesut-a pentru rochii
dantele cît vezi cu ochii.

De aseară vîntu-n valsuri
poartă diamante, smalțuri,
apoi, prefăcut în bici,
mînă-n case pe cei mici.

LADANY MIHAI:

Mioarele

Ninge la munte, ninge mărunt,
Mioare albe sînt brazii pe văi,
Urcă domol către cer, ciobanul lor sînt
Eu, cel ce le sun din priviri zurgălăi.
Și seara se lasă, iar brazii mereu
Se-nfundă tăcuți în ninsoare,
Și drumul e lung, ciobanul sînt eu...
Ah! Cum să port grija atîtor mioare?

IVAN DIMCEV:

Vîntul

Umblă gîndul,
Umblă vîntul
Nevăzutul.
Mișcă ape,
Poartă umbre;
Ca pe clape
Cîntă plopul...
Soarele
Își sună scutul
Si răspunde,
Vîntul are nai
Și-o plasă
De mătasă.
Merg luceferii-n alai,
Zgribuliți
Pe lîngă casă,
Iarna,
Cînd se iscă-n zare
Vînt subțire
De vîntoasă.
Pune verilor
Răcoare.
Urcă flori
În balansoare,
Și se joacă-n voia lui
Prin văzduhul
Nimănui,
Vîntul...

Piciorul podului lui Traian.

Monumentul eroilor.

PE-UN PICIOR DE PLAI

TURNU SEVERIN

de ION GRECEA

Venind cu trenul dinspre Craiova și ajungînd pe dealul Balotei, călătorului i se deschide de la fereastra vagonului, jos în vale, către dreapta, o priveliște neașteptată și încîntătoare: mii de acoperișuri ce sclipesc în soare într-un roșu aprins, parcuri și grădini etalîndu-și verdele crud ca niște pete de culoare pe un imens tablou, sute de străzi drepte ca trase cu linia, coșuri de fabrică slobozind către cer fuioare de fum alburiu, tot acest ansamblu citadin fiind ocolit de panglica argintie a Dunării pe care se văd înșiruite, ca niște jucării, vapoare și șlepuri ancorate la cheiul portului.

Este orașul Turnu Severin, orașul trandafirilor, cum pe drept cuvînt l-au numit toți cei care l-au vizitat pentru bogăția rozelor ce se întîlnesc pe bulevarde, prin parcuri sau prin curțile caselor.

Ridicat în apropierea vechilor ruine ale castrului Drobeta, în Cîmpia Severinului, orașul a cunoscut în decursul anilor o foarte rapidă dezvoltare, ajungînd astăzi la aproape 50 000 locuitori, fiind un important centru economic și cultural al țării.

Vestigiile arheologice descoperite în scurgerea timpului, vorbesc edificator despre trecutul istoric al acestor meleaguri. Chiar în marginea de est a orașului, pe malul Dunării, se mai vede și astăzi o parte a piciorului de piatră al podului construit de vestitul arhitect Apollodor din Damasc, la porunca împăratului Traian, pod în lungime de peste 1 000 de metri, avînd 20 de picioare, peste care a trecut în Dacia o parte din armata romană să-l înfrunte pe Decebal. Celălalt picior se poate zări pe malul iugoslav. Se spune că într-atît a uimit lumea trăinicia acestei construcții, încît Francisc I, regele Franței, l-a rugat pe Soliman Magnificul să-i înlesnească dărîmarea unui picior al podului pentru a afla secretul inegalabilei construcții antice. Ruinele castrului Drobeta, ce avea drept scop apărarea podului, ne dau o imagine a tot ce a fost civilizația romană. Băile, drumurile (pretorian, decuman, al soldaților), sala sacră, festivă, capela, magaziile de arme, hambarele, marile porți, locuința comandantului, pretoriul, totul demonstrează edificator acest lucru. Urmele Cetății Severinului de prin secolul al XIII-lea, biserica medievală cu contraforturi din vecinătatea castrului, băile romane (în acele timpuri cele mai mari din Dacia inferioară), sînt monumente istorice ce pot fi vizitate de oricine trece prin orașul modern de azi, ele însemnînd peste timp mărturii grăitoare ale unui trecut glorios.

Decretul pentru înființarea noii așezări urbane s-a dat la 22 aprilie 1833, urmînd să se construiască în «orașul de negoți»... «o biserică, o casă pentru maghistrat (primăria), un tribunal, un birt, o școală...» De atunci, în cei peste o sută treizeci de ani, orașul s-a dezvoltat încontinuu, ajungînd să fie astăzi unul din importantele porturi-municipii de pe Dunăre.

Severinenii se pot mîndri cu noul complex pentru industrializarea lemnului, ridicat nu departe de castrul Drobeta, cu vapoarele făurite de constructorii de nave.

Turnu Severin cunoaște în ultimul timp, asemeni multor așezări de pe întinsul patriei, o nouă întinerire. Zveltele construcții edilitare, alături de cele vechi, dar de-o monumentală arhitectură, cum e Palatul Culturii,

Vestigiile castrului roman.

Noua clădire P.T.T.R.

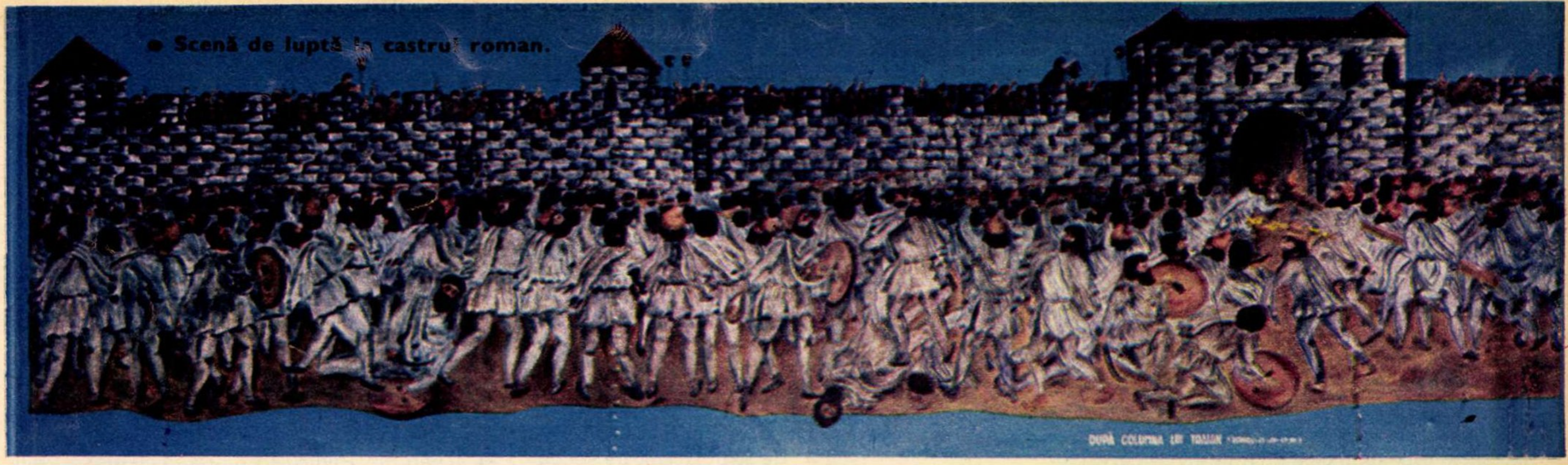

● Scenă de luptă în castrul roman.

îi dau un aspect citadin modern. Impunătoarele blocuri noi, cu sute de apartamente, ce se ridică în vechile cartiere, frumoasa clădire a poștei din centrul orașului, noul Hotel turistic din «parcul trandafirilor» cu vedere spre Dunăre, clădirile luminoase ale liceelor, modernizarea principalelor bulevarde străjuite de bătrîni castani, ne prezintă un oraș în continuă înflorire.

De la castrul Drobeta, simbolizînd războaiele daco-romane, la Monumentul-criptă al eroilor ridicat în memoria celor căzuți, luptînd împotriva invadatorilor germani în primul război mondial și, mai apoi, la obeliscul de la intrarea de est a orașului, ce amintește de vitejia ostașilor și a muncitorilor mobilizați de partid în august 1944 la luptă pentru izgonirea hitleriștilor din țară, este un lung drum al istoriei, drum ce străbate veacurile prin acest oraș, confirmînd prin etapele sale cele mai importante sacrificii de sînge al înaintașilor noștri prin apărarea gliei străbune.

În acele zile fierbinți ale insurecției, orașul, ce suferise în patru luni unsprezece masive bombardamente, a trăit una din cele mai strălucite pagini de vitejie demne de virtuțile ostășești ale celor ce și-au dovedit în trecutele vremi eroismul pe aceste meleaguri dunărene.

Două coloane hitleriste amenințau orașul sîngerînd încă în focul nestins al exploziilor. În cazarmă, o mînă de oameni... La Șantierul naval, la Atelierele C.F.R., pe străzi sute de muncitori, femei, copii...

— La arme! a fost chemarea comuniștilor. Să ne apărăm orașul atît de lovit de vitregia războiului. Nici un hitlerist să nu treacă porțile Severinului!

Puștile, grenadele, mitralierele au trecut din mînă-n mînă. Un singur front la marginea orașului, o singură inimă în zăvoiul Topolniței, un singur gînd, o singură voință: nici un picior de fascist pe străzile răscolite de bombe!

Lupta a fost crîncenă. Militarii, alături de muncitori, de țăranii veniți în grabă din împrejurimi, de femeile și bătrînii ce n-au putut rămîne la casele lor, au ținut piept puhoiului hitlerist timp de opt ore. Sub ploaia de gloanțe, copiii trăgeau după ei cutii grele cu muniții, se strecurau prin șanțuri, duceau în linia întîia sute și sute de cartușe. Se auzeau răpăituri de mitraliere, șuierul proiectilelor, exploziile grenadelor. Lunca Topolniței devenise cîmp de luptă.

Spre sfîrșitul zilei, victoria a fost de partea severinenilor. 1 600 de hitleriști au intrat în oraș, însă cu mîinile ridicate și escortați de luptătorii ce înțeleseseră din chemarea partidului că noua viață a patriei trebuie apărată cu sînge...

Au trecut anii...

Orașul trandafirilor revarsă azi bogăția parfumului de roze peste meleagurile scăldate de soare ale patriei, invitînd călătorul ce-l zărește din goana trenului să coboare pentru un scurt popas într-o oază de liniște, în vecinătatea migdalilor și smochinilor ce cresc aci în blînda climă mediteraneană.

Și-i va fi dat să trăiască clipe de adîncă emoție călcînd dalele castrului pe unde a trecut cîndva împăratul Traian către Sarmizegetusa, umblînd prin poienile în care Tudor din Vladimiri își aduna pandurii, oprindu-se o clipă sub castanii admirați odinioară de Arghezi, Minulescu și Sadoveanu...

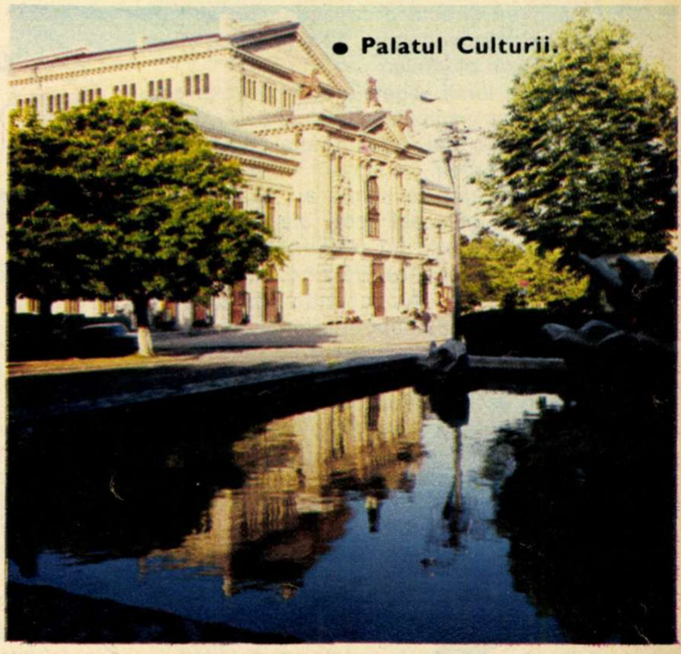

● Palatul Culturii.

● Peisaj portuar

ȘTERGAR ROMÂNESC

Cu rîuri late-mpodobit și flori,
Cu fel de fel de semne și culori,
Cu vergi bătute-n el și cu lăstuni,
Ștergarul nostru vine din străbuni.

El e din pînză albă — colilie —
cusut cu flori din maci, de veșnicie:
Puțin în lat, dar lung și înflorat
Cum vremea dinainte l-a păstrat.

La nunți, de veacuri, este luat în joc,
La mînă, după gît, peste mijloc.
Românu-n cîmp, unde răcoare nu-i,
Își scaldă fața-n rîurile lui.

Ai mei, întins, din nu știu ce ecouri
Îl prind pe zid, cu blide și tablouri,
Cu aripile desfăcute-n soare
Ca fluturele care-ar sta să zboare.

Natura chiar îl are semn de pace:
Peste oceane, peste mări buimace,
Atunci cînd zvîrle curcubeu ceresc
Înalță și ștergarul românesc.

VIRGIL CARIANOPOL

AGRICULTURA FULGERELOR

de N. MARIŞ

De mii de ani se ştie că fulgerele înviorează vegetaţia. În jurul firelor de paratrăsnet plantele cresc mai repede şi mai bine.

Încă anticul Plinius era intrigat de constatarea că mai întotdeauna descărcările electrice, excluzînd trăsnirea directă a copacilor, nu sînt periculoase pentru vegetaţie, ba s-ar putea spune că vitalizează plantele.

Predilecţia lumii vegetale faţă de volţii electricităţii a fost explicată mult mai tîrziu, cînd a fost cunoscută mai îndeaproape tainica lume a acestui fenomen. În scopul de a-şi verifica ipotezele, oamenii de ştiinţă au pus electricitatea la lucru. În acest scop, alegînd un cîmp semănat cu tomate, au introdus la un capăt al terenului doi electrozi de zinc, iar la celălalt, doi de cărbune. «Alimentîndu-se» solul cu un curent de 13 miliamperi la tensiunea infimă de 2 volţi, plantele au început să crească mai repede, roşiile obţinute s-au dovedit mai dulci şi mai mari ca de obicei.

Cînd şi-au dat seama că plantele au prins gust pentru miliamperi, cercetătorii au întreprins experienţe mai ample. S-a putut astfel constata că în ceea ce priveşte «slăbiciunea» pentru curentul electric, sfecla de zahăr şi cartofii deţin locul întîi. Dar nici viţa de vie nu e mai puţin însetată de electricitate; strugurii trataţi electric sînt mai dulci şi mai frumoşi. Rezultate uimitoare a dat alimentarea cu curent a grîului, orzului, mazărei şi ovăzului. Orzul s-a copt cu 12 zile mai repede faţă de «martor» (cum numesc savanţii plantele care nu au fost supuse experienţei). Iar grîul şi orzul şi-au dublat producţiile!

Apetitul plantelor faţă de electricitate se explică prin aceea că ele au capacitatea de a absorbi din aer ioni uşori, negativi, ceea ce reduce gradul de conductibilitate electrică a atmosferei cu 30 pînă la 50 la sută Acest fapt favorizează procesul de fotosinteză, a cărui importanţă vitală în creşterea plantelor nu mai trebuie subliniată.

Electricitatea intervine şi pe altă cale în destinul vegetaţiei terestre. Cînd vremea este frumoasă, aerul fiind saturat de sarcini pozitive, curentul electric se îndreaptă de la rădăcină către vîrful plantelor. Pe timp urît, electricitatea circulă invers. Aceste schimbări de sensuri influenţează procesele fiziologice şi în special mecanismul de alimentare a plantei de către rădăcini. Cînd timpul este plăcut, plantele sînt mai «pofticioase», în timp ce pe vreme urîtă «li se taie» şi lor pofta de mîncare.

Dacă electricitatea este atît de prielnică plantelor, nu ne oferă ea o cale de influenţare a dezvoltării lor încă înainte ca acestea să germineze? Teoretic, răspunsul se anunţa pozitiv. Ultimul cuvînt l-a avut experienţa: înainte de semănat, seminţele au fost tratate cu curent electric. Ei bine, toate aşteptările au fost depăşite! Plantele au încolţit mai repede, perioada de coacere s-a redus cu pînă la 10 zile, iar producţiile s-au vădit din nou superioare. Toate acestea cu ajutorul unei şedinţe de electroterapie în durată de 30 pînă la 60 de secunde.

Cartofii au răsplătit şi ei strădania cultivatorilor care le-au oferit noul gen de tratament electric. Doar că s-au dovedit mai pretenţioşi. Ca să-şi mărească puterea de germinare, întîlnirea cu cîmpul electric trebuie să aibă loc la 65-130 zile după recoltare. De o mare importanţă este cunoaşterea frecvenţei curentului; o frecvenţă mai mare sau mai mică poate inhiba capacitatea de germinare.

La fel de fecund s-a dovedit pentru seminţe şi cîmpul electromagnetic. În urmă cu cîţiva ani, învăţaţii constatau că o serie de plante se orientează în timpul creşterii după... Polul Nord. Astfel, dacă seminţele de porumb încolţite au fost menţinute timp de 240 de ore cu vîrful embrionului îndreptat spre nord, ele s-au dezvoltat mai bine, iar ritmul de creştere a fost aproape dublu. Dacă erau îndreptaţi spre Polul Sud, după cîteva zile, aproape de necrezut, sub impulsul unei atracţii necunoscute embrionii «căutau» nordul, schimbîndu-şi direcţia de creştere cu 180°!

Surprinzînd această preferinţă a embrionului, unui om de ştiinţă i-a venit năstruşnica idee de a se semăna suprafeţe imense cu cereale orientate astfel. Ca treburile să meargă mai sigur, el a preconizat fabricarea unor maşini de semănat înzestrate cu busole. Pe oceanele holdelor viitoare vom întîlni probabil neobişnuite nave orientate astfel şi care vor garanta agricultorului de mîine recolta.

Dacă electricitatea are un rol binefăcător asupra plantei în atîtea etape ale dezvoltării ei, cum reacţionează ea cînd este tratată cu electricitate în perioada înfloririi? Studiile întreprinse au permis să se constate că tratarea polenului cu unde electromagnetice a provocat interesante mutaţii (variaţii ereditare). Şi de data aceasta plantele se dovedeau mai precoce şi produceau fructe mai mari. Experienţele efectuate pe flori de vişin şi de cireş au scos la iveală şi faptul că tratamentul electric a determinat creşterea de patru ori a capacităţii de hibridare. Bineînţeles că şi seminţele rezultate din aceste fructe sînt la înălţimea părinţilor lor, avînd o foarte ridicată forţă germinativă.

Dar solul? Exista un precedent: dacă apa de mare poate fi desalinizată cu ajutorul electricităţii, de ce n-ar beneficia de aceasta şi solurile? Evident, cele sărate. Primele experienţe au fost efectuate pe soloneţuri. Dacă se înfig în sol nişte electrozi legaţi la o sursă de curent continuu, începe un proces de electroliză. Apa din pămînt este atrasă către electrozi, ducînd cu ea şi sărurile. Pentru ameliorarea cu gips a unui soloneţ este nevoie de cîţiva ani. Cu ajutorul electroosmozei, aceeaşi operaţie durează cîteva luni şi are un preţ mult mai redus. Circulaţia curentului în sol aduce şi alte beneficii acestuia; îi măreşte capacitatea de asimilare a azotului, a fosforului şi reduce pierderile de umezeală prin evaporare.

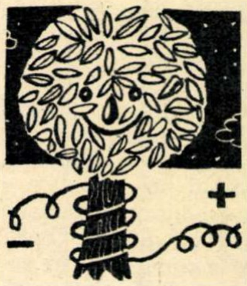

Electricitatea poate fi utilizată cu succes în fitopatologie (bolile plantelor). Nu de mult a fost experimentată o metodă radiomagnetică, constînd în înfăşurarea în jurul rădăcinilor sau a tulpinelor unor plante sau arbori bolnavi a unei reţele prin care trece curent. În acest fel a fost combătută mana.

Unui savant francez i-a venit ideea originală de a folosi undele herţiene în vindecarea unei muşcate căreia i-a fost inoculat extract dintr-un ţesut canceros vegetal. Pusă într-un astfel de circuit, planta s-a vindecat. Alte experienţe, asupra grîului, cartofului, ricinului, de asemenea cancerizaţi, au arătat că, după ce plantele se însănătoşesc, ele cresc mai viguroase. De atunci amelioratorii şi oamenii de ştiinţă caută să exploateze cît mai cu folos această latură necunoscută a emisiunilor radiofonice, avînd în vedere însă că fiecărei plante îi prieşte o anume frecvenţă. Deci totul e să găseşti lungimea de undă preferată.

Dacă plantele manifestă anume preferinţe radiofonice, nu ne mai miră sensibilitatea lor faţă de petele solare sau aurora boreală. Aceste constatări, care au stîrnit interesul multor savanţi, ne confirmă încă o dată puternica influenţă a fenomenelor electrice asupra dezvoltării lumii vegetale.

Solul e desanilizat, plantele sînt orientate către nord, bolile lor sînt vindecate. Aşadar, electricitatea poate totul în agricultură? Dar grîul, orzul, floarea-soarelui mai suferă uneori din lipsă de umiditate. Au nevoie de ploaie. Pînă nu de mult lipsa apei putea echivala cu o catastrofă. Dar de curînd electricitatea s-a decis să rezolve şi această problemă. Dacă o tensiune de 50 kw trece printr-un conductor neizolat lung de 1 800 m şi gros de 0,25 mm se realizează «efectul corona», care provoacă ploaia. Experienţele arată că atîta timp cît conductorul e în funcţiune plouă!

Se pare că nici o îndoială nu mai este cu putinţă: epoca agriculturii dirijate electric începe!

BANANELE ECUADORULUI NU AU NEVOIE NUMAI DE AURUL SOARELUI SUD-AMERICAN. ACEASTĂ PLOAIE DE INSECTICID LANSATĂ DINTR-UN ELICOPTER ARATĂ CĂ BINEFACERILE TEHNICII MODERNE NU-I SÎNT NICI ELE INDIFERENTE.

FILTRELE COLORATE elimină razele luminoase nocive. Cu ajutorul culorii, lumina naturală sau artificială poate fi modificată în folosul plantelor din sere. Reducerea componenților verzi, eliminarea unora dintre cei albaștri, ca și transformarea razelor ultraviolete în roșii fac lumina cu mult mai prielnică vegetației. Folosirea acestui procedeu poate intensifica dezvoltarea plantelor în sere cu 80%.

GAROAFELE SÎNT SENSIBILE la virusuri. Dacă prezența acestora nu împiedică dezvoltarea normală a plantei, cultivarea ei în mediu antivirotic dă rezultate spectaculoase. La stațiunea experimentală horticolă din Lymington (Anglia) cercetătorii au înregistrat că în absența celor nouă viruși care afectează garoafele acestea cresc mai viguros, înfloresc mai abundent. Spre bucuria tuturor iubitorilor de frumos.

CÎND ȚIN «DIETA» prescrisă de curînd de către specialiști, producția de lînă a oilor crește de patru ori. Elementul de bază al acestei «diete» este un plus de albumină preparată pe cale artificială. Încă o dată, chimia are cuvîntul.

MAI MULT AER priește animalelor. Ținute într-un grajd cu aerisire optimă (un sistem de ventilație schimbînd aerul de 80 de ori într-o oră), o grupă de vaci a dat o producție egală cu a celor care și-au petrecut tot timpul în aer liber.

ÎN SCHIMB PLANTELE au nevoie uneori de mai puțin oxigen pentru a se dezvolta mai bine. Dr. Olle Bjorkman a descoperit că plantele tinere cresc de două ori mai repede în mediu suboxigenat decît atunci cînd sînt aerisite normal. Cauza este că reducerea alimentării cu oxigen intensifică fotosinteza. O excepție: porumbul, la care diferența între creșterea obținută în cele două situații este minimă.

«MODA» PENTRU OI: se fixează pe corpul fiecăreia o peliculă subțire de polietilenă, în valoare de 10 cenți. Cu ajutorul ei, oile evită pericolul de înghet care apare în prima lună după tuns. Importanța acestei inovații reiese clar dacă ne amintim că anual în Australia pier din cauza frigului un milion de oi.

DUPĂ LECTURA PRESEI, amestecați ziarele cu melasă și... dați-le la vite! Oamenii de știință americani consideră că hîrtia de ziar ar trebui să constituie cel puțin 17% din hrana animalelor. Deși consumarea ziarelor nu le dezvoltă în mod special intelectul, aceasta nu le împiedică să cîștige în greutate!

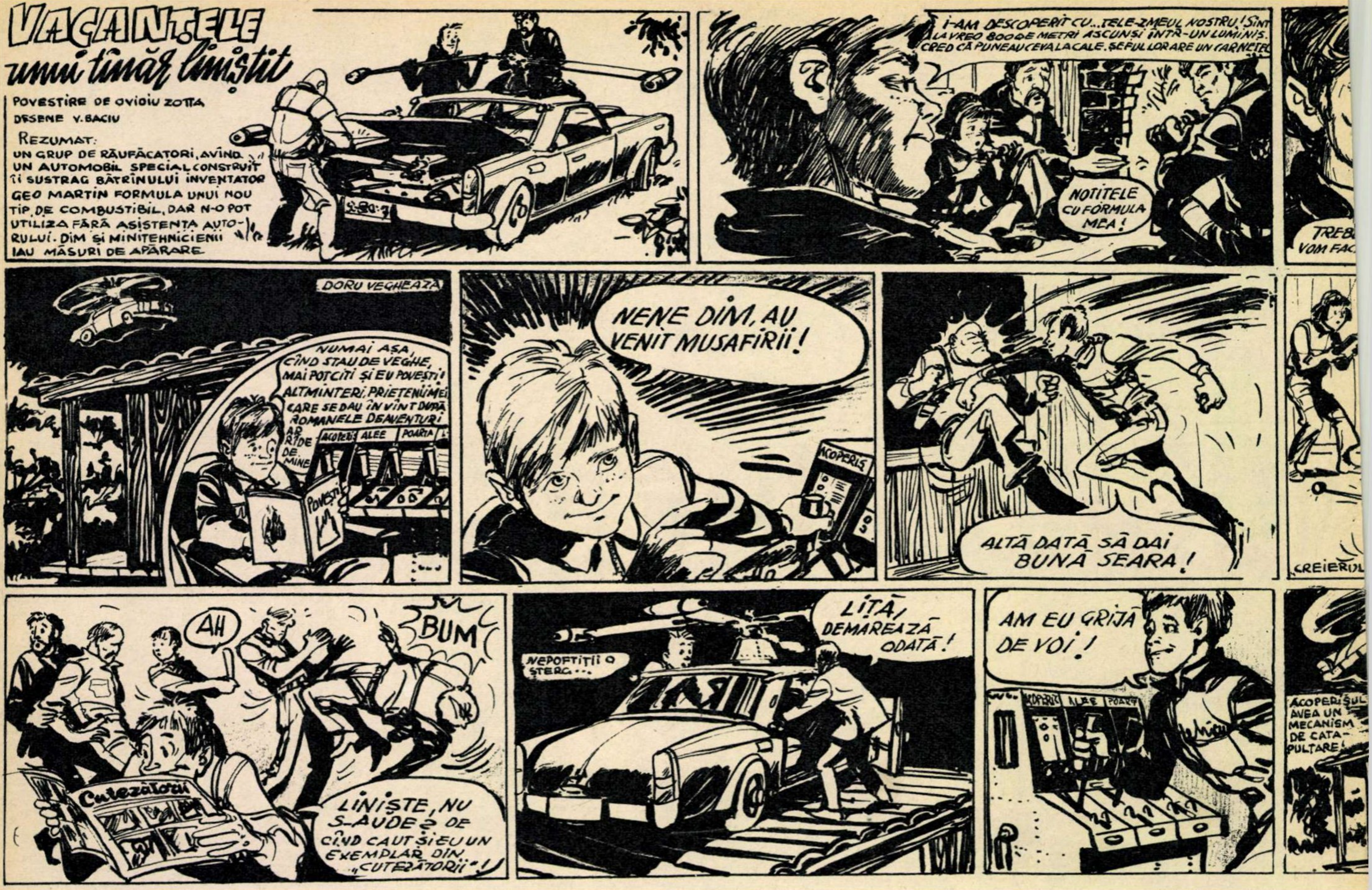
VACANȚELE unui tînăr liniștit
POVESTIRE DE OVIDIU ZOTTA
DESENE V. BACIU
REZUMAT:
UN GRUP DE RĂUFĂCATORI, AVÎND UN AUTOMOBIL SPECIAL CONSTRUIT ÎI SUSTRAG BĂTRÎNULUI INVENTATOR GEO MARTIN FORMULA UNUI NOU TIP DE COMBUSTIBIL, DAR N-O POT UTILIZA FĂRĂ ASISTENȚA AUTORULUI. DIM ȘI MINITEHNICIENII IAU MĂSURI DE APĂRARE
Î-AM DESCOPERIT CU... TELE-ZMEUL NOSTRU! SÎNT LA VREO 800 DE METRI ASCUNȘI ÎNTR-UN LUMINIȘ. CRED CĂ PUNEAU CEVA LA CALE. ȘEFUL LOR ARE UN CARNEȚEL
NOTIȚELE CU FORMULA MEA!
TREB
VOM FAC
DORU VEGHEAZĂ
NUMAI AȘA, CÎND STAU DE VEGHE, MAI POT CITI ȘI EU POVEȘTI! ALTMINTERI, PRIETENII MEI CARE SE DAU ÎN VÎNT DUPĂ ROMANELE DE AVENTURI AR RÎDE DE MINE
ACOPERIȘ
ALEE
POARTA
POVEȘTI
NENE DIM, AU VENIT MUSAFIRII!
ACOPERIȘ
ALTĂ DATĂ SĂ DAI BUNĂ SEARA!
CREIERUL
AH
BUM
Cutezătorii
LINIȘTE, NU S-AUDE? DE CÎND CAUT ȘI EU UN EXEMPLAR DIN „CUTEZĂTORII"!
NEPOFTIȚII O ȘTERG...
LIȚĂ, DEMAREAZĂ ODATĂ!
AM EU GRIJĂ DE VOI!
ACOPERIȘ
ALEE
POARTA
ACOPERIȘUL AVEA UN MECANISM DE CATAPULTARE!

ATANASIE TOMA

REVANȘA

ROMAN FOILETON

10

Reno, 4 iulie 1910, orele 14,45. În vacarmul sălbatic dezlănțuit de cei 100 000 spectatori adunați pe stadionul de lîngă Reno, urcau pe ring eroii povestirii noastre: Jim Jeffries, Jack Johnson și Tex. Ajuns pe ring primul gînd al lui Tex a fost să se asigure dacă bătrînul său colt de 9 mm se află la locul obișnuit, adică prins vizibil la șold, după obiceiul cow-boy-lor.

În afara șerifului și a celor din poliția federală, Tex era singurul civil înarmat. (La intrarea în stadion toți spectatorii fuseseră sever controlați de arme, iar apoi oamenii șerifului au păzit cu strășnicie armele confiscate, ce urmau a fi înapoiate posesorilor abia a doua zi).

La apariția luptătorilor publicul din stadion se afla într-o stare apropiată de delir. Cîntece, urlete, urale, amenințări, încurajări, toate acestea se amestecau de-a valma într-un muget prelung, asemănător zgomotelor pe care le produc în goana lor turmele de bizoni atunci cînd iau foc ierburile uscate din preerie. Imediat după Tex și cei doi luptători a pătruns în spațiul ringului Bill Jordon, «marele Bill» care, la cei 60 de ani ai săi, mai era încă prezentatorul numărul 1 al meciurilor de box din Statele Unite. Apariția lui Bill a mai potolit oarecum publicul. Cu toate că prezentatorul a dus pîlnia de tinichea la gură pentru a cere să se facă liniște, nimeni nu-l auzea. Bill a urlat, a țipat, dar vacarmul continua.

— Dumnezeu știe ce dracu mai vor și nebunii ăștia — i-a șoptit Bill lui Tex la ureche. Dă-mi coltul tău să trag un foc în aer... Poate așa am să-i potolesc. Tex a încuviințat din priviri. Bill i-a smuls acestuia pistolul de la șold, apoi cu gesturile unui cow-boy a țintit un felinar de tinichea atîrnat în acel colț al stadionului unde se grupaseră fermierii din sud. Mai gălăgioși decît restul spectatorilor, cei din sud agitau deasupra capetelor drapele roș-albastre cu crucea sfîntului Andrei și cîntau provocator «Get Away Dixieland» imnul confederat. Bill a golit toată încărcătura coltului în felinar, făcîndu-l zob, iar ultimul cartuș l-a îndreptat spre cîrligul stîlpului. Astfel că resturile de tinichea s-au risipit deasupra capetelor înfierbîntate ale fermierilor. Măiestria lui Bill a produs efectul scontat. Mulțimea aceea pestriță și gălăgioasă s-a potolit. În liniștea care s-a lăsat, Bill Jordon a redevenit gentelmenul binecunoscut al ringului. Cu eleganță, a făcut cîteva glume cu publicul pentru a limpezi atmosfera stadionului ce se asemăna tot mai mult cu un butoi cu praf de pușcă după care i-a prezentat cu multe amănunte pe cei doi luptători.

Tex a luat și el cuvîntul, urlînd cît îl țineau puterile în pîlnia uriașă de tinichea.

— Meciul îl voi arbitra eu... Voi fi corect, astfel încît să învingă cel mai puternic... Am cu mine coltul de nouă milimetri de care nu m-am despărțit niciodată din clipa în care am început să caut aur în Alaska. Așa cum mi-am păzit cu el mina de aur voi veghea ca meciul să decurgă normal. Îi previn pe toți cei nesocotiți că voi zbura creierii oricui va încerca să dea năvală pe ring.

Apoi, întorcîndu-se către cei doi luptători, spuse:

— Vă previn și pe voi că dacă nu veți respecta regulile jocului și veți lovi nepermis, după primul avertisment voi folosi pistolul împotriva celui care nu mă ascultă. Cine are gînduri ascunse ar face mai bine să se intereseze cine e Tex Richard și o să afle că e un tip care nu glumește atunci cînd e vorba de dolarii lui...

Tex a aruncat pîlnia de tinichea afară din ring și sub privirile admirative ale spectatorilor și-a încărcat liniștit pistolul, așezîndu-l tacticos la șold.

— Și acum, să începem... a urlat Tex către public.

După lovitura de gong, cei doi luptători s-au apropiat pentru prima oară unul de celălalt.

Desen: **VINTILĂ MIHĂESCU**

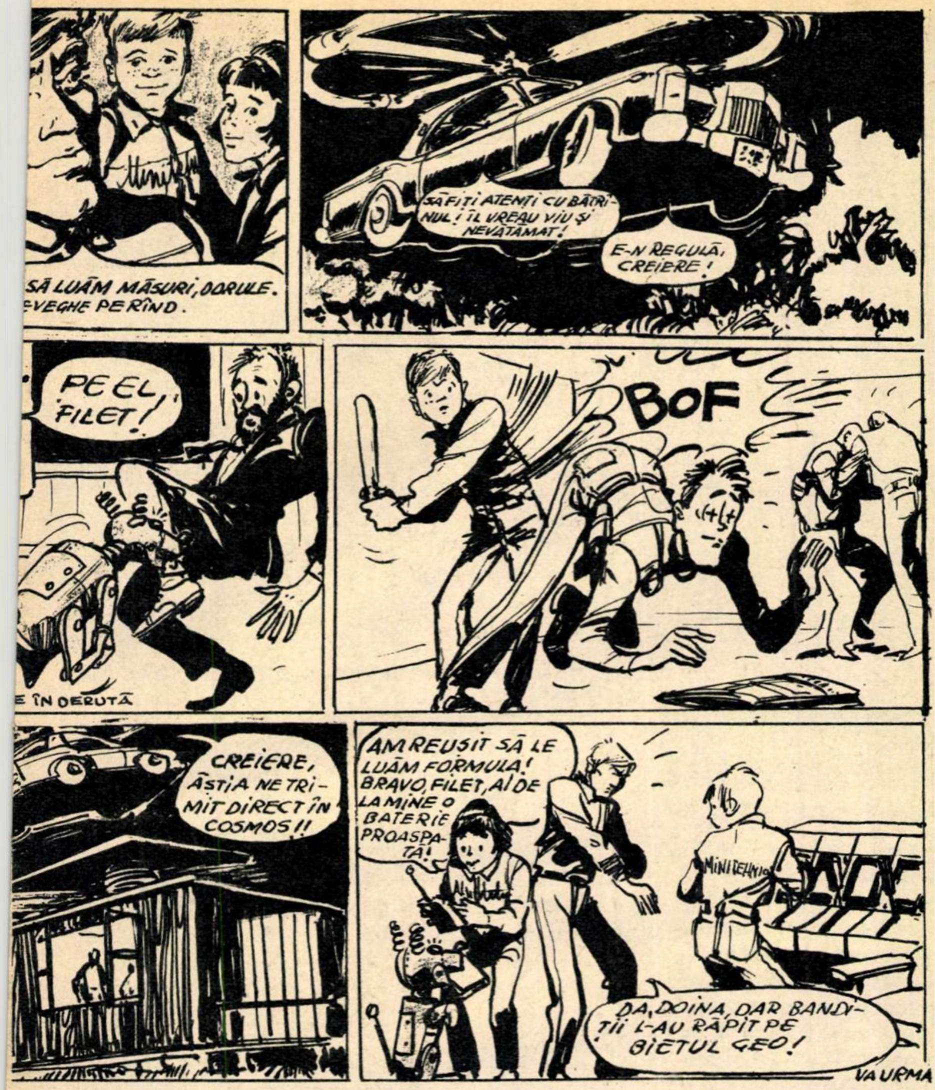
SĂ LUĂM MĂSURI, DORULE.
EVEGHE PE RÎND.
SĂ FIȚI ATENȚI CU BĂTRÎNUL! ÎL VREAU VIU ȘI NEVĂTĂMAT!
E-N REGULĂ, CREIERE!
PE EL, FILET!
BOF
E ÎN DERUTĂ
CREIERE, ĂȘTIA NE TRIMIT DIRECT ÎN COSMOS!!
AM REUȘIT SĂ LE LUĂM FORMULA! BRAVO, FILET, AI DE LA MINE O BATERIE PROASPĂTĂ!
MINITEHNIC
DA, DOINA, DAR BANDIȚII L-AU RĂPIT PE BIETUL GEO!
VA URMA

UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR UMOR

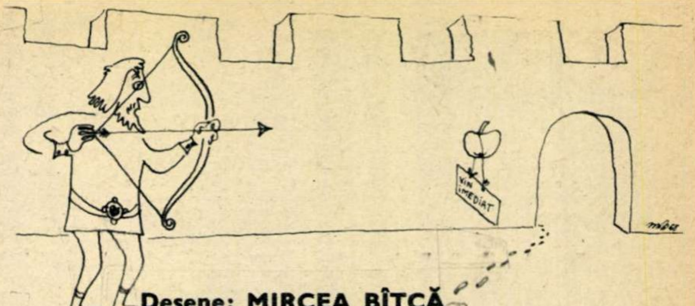
VIN IMEDIAT

Desene: **MIRCEA BÎTCĂ**

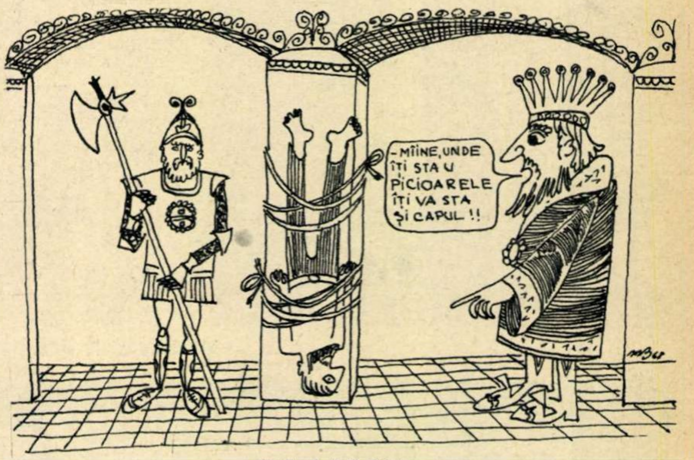
– MÎINE, UNDE ÎȚI STAU PICIOARELE ÎȚI VA STA ȘI CAPUL !!

GLUME

Învățătorul explică elevilor, că din cauza căldurii lucrurile se dilată, iar din cauza frigului se contractă:

— Cunoașteți vreun exemplu, copii?

— Da, tovarășe învățător, — se ridică Mihăiță. Vara, vacanța durează două luni, iar iarna numai o săptămînă.

• • • • • •

Săndel stă la poarta grădiniței, îl vede Gigel și-l întreabă:

— Ce faci aici?

— O aștept pe mama.

— Ce, mama ta umblă la grădiniță?

• Revanșa • 58

• Revanșa • 59

• Revanșa • 60

Johnson a întins, după regulă, mîna înmănușată către Jeffries, dar acesta l-a refuzat, scuipînd într-o parte, după care i-a spus negrului printre dinți:

— O să am pielea ta...

Bătrînului Morisson, asociatul lui Tex, care ședea într-un colț al ringului și care a auzit amenin*țările lui Jeffries, i s-a făcut brusc frig și imediat sîngele i-a fugit de pe față. L-a căutat din priviri pe Tex, dar acesta, sigur pe el, urmărea atent lupta. Împrumutînd ceva din siguranța lui Tex, Morisson s-a calmat. S-a liniștit și mai mult atunci cînd, furat de spectacolul pugilistic, nu mai avu timp pentru a se gîndi și la altceva.*

Johnson începuse lupta ca și cum nici n-ar fi auzit amenințarea lui Jeffries. Chiar din prima repriză, Jeffries, mai înalt decît Johnson, cu brațele foarte lungi, era hotărît să obțină superioritatea prin avantajul alonjei. Repriza primă însă a fost albă. Luptătorii se studiau atent, își căutau unul celuilalt punctele slabe, greșelile în apărare. Jeffries încerca mereu să lovească de la distanță, dar Johnson evita acrobatic loviturile plimbîndu-și adversarul cînd într-un colț, cînd în altul al ringului. Se părea că Johnson evita să lovească și se mulțumea cu o defensivă prudentă.

— Trage-i una tare, Jeff — a strigat cineva din mulțime — negrul e obosit... Dansează prea mult...

Într-adevăr, în eschivele sale, Johnson folosea ceea ce se numește în termeni de specialitate jocul de picioare. Cu mișcări feline, Johnson se mișca aproape cu grația unui dansator. În prima repriză însă nici vorbă nu putea fi de oboseala vreunuia dintre luptători. Amîndoi respirau calm, liniștit.

Nici runda doua nu a adus vreo schimbare în avantajul vreunui luptător. Egalitatea la puncte era cel mai bine oglindită prin însuși aspectul general al jocului caracteristic prin mici acțiuni prudente, de tatonare.

În repriza treia însă Jeffries a intrat în luptă furios. De la primele mișcări era evident că și-a schimbat stilul de joc. «Nu-i face jocul negrului» — îl îndemnase în pauzele dintre reprize managerul, care observase că Johnson se apără cu ***succes de loviturile de la distanță prin mobilitate*** *și joc de picioare.*

— Bagă-te aproape de el — strigase iar managerul, care spera că lupta de aproape avea să-l împiedice pe Johnson de a uza de marea sa mobilitate. Spectatorii asistau de data aceasta la o înverșunată luptă corp la corp. Contrar speranțelor managerului lui Jeffries, lupta corp la corp îi convenea de minune lui Johnson care, fiind mai mărunt decît adversarul său și avînd alonja mai mică, realiza blocaje abile urmate de contra-lovituri bine țintite. În schimb Jeffries, luptînd foarte de aproape, se încurca în propriile sale brațe lungi. Adevărata luptă aproape că nici nu începuse.

(Va urma)

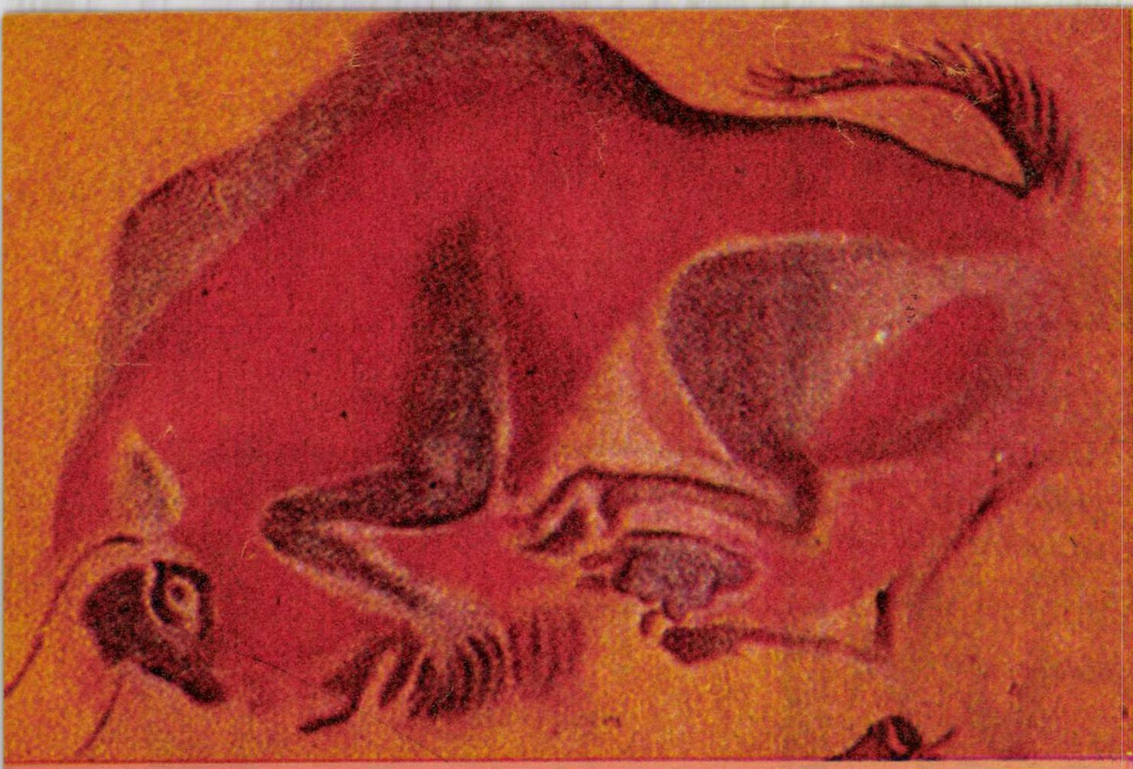

FRAGMENT DIN PICTURA DE LA ALTAMIRA. ▲

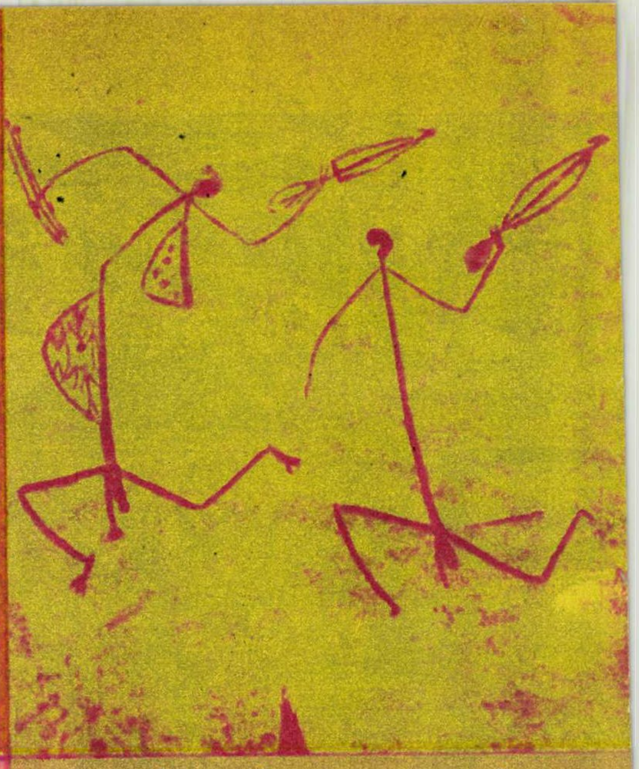

ABORIGEN ÎN URMĂRIREA DUHULUI RĂU ADUNGUN. ▲

MICROENCICLOPEDIE

O Capelă Sixtină a epocii cuaternare

de **ION DODU BĂLAN**

Sîntem în nordul Spaniei, în provincia Asturias, numai la 30 de kilometri de Santander şi foarte aproape de Santillana del Mar, în preajma căreia se află vestitele peşteri de la Altamira, descoperite, în 1875, de Don Marcelino Sanz de Santuola, datorită unei întîmplări. Fetiţa lui obişnuia să se joace pe la gura peşterii. Într-o zi pătrunde mai adînc şi observă pe pereţi nişte desene curioase. Îi atrage atenţia tatălui care cercetează fenomenul surprinzător şi publică în 1880 o carte cu concluziile sale care au provocat de îndată opoziţia specialiştilor. «Nu se poate — spuneau ei — să atribuim asemenea minuni unui om primitiv. Totul nu e decît o mistificare modernă. Santuola persistă în cercetare şi datorită descoperirilor făcute de E. Rivière şi D. Peyrony, în 1901, în Les Combarrelles, precum şi de F. Daleau la peştera din Pair-non-Pair, în Gironde, concluziile sale vor fi recunoscute şi de principalul său adversar, Cartaillac, care va recunoaşte public «mea culpa».

Vizitatorul dă mai întîi, la Altamira, de un amplu vestibul din blocuri calcaroase; coborînd, observă, apoi, un fel de terasă, destul de distinctă, unde se află cripta cu picturi şi desene. Ce miracol ascunde această cavernă ai cărei pereţi de piatră, în frămîntarea lor milenară au creat proeminenţe şi inegalităţi pe boltă, folosite de artistul primitiv cu o surprinzătoare abilitate, încorporîndu-le în desenele sale cu scopul de a da relief şi expresie animalului înfăţişat! O mică scobitură conlucrează cu artistul pentru a crea ochiul mirat al unei zvelte căprioare; o proeminenţă enormă de 2—3m lungime, uşor modificată devine o coapsă, un pîntec, o coamă sau o copită de bizon, de ren, de cal ori de mistreţ. Omul preistoric de la Altamira pare a fi crezut, acum peste 20 000 de ani, că ceea ce numim astăzi oxid feric reprezenta o încarnare a forţei sîngelui dincolo de moarte şi l-a folosit în desenele sale, cu linii sigure şi expresive, într-o gamă cromatică variată, de la galben pînă la violet, de la roşu-cărămiziu pînă la gri-închis. Cine ştie, poate acum zece sau douăzeci de mii de ani sau şi mai mult s-a folosit negrul de oxid manganic şi cărbunele vegetal pentru a crea artistic o turmă de animale antedeluviene (bizoni, reni, cerbi, cai, mistreţi), ale căror trupuri graţioase, magistral conturate şi animate de un suflu teluric, se strecoară prin alambicările gălbui ale tavanului, uimind prin nemurirea lor privirile vizitatorilor.

Se pare că de anul acesta, monumentul de artă rupestră de la Altamira, numit de unii «o capelă Sixtină a epocii cuaternare» se va închide, pictura fiind ameninţată de distrugere şi se va deschide la Madrid o copie identică, pe care pot s-o cerceteze toţi vizitatorii.

Pictură rupestră*)

Pictura rupestră este un fenomen încă viu: într-o regiune a globului — Australia — mai multe triburi de aborigeni, ducînd o viaţă care nu se deosebeşte mult de a oamenilor din paleoliticul superior, produc o artă asemănătoare cu cea preistorică. Vînători şi culegători nomazi, ei şi-au constituit, de-a lungul timpului, o mitologie; imaginile pictate pe solul pietros şi pe zidurile de stîncă, sînt în mare parte simboluri hieroglifice ale forţelor naturii şi ilustrează concepţia primitivă, magică despre relaţiile între om şi univers. Aspect din viaţa spirituală a colectivităţii, imaginea aceasta se integrează într-o tradiţie de cultură preistorică. Valoarea ei se măsoară nu prin comparaţie cu arta civilizaţiilor istorice noi, ci prin confruntare cu felul de gîndire şi cu necesităţile spirituale ale obştii căreia îi aparţine executantul. Pentru această obşte, imaginea rupestră are o semnificaţie legată de cult, mai curînd decît de artă. Dar sensibilitatea şi iscusinţa caligrafică, simţul de observaţie, imaginaţia decorativă, intuiţia ritmului, plăcerea de a armoniza cele cîteva culori descoperite în lumea vegetală şi minerală, sînt caractere estetice prin care pictura rupestră intră în patrimoniul artei universale drept prim capitol din multimilenara ei desfăşurare.

---

*) *De la cuvîntul latin «rupes» — stîncă*

……

ACEASTĂ IMAGINE FACE PARTE DIN ALT «MUZEU» RUPESTRU, DATÎND, CA ŞI CEL DIN ALTAMIRA, DIN PALEOLITICUL SUPERIOR ŞI AFLAT ÎN LOCALITATEA LASCAUX DIN FRANŢA. ▼

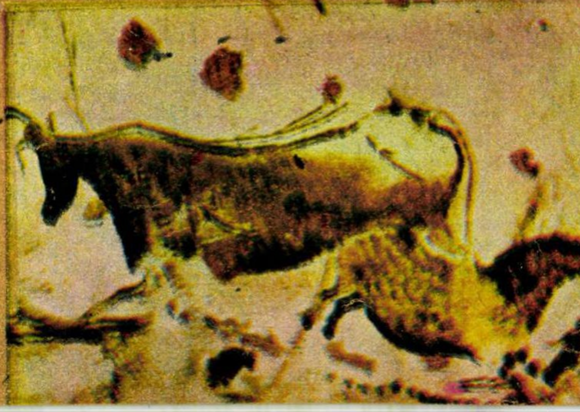

SFINX

Clubul logicienilor (4)

În numărul de față profesorul universitar **EDMOND NICOLAU** vă propune spre rezolvare a 4-a problemă în cadrul concursului «Clubul logicienilor». Nu uitați! Specificați pe plicul cu răspunsuri trimise la redacție: «Pentru Clubul logicienilor nr...»

BILELE

Costin se apropie zîmbind de Mircea și îi spune:

— Dragul meu, am în servietă cîteva cutii de chibrituri, conținînd fiecare cîte două bile. Bilele sînt sau albe sau negre, dar sînt astfel alese, încît nu sînt două cutii la fel.

— E interesant, dar ce vrei de la mine?

— Să-mi ghicești, din cît mai puține încercări, conținutul cutiilor.

— Îmi mai dai vreo informație suplimentară?

— Da. Pe cutii am scris A dacă e în interior o bilă albă și N dacă e o bilă neagră.

— Ai notat corect?

— Nu mă cunoști? Dacă ar fi corect, nu ai avea ce ghici. Din contră, toate notările mele conțin cel puțin o indicație falsă.

După ce se gîndi, Mircea indică mai întîi numărul cutiilor din servieta lui Costin, apoi arătă la cîte bile trebuie să cunoască culoarea, spre a afla conținutul **tuturor** cutiilor. El indică de asemenea de cîte bile ar avea nevoie chiar dacă nu ar citi indicațiile scrise pe cutii. Voi ați putea să faceți aceste indicații?

Iată și răspunsurile celor 2 probleme publicate în nr. 46 la Clubul logicienilor.

1. Toate orașele cu peste 200 000 de locuitori.
2. Este necesar să identificăm două grupe, fiindcă a treia rezultă.

Trei fise sînt suficiente.

CÎȘTIGĂTORII CLUBULUI LOGICIENILOR (II)

1. **Silianu Anca,** str. Nicolae Bălcescu nr. 60, Brașov.
2. **Oprișiu Cornelia,** Școala generală nr. 14, cl. a VII-a Cluj.
3. **Răchișanu Liviu,** Școala generală nr. 131, cl. a VI-a, București.
4. **Pîslaru Niculina,** cl. a VI-a, com. Boldu, jud. Buzău.
5. **Cseh Zoltan,** str. Decebal nr. 7, Oradea.

Ei vor primi drept premiu din partea redactiei cîte o riglă de calcul.

SFINX

1	2	3	4	5	6	■	8	9	10
2					■				
3				■					
■							■		
5			■						■
6		■						■	
7	■				■				
8				■					
9			■						
10						■			

Fantezie în „I"

ORIZONTAL: 1) N-au îndrăzneală — Nunweiller VI față de toți ceilalți. 2) Flori sau părți componente ale ochilor — A obliga. 3) Jumătatea superioară a unei regiuni viticole — ...eventual pe caiet! 4) Intermediari dintr-o epocă trecută — Carei! 5) Cu trei zerouri — A face la dreapta. 6) Pană de despicat lemne — Deșeuri de in sau cînepă; 7) La fundul apelor — Persoane. 8) Apărut — Pe furiș. 9) Gura purcelușului — A se dichisi (reg. pop.) 10) Văzut în... roz! — Mică manie gestică.

VERTICAL: 1) «Limanul» oricărui vestmînt — Apariții. 2) Făină furajeră (pop.) — Gol. 3) Furii — Ce naște din pisică... 4) Sînt de două ori! — După o... împărțeală. 5) O foaie de calendar — Ar fi greu dacă ar avea și început! — Cutie! 6) Gîtul pistilului (bot.) — Mai mult decît nimic. 7) Cîntecul... carului! 8) Pește... sportiv! — Înșelat. 9) Popor antic — Căpițe mari. 10) Porecliți — Motănel.

SFINX

Jocuri

Kilometrajul unui șofer arăta 15951. — Curios număr! își zise șoferul. Probabil va mai trece vreme pînă voi putea citi alt număr simetric. Totuși, peste două ore, kilometrajul arăta din nou un număr simetric. Aflați cu ce viteză a mers șoferul în aceste 3 ore?

CARTEA PRIN POȘTĂ

Vă rog să-mi expediați contra ramburs cartea: SUIȘ — MIOARA STELIAN. Amestecînd literele puteți afla despre ce carte este vorba.

FANTEZIE MUZICALĂ

Luîndu-se cîte o literă de la fiecare accident și notă (ținînd seamă că do se numea în vechime și ut) veți obține un cunoscut proverb.

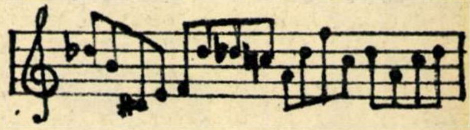

Cititorii noștri care se află în corespondență cu MARGARETA PÎSLARU sînt rugați să scrie la noua ei adresă: Str. Schitu Măgureanu nr. 19, etaj V, ap. 12, Sectorul VI, București.

LA INCHIDEREA EDIȚIEI • LA INCHIDEREA EDIȚIEI •

• În toată țara etapa a II-a a concursului MINITEHNICUS a fost întîmpinată cu entuziasm

• Noi grupuri MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII

• Lucrări ingenioase. Se prevede o luptă strînsă pentru primele locuri?

(de la corespondenții noștri speciali: **Maria Negrea și A. Albu**)

SUCEAVA. La Cîmpulung Moldovenesc a luat ființă un grup de MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII alcătuit pînă la această oră din 30 de elevi. Clubul de la Cîmpulung, specializat în modelism, se anunță ca un concurent serios în domeniul rachetelor, aero-modelelor cu motor, captive, și al navo-modelelor. Nu lipsesc nici construcțiile tehnice complexe care vor fi trimise la concurs. Cităm o termocentrală care, acționînd un dinam va produce electricitate. La rîndul său, curentul electric va fi captat de un motor care va pune în mișcare agregate de construcție.

S-au mai alcătuit grupuri MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII la Suceava precum și la Rădăuți, oraș în care minitehnicienii sînt specializați în radio. Alte grupuri sînt în curs de formare.

TIMIȘOARA. Și la Timișoara a luat naștere un puternic grup MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII.

Ni se anunță de acolo construcția unui motomodel, o machetă de avion cu motor cu explozie, șalupe cu motor, libere și electroghidate etc.

Un colectiv alcătuit din două grupe lucrează la realizarea unei construcții de aprindere automată a luminii (cu un oscilator) și la un emițător cu tranzistori. Interesantă este și lucrarea «televorbitor cu tranzistori și releu de timp». Iubitorii de sporturi moto sînt și ei în febra construcțiilor. Un colectiv lucrează la construcția unui joc electric pentru învățarea legilor circulației.

BUCUREȘTI. Consiliul județean al pionierilor — Ilfov ne anunță că în întreg județul s-a pornit la alcătuirea grupurilor MINITEHNICUS-CUTEZĂTORII. Vom reveni cu amănunte.

În numărul viitor, știri deosebit de interesante de la Reghin.

108

Mihai Vodă Viteazul

Scenariu:
VLAICU BÂRNA

13

Ilustrații:
TEODOR BOGOI

Oastea lui Mihai se retrage spre munte, turcii ocupă Bucureștii și Tîrgoviștea și pun la cale un nou complot al boierilor împotriva lui Mihai. Dar Mihai îi lovește fără veste, eliberează cele două orașe și îi pedepsește pe trădători. Armata lui Sinan e urmărită și înecată în Dunăre.

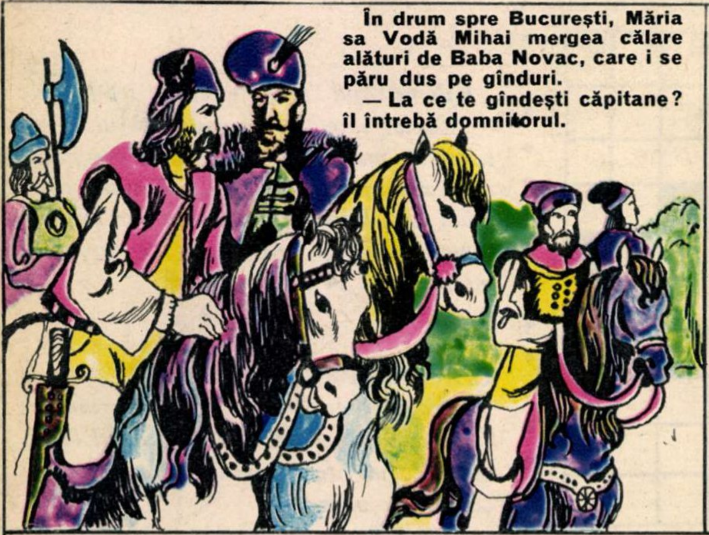

În drum spre București, Măria sa Vodă Mihai mergea călare alături de Baba Novac, care i se păru dus pe gînduri.

— La ce te gîndești căpitane? îl întrebă domnitorul.

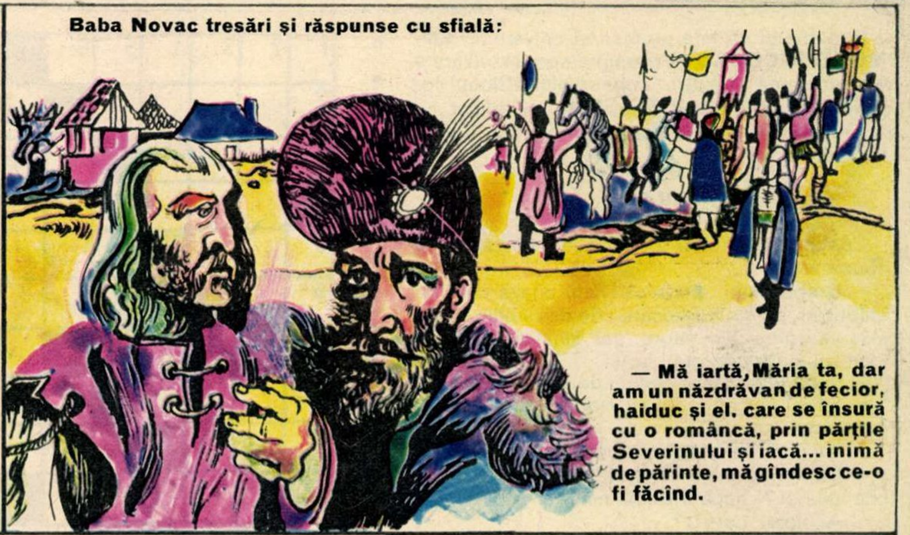

Baba Novac tresări și răspunse cu sfială:

— Mă iartă, Măria ta, dar am un năzdrăvan de fecior, haiduc și el, care se însură cu o romîncă, prin părțile Severinului și iacă... inimă de părinte, mă gîndesc ce-o fi făcînd.

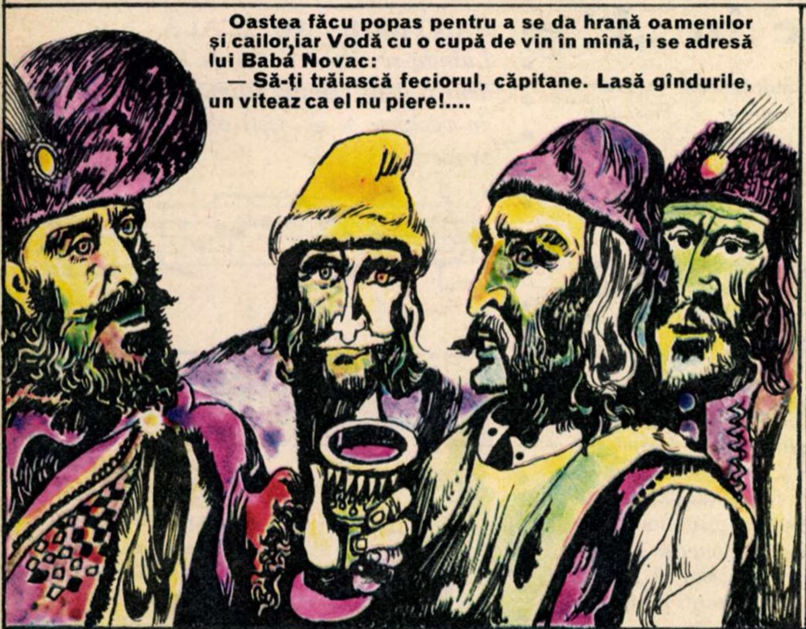

Oastea făcu popas pentru a se da hrană oamenilor și cailor, iar Vodă cu o cupă de vin în mînă, i se adresă lui Baba Novac:

— Să-ți trăiască feciorul, căpitane. Lasă gîndurile, un viteaz ca el nu piere!....

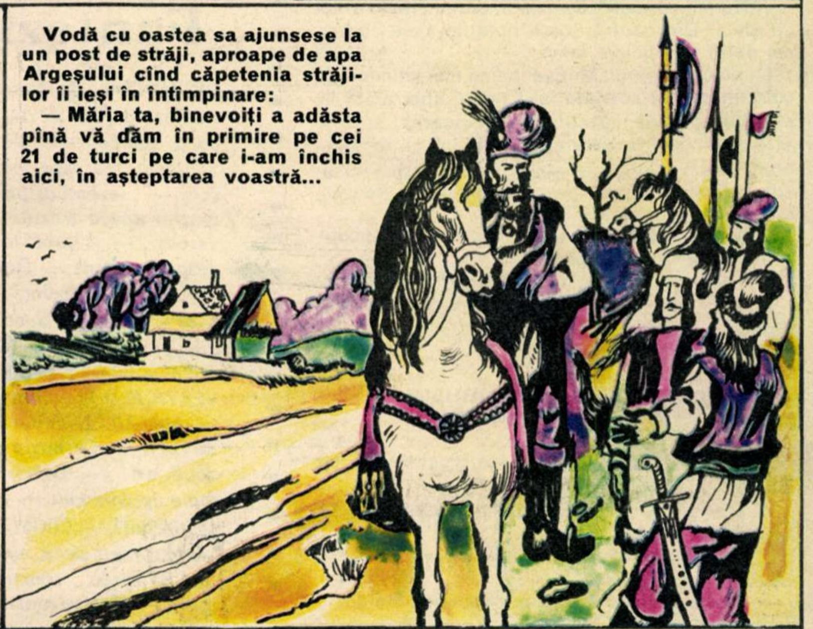

Vodă cu oastea sa ajunsese la un post de străji, aproape de apa Argeșului cînd căpetenia străjilor îi ieși în întîmpinare:

— Măria ta, binevoiți a adăsta pînă vă dăm în primire pe cei 21 de turci pe care i-am închis aici, în așteptarea voastră...

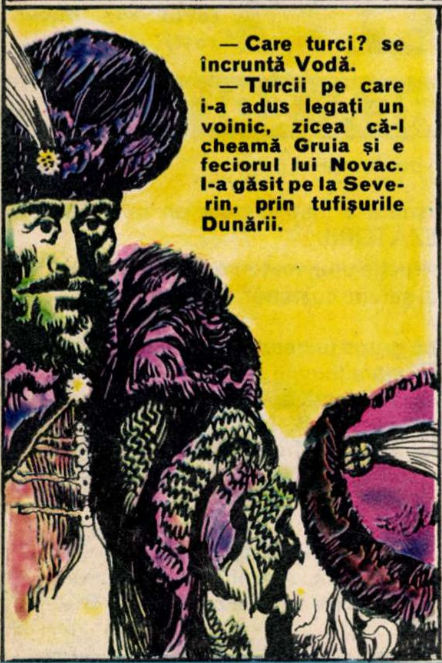

— Care turci? se încruntă Vodă.

— Turcii pe care i-a adus legați un voinic, zicea că-l cheamă Gruia și e feciorul lui Novac. L-a găsit pe la Severin, prin tufișurile Dunării.

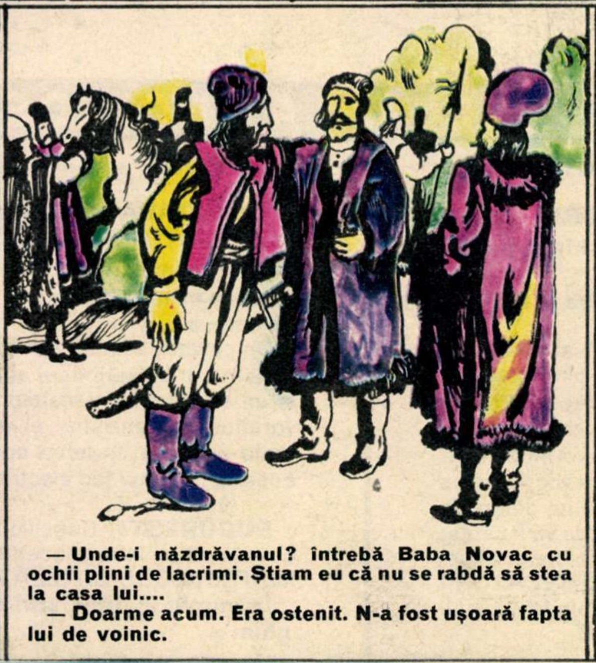

— Unde-i năzdrăvanul? întrebă Baba Novac cu ochii plini de lacrimi. Știam eu că nu se rabdă să stea la casa lui....

— Doarme acum. Era ostenit. N-a fost ușoară fapta lui de voinic.

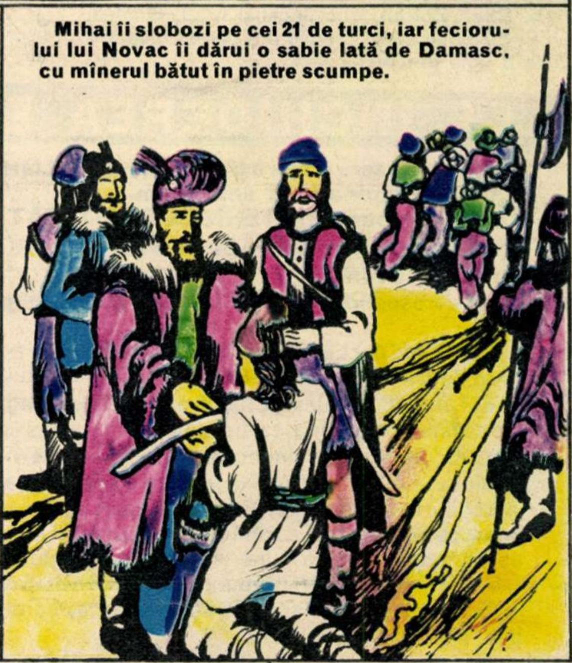

Mihai îi slobozi pe cei 21 de turci, iar feciorului lui Novac îi dărui o sabie lată de Damasc, cu mînerul bătut în pietre scumpe.

(Va urma)

Redacția: București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Redactor șef: Mihai NEGULESCU. Redactor șef-adjunct: Petre GHELMEZ, Secretar general de redacție: Ovidiu ZOTTA. Administrația: Editura SCÎNTEIA, București, Piața Scînteii nr. 1, telefon 17 60 10. Tiparul Combinatul Poligrafic CASA SCÎNTEII. Redactor artistic: Anca ARGHIR. Tehnoredactor: Rozalia BARANY.

1 LEU

Abonamentele se primesc de către oficiile și agențiile P.T.T.R.

Cutezătorii

51

REVISTĂ EDITATĂ DE CONSILIUL NAȚIONAL AL ORGANIZAȚIEI PIONIERILOR

JOI 19 DECEMBRIE
1968, ANUL II (65)

MINI-TEHNICUS ÎN INIMA TUTUROR

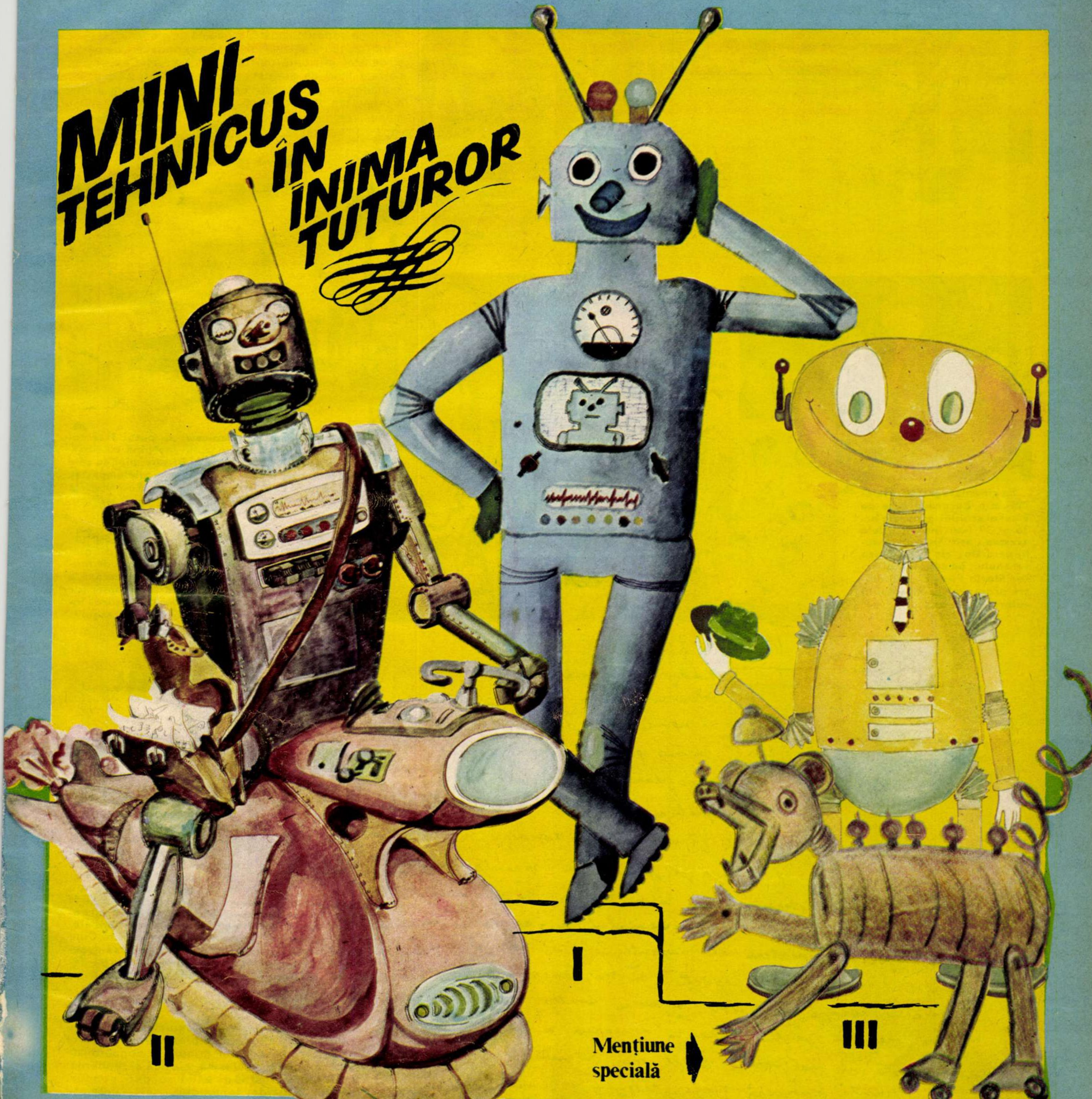
I
II
III
Mențiune specială

Amănunte în pag. 8—9

ECRAN

OMAGIU EROILOR PROLETARIATULUI

Comemorarea eroicelor lupte muncitorești din decembrie 1918 a prilejuit, pretutindeni în țară, manifestări ce au omagiat eroii proletariatului, care, acum 50 de ani, s-au ridicat împotriva exploatării și asupririi, înscriind în istoria poporului nostru o pagină de glorie.

Într-un cadru solemn, în prezența conducerii de partid și de stat în frunte cu tovarășul Nicolae Ceaușescu, de față fiind de asemenea vechi militanți ai mișcării muncitorești, muncitori tipografi, participanți la evenimentele din 13 decembrie 1918, delegați ai oamenilor muncii, pionieri, au fost depuse coroane de flori la placa comemorativă din Piața fostului Teatru Național.

◆

Recent, locuitorii Capitalei au putut face cunoștință cu evoluția tiparului începînd cu tiparnița diaconului Coresi, de la Brașov, pînă la cele mai moderne mașini de tipărit din zilele noastre Expoziția «Evoluția tiparului în România» a fost deschisă în sala de marmură a Casei Scînteii.

La cinematograful «Melodia» din București sute de elevi ai școlilor generale nr. 36 și 39 l-au întîlnit zilele acestea, atît într-un însuflețit dialog cît și pe pînza ecranului, pe cunoscutul actor Florin Piersic, unul dintre protagoniștii filmului în culori «Columna».

O ilustrare grăitoare a clasicului dicton «Mens sana in corpore sano»: echipa de copii a secției de judo de pe lîngă A.S. Dacia din Orăștie, antrenată de entuziastul instructor G. Bojica.

Vișan Cristofor, **de la Școala generală nr. 4 din Piatra Neamț — «unul dintre cei mai mici, dar și mai talentați soliști vocali de muzică populară, remarcat la faza județeană a Festivalului cultural-artistic al pionierilor și școlarilor», cum îl recomandă autorul fotografiei, profesorul Emil Bucureșteanu.**

Pe aripile Vacanței...

Radioasă, aducătoare de bucurii,
Albă-ca-Zăpada tuturor străduințelor
și nostalgiilor de elev ne-a
închis penarele, ne-a smuls
ghiozdanele. Încîndată că nu ne
grăbim îndeajuns, a început să
ne mitralieze cu bulgări de zăpadă, să ne expedieze în tabere
sau la bunici, să ne alunge pe patine, în săniuțe sau pe
schiuri, să ne împletească bice și să ne trimită cu plugușorul...
Dar cine, vreodată, s-a lăsat amenințat cu corigența la
aceste importante materii ale vacanței? Dacă știți vreunul,
trimiteți-l la noi, la redacție, să ne dea o mînă de ajutor.
Fiindcă se apropie Anul Nou, și avem multă bătaie de cap
să vă pregătim pentru vacanța de iarnă și revelion numere
de revistă cît mai vesele și cît mai interesante
— Vacanță frumoasă, dragi „cutezători"! —

Mihai Negulescu

Cutezătorii RADAR

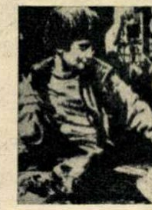

Arheologii care fac săpături în «straturile orașului» din vechiul Novgorod (U.R.S.S.) au avut de curînd o revelație deosebită. Ei au descoperit o dată cu cele peste o sută de ateliere meșteșugărești, o serie de străvechi scrisori și acte pe coajă de mesteacăn. Mai interesant, este faptul că un teanc întreg de asemenea scrisori datînd de la începutul secolului al XIII-lea, aparțin unui copil pe nume Onfim pe care vi-l prezentăm alături, în viziunea unui artist contemporan. Cînd se plictisea de scris, băiatul se apuca să deseneze oameni și animale. Judecînd după desene, grafologii au stabilit că Onfim avea șase ani.

Nu de mult, iubitorii de muzică ai orașului Belgrad și ai altor cîteva orașe din Iugoslavia au fost auditorii unor minunate concerte de muzică corală preclasică, clasică și modernă. Interpreții au fost 40 de băieți suedezi, conduși de prof. Algardo, fondatorul acestei formații corale, care și-a cîștigat o mare popularitate atît în Suedia cît și în alte țări europene.

O GRĂDINĂ ZOOLOGICĂ DIN... LEMN?

DA!

SPUN Cutezătorii

În valea pîrîului Ibrancanilor din județul Suceava, se află satul Holohoșca. În timpul excursiilor prin pădure elevii școlii de aici strîng rădăcini și crengi de fag, brad sau molid, cu forme zoomorfe. Aceste rădăcini cu figuri de animale ajută micilor sculptori la modelare. Cu ajutorul unui briceag, rădăcinile prind, în mîinile lor, formele și chi-

(Continuare în pag. 6)

CIBERNETICIENI LA 13 ANI?

DA!

SPUN Cutezătorii

Și o dată cu ei, răspund prompt și competent membrii primului cerc tehnic de calcul din țară. Acest interesant cerc ființează la Școala generală nr. 2 din Cluj. Membrii ei încep încă de pe acum să-și formeze o gîndire matematică, să se deprindă cu terminologia nouă apărută în urma utilizării pe scara mondială a calculatoarelor. Ei învață chiar să alcătuiască programe simple pentru o mașină de calcul.

În mijlocul pionierilor ciberneticieni, vin prestigiuoși oameni de știință din Cluj, bucuroși că pot ajuta pe cei mai tineri să pătrundă în tainele matematicii moderne.

PENTRU VACANȚA VOASTRĂ DE IARNĂ UN NOU

CONCURS

PALETA DE AUR
Cutezătorii

CONDIȚII DE PARTICIPARE

Pot participa la concurs toți cititorii noștri. Părinții, bunicii, frații mai vîrstnici sînt admiși în afara concursului, urmînd a primi diplome speciale.

SUBIECTELE

a. «Maratonul fanteziei». (Compoziție, portret sau peisaj de anticipație, din viitorii o mie de ani: *1* ianuarie *1969*, ora *0.-31* decembrie, anul *2969*, ora *24*)

b. Copertă pentru «Cutezătorii» (pe orice temă vi se pare că s-ar potrivi pe frontispiciul revistei voastre).

c. Obiceiuri populare din ținutul natal.

PREMIILE

PREMIUL I — «Paleta de aur»: **o trusă completă de pictură (șevalet, paletă, pensule, uleiuri etc.)**

PREMIUL II — «Paleta de argint»: **un aparat de proiecție diascop și o trusă de 6 casete cu diafilme (reproduceri din muzee, monumente de artă).**

PREMIUL III — «Paleta de bronz»: **un aparat foto cu *6* filme color.**

***25* mențiuni constînd în albume cu reproduceri de artă, truse de acuarele, uleiuri, tușuri colorate, abonamente pe cîte un an la revista «Cutezătorii» etc.**

* * *

Subiectele pot fi tratate în orice tehnică, în acuarelă, în tempera, în ulei, în tușuri. Se primesc de asemenea, gravuri, colaje de hîrtie sau pînză, intarsii în lemn sau metal, pictură pe sticlă, ceramică ș.a.m.d.

Lucrările vor fi semnate citeț. Știți doar cîtă bătaie de cap au dat muzeografilor operele fără semnătură!

Rezultatul concursului va fi publicat la începutul lunii februarie.

Cele mai bune lucrări vor fi reproduse la rubrica noastră «Galeriile de artă Cutezătorii».

Așteptăm lucrări pline de fantezie și lirism, dar și imagini umoristice.

SUCCES TUTUROR!

CONCURSUL SE VA DESFĂȘURA ÎNTRE 21 DECEMBRIE 1968 (DUPĂ ULTIMA ORĂ DE CURS A TRIMESTRULUI I) ȘI SE ÎNCHEIE LA SFÎRȘITUL VACANȚEI DE IARNĂ. CU 10 MINUTE ÎNAINTEA PRIMEI ORE DE CURS DIN TRIMESTRUL AL II-LEA.

DESENELE VOR FI TRIMISE PRIN POȘTĂ, PE ADRESA REDACȚIEI, CU MENȚIUNEA «PALETA DE AUR».

ZECE ANI DIN ISTORIA ZBORULUI ROMÂNESC 1926-1936

COSTIN JUREA

DACĂ LA ÎNCEPUTURILE AVIAȚIEI CONSTRUCTORUL UNUI APARAT ERA ȘI PILOTUL LUI, O DATĂ CU RĂSPÎNDIREA ZBORULUI CONDUCEREA AVIONULUI DEVINE CEEA CE ESTE ASTĂZI: O PROFESIE DE ÎNALTĂ RESPONSABILITATE MORALĂ ȘI TEHNICĂ, O ARTĂ INGINEREASCĂ ȘI SPORTIVĂ DE PRIM RANG. DUPĂ CE A PREZENTAT CITITORILOR SĂI PE CEI MAI MARI CONSTRUCTORI AVIATICI ROMÂNI, DE LA TRAIAN VUIA ȘI AUREL VLAICU PÎNĂ LA CONTEMPORANII NOȘTRI HENRI COANDĂ, ELIE CARAFOLI, RADU MANICATIDE, REVISTA «CUTEZĂTORII» PROPUNE CITITORILOR SĂI CÎTEVA SPICUIRI DIN ISTORIA ZBORULUI ÎN ȚARA NOASTRĂ.

12 septembrie 1926. Căpitanul aviator George Bănciulescu, (foto 1) concurînd la raidul pentru cupa Bibescu pe traseul București-Paris-București, cu o singură escală, la capătul liniei, pentru alimentare, ajunge primul la Paris. La întoarcere însă, din pricina ceței, «Potez-ul 25» pilotat de el capotează de piscul Rymarov, în Cehoslovacia. Coechipierul său, mecanicul Ion Stoica, moare. Lui George Bănciulescu i se amputează, de la gleznă, ambele picioare. La un an de zile după accident, în primăvara anului 1927, marele invalid își reîncepe activitatea aviatică, fiind primul din lume care a pilotat cu proteze la ambele picioare.

Ales în unanimitate secretar general al Aeroclubului Român, George Bănciulescu organizează raiduri continentale și intercontinentale, la care ia parte. Și tot prin strădania lui iau ființă școlile de pilotaj ale tinerei noastre aviații civile.

1

În septembrie 1927, Romeo Popescu stabilește, cu un avion «Goudron Lesseure», recordul de înălțime al României: 9 403 m. La 21 noiembrie 1928, același as al aviației, încercînd să doboare recordul mondial de înălțime al timpului: 11 700 m, se înalță în zbor deasupra aerodromului «Vila Coublay», de lîngă Paris, pînă la 10 512 m. Survine însă o defecțiune tehnică la alimentarea aparatului cu oxigen și pilotul este nevoit să întrerupă zborul.

Anul 1929 înregistrează o nouă victorie de mare prestigiu. În concursul aviatic internațional al Micii Înțelegeri și al Poloniei, formația celor șase avioane ce purtau pe aripi cocarda tricoloră a României cîștigă trei cupe. Primii doi sînt clasați piloții români George Ștefănescu și Eugen Pârvulescu.

La 19 iunie 1930, același căpitan Eugen Pârvulescu execută, pe aeroportul Pipera, primul zbor pe spate din România.

În 1931, George Bănciulescu organizează și conduce Raidul prieteniei popoarelor Europei, ducînd, împreună cu cele trei echipaje care iau parte la zbor, salutul poporului român de la București la Belgrad, Zagreb, Udine, Bologna, Neapole, Foggia, Ravena, Milano, Nisa, Marsilia, Barcelona, Alicante, Granada, Lisabona, Madrid, Pau, Tours, Paris, Londra, Bruxelles, Amsterdam, Hamburg, Frankfurt, Berna, Augsburg, Viena, Praga, Berlin, Danzig, Torun, Varșovia, Lemberg, Cracovia.

Tot în 1931, Romeo Popescu, într-un celebru zbor de performanță executat deasupra Bucureștiului, stabilește recordul național de durată: 21 de ore (foto 2, 3).

În același an, căpitanul aviator Eugen Pârvulescu execută, traversînd douăsprezece frontiere în 49 de ore și 55 de minute, un zbor de 9 715 km cu 30 de aterizări pentru alimentarea avionului.

Anul 1931 a adus aviației noastre o pierdere ireparabilă: încercînd să doboare recordul mondial de viteză cu un avion de vînătoare I.A.R., asul Romeo Popescu moare eroic, la 9 decembrie (foto 4). O zi de doliu național a marcat durerea poporului.

Bogatul an 1931 nu avea să apună însă fără a lansa pe orbita celebrității noi forțe ale aviației românești. Pilotul Ion Ghica, la manșa avionului S.E.T.-31 zburînd 150 de ore în 17 zile, parcurge cei 25 000 de km ai celebrului său raid București-Saigon-București. Un an mai tîrziu, parașutista Smaranda Brăescu, participînd, în S.U.A., la zborul de probă tehnică al unui nou tip de avion american, s-a lansat cu parașuta

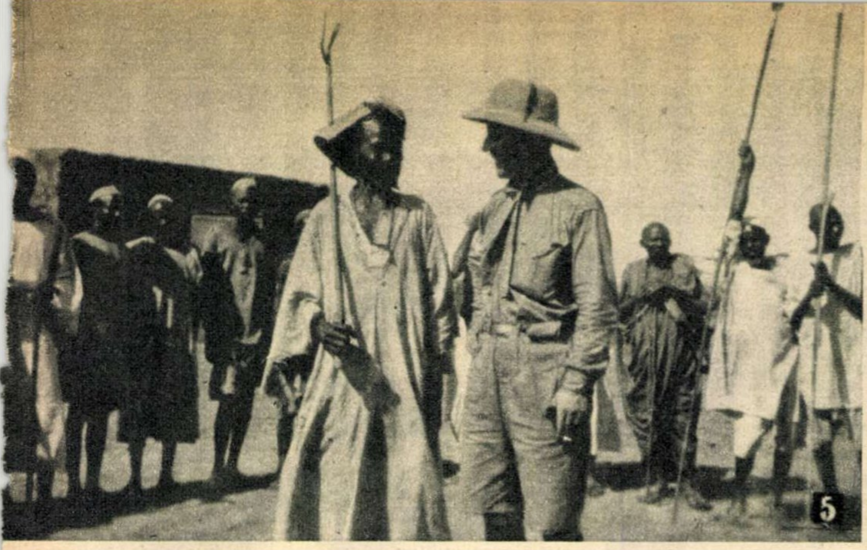

5

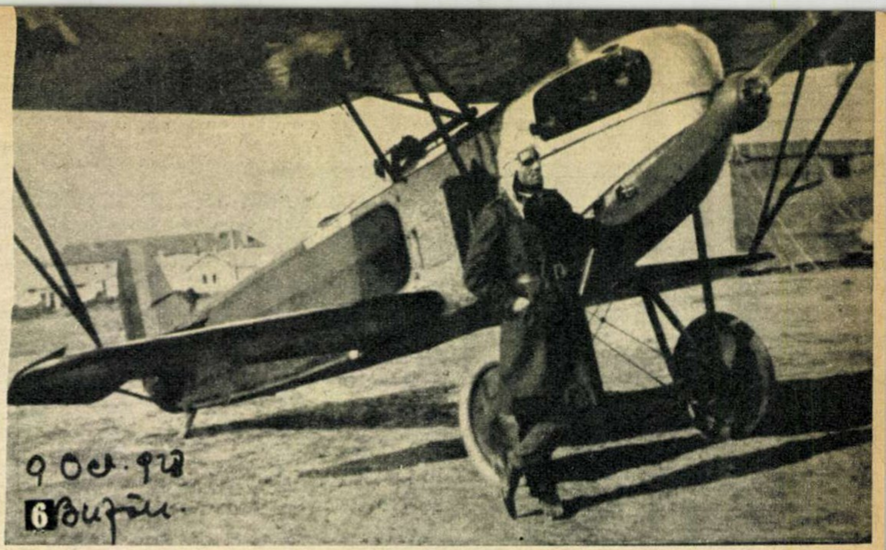

6

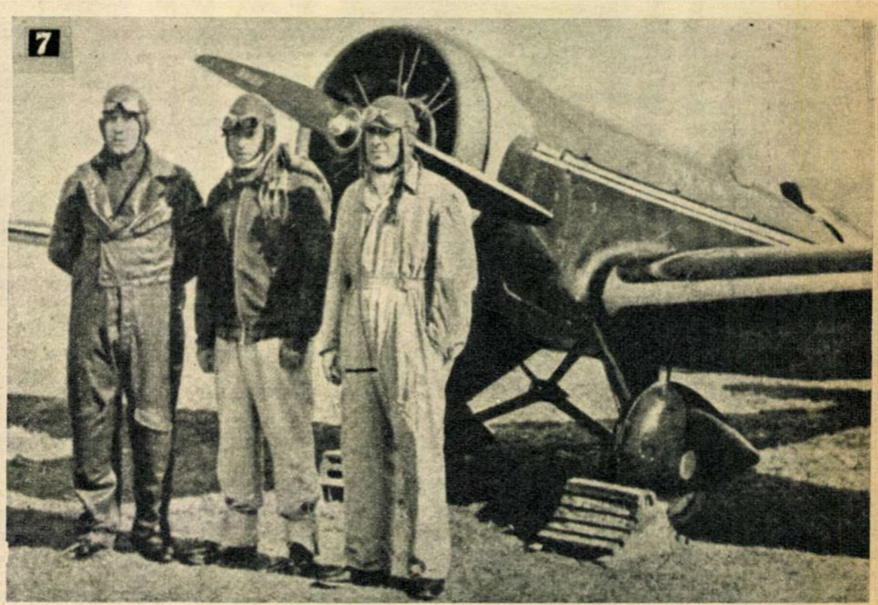

7

de la 6 929 m înălțime, devenind prima femeie din lume campion mondial absolut de parașutism. Tot în 1932, piloții români Mihail Pantazi și Gheorghe Grozea au înscris, la manșa unui hidroavion românesc I.C.A.R., în ziua de 2 octombrie, un nou record mondial de durată pentru hidroavioane ușoare cu circuit închis: 12 ore și 2 minute.

Din îndemnul lui George Bănciulescu, la 23 octombrie 1933, trei echipaje conduse de neînfricatul cuceritor al văzduhurilor africane, pilotul Petre Ivanovici (foto 5, 6), decolează de pe aeroportul Băneasa într-un zbor științific pe deasupra Continentului Negru, aterizînd la Mala-Kala, aproape de ecuator. Cele trei avioane românești, pilotate, alături de conducătorul expediției, de Mihail Pantazi și Gheorghe Olteanu, s-au reîntors la 17 noiembrie, după un zbor de 10 520 km în condiții de pionierat.

În octombrie 1934, George Bănciulescu pilotează primul monoplan românesc de raid, doborînd un record de viteză în vreme ce parcurge cei 2 400 km dintre București și Varșovia în 9 ore și 30 minute.

Anul 1935 acoperă de glorie, cu prilejul unor mitinguri aviatice de răsunet, celebra escadrilă de înaltă acrobație Dracii roșii, compusă din Petre Ivanovici, Max Manolescu și Mihail Pantazi (foto 7).

Tot în 1935, în cadrul Federației Aeronautice Internaționale, aviația franceză cere sprijinul marelui invalid George Bănciulescu pentru găsirea unui nou drum aerian spre Madagascar. La 8 martie, pilotul român decolează de pe aerodromul Meaulte (Paris) pe un «Potez-56» bimotor, avînd ca pasager la bord pe Valentin Bibescu, președintele Federației. Avionul zboară spre Casablanca, trecînd prin Oran, Alger și Tunis, apoi traversează pentru prima dată în lume lacul Langou pînă la Bangui. De aici trece prin Nil Guba, stabilind noul drum aerian către Madagascar și revine prin Kartum, Adis Abeba și de-a lungul Nilului pînă la Cairo. În capitala Egiptului, înainte de a-și lua zborul spre patrie, bolnav de o gripă africană, moare, intoxicat cu medicamente, cel care, pilotînd cu proteze la ambele picioare, efectuase un raid intercontinental de peste 23 000 de km, zburînd prin văzduhuri nestrăbătute încă.

Urmîndu-i pilda, neînfricatul cuceritor al văzduhului Africii, Petre Ivanovici, născut la Băilești, pe plaiurile Olteniei, decolează la 3 ianuarie 1935, de pe aeroportul Băneasa,cu un avion monoplan I.A.R. construit de tînărul absolvent al Politehnicii din București, inginerul astăzi academician Elie Carafoli, binecunoscut cititorilor revistei «Cutezătorii». Luînd la bord pe cel de-al 500-lea pilot brevetat de el: Irina Burnaia, Petre Ivanovici pornește să traverseze Africa în zbor pînă la Entebee, aterizînd victorios la începutul lunii martie pe aerodromul Băneasa, după un zbor de 16 000 km realizat fără parașute. În același an, în fruntea unei formații de 3 avioane românești, același pilot execută raidul București-Capetown-București, parcurgînd 23 000 km într-un zbor de 149 ore și 10 minute...

Tot în 1935, pilotul Ion Culluri execută primul zbor din lume cu Stabiloplanul (avionul fără coadă), creație a inventatorului și constructorului român Filip Mihail.

Doi ani mai tîrziu, pilotul român Alexandru Papană obține primul loc la toate concursurile de acrobație din S.U.A., iar la întrecerea de la Miami (Florida) cucerește Cupa celor două Americi.

George Bănciulescu, Romeo Popescu, Petre Ivanovici, Alexandru Papană, Smaranda Brăescu. Sînt numai cîteva dintre numele pe care iubitorii zborului nu pot să nu le țină minte. Deoarece, în umbra oricărui reactor ce fulgeră astăzi pe cerul țării noastre, privirea care știe să vadă ghicește aripile înaintasilor.

2

3

4

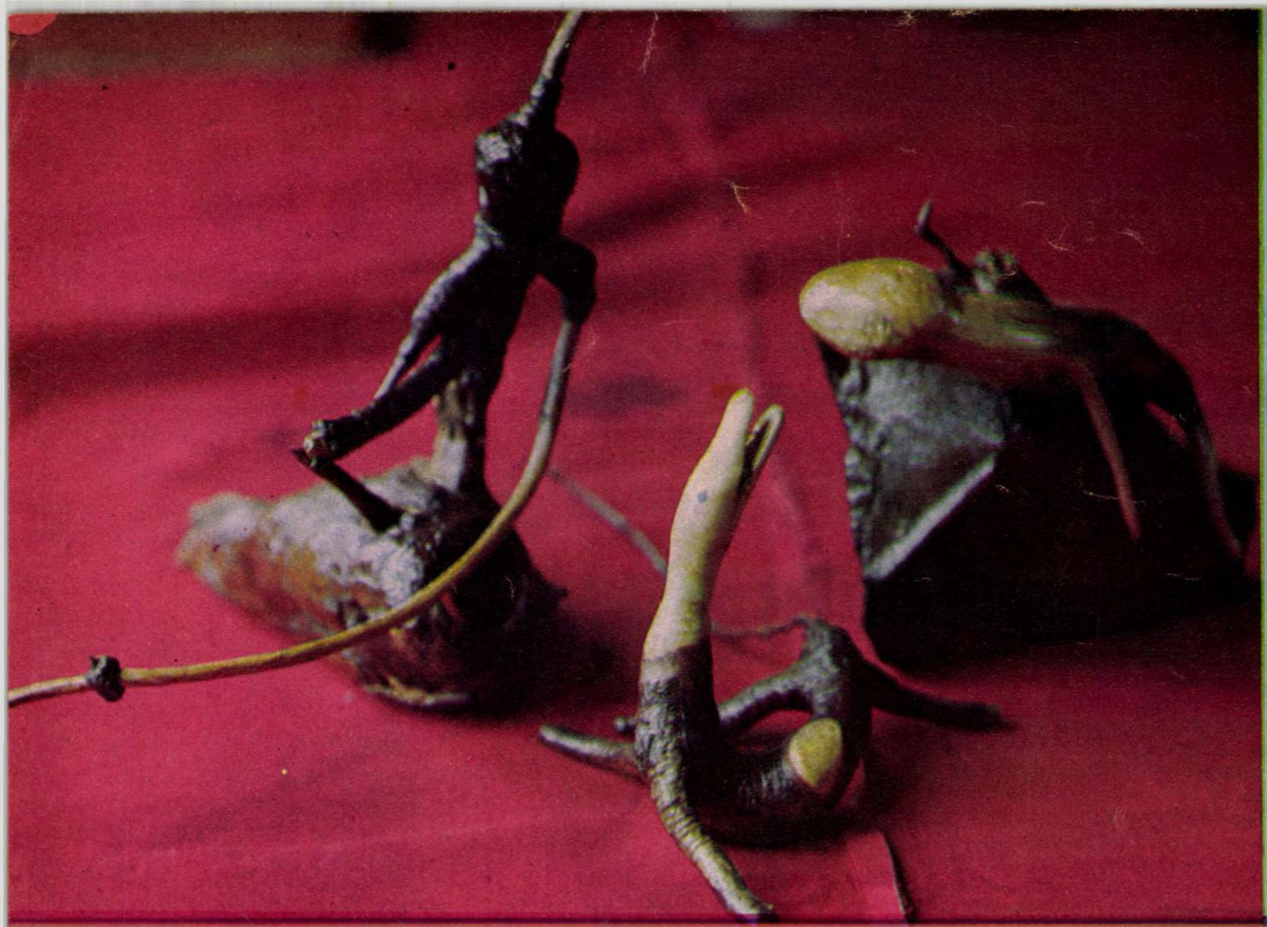

(Urmare din pag. 3)

purile animalelor gata să se ducă în pădure, acasă la ele. După modelare figurinele sînt «îmbrăcate» cu un strat de lac şi apoi aşezate pe cîte un piedestal. Aşa au reuşit elevii şcolii din Holohoşca — Ionescu Aurelian, Hirceag Leonte, Lateş Paraschiva, Coca Aurelia — să întocmească, din rădăcini şi crengi, o adevărată grădină zoologică compusă din cîini, pisici, şerpi, crocodili, girafe. Modelarea în lemn este pasiunea copiilor din Holohoşca, pe care şi-o realizează în orele libere, în cadrul cercului de sculptură în lemn, existent în şcoală. Vă prezentăm azi cîteva din lucrările lor.

Din Borşa, de la părinţii noştri, un călduros salut tuturor «Cutezătorilor».

ROZETELE Cutezătorii

Sub brazii înalţi ai satului nostru, înconjuraţi cu dragoste de iubiţii noştri dascăli, surîdem încrezători viitorului.

În sat la noi

FOTOREPORTAJ DE TUTILĂ NICUŞOR
Şcoala generală
Borşa, Jud. Cluj

Pe cărarea îngustă care şerpuieşte domol prin lanul de grîu din dealul Crestăii, cîţiva copii în frunte avîndu-l pe bade Ioane care-şi poartă destul de uşor cele 78 de primăveri, ne înapoiem de la stînă mergînd încet spre casă.

Pe muchea dealului poposim pentru a ne odihni. Privim satul nostru-Borşa aşezat pe firul apei cu acelaşi nume şi înconjurat de dealurile Crestaia, Dăbîcu, Ciumăfaia şi Tonei. Frumoasă aşezare! Pare a fi un leagăn verde de mătase presărat cu ciupercuţe majoritatea roşii — casele noastre noi cu acoperişuri de ţiglă. Coborîm spre şoseaua asfaltată şi-l urmăm pe bade Ioane care povesteşte despre istoricul satului. Noi îi punem întrebări, iar el răspunde rar şi închegat, clădirea aceasta mare unde astăzi este spitalul a fost castelul baronului Bamfi. În pivniţele ei încătuşaţi cu fiare grele au pătimit borşenii care nu voiau să facă clacă pe miile lui de hectare.

Astăzi, pe întinsele ogoare ară tractoarele noastre, iar toamna, rodul bogat umple hambarele harnicilor gospodari din Borşa.

Şi ce mîndreţe de case noi, curate, luminoase stau împotrivă căsuţei vechi în care altădată domnea sărăcia şi amarul. Dintre ele se înalţă clădirea impunătoare a căminului cultural şi şcoala noastră nouă, unde 500 de elevi primesc lumina şi înţelepciunea cărţii.

Iată şi o imagine care înregistrează un moment plin de căldură din primii ani de şcoală: noi alături de educatorii noştri.

Cutezătorii

VĂ RECOMANDĂ:

FILM

SUPERAUTOMATUL — o producție ceho-franceză — este un film care te cheamă prin fantezia pe care o desfășoară de la început și pînă la sfîrșit. Cu ajutorul unui aparat magic, doi puști au prilejul să trăiască cele mai fantastice aventuri. Dorința lor de a fi primii călători în Lună se realizează pe loc, dar, evident, nu fără peripeții.

SCURT METRAJE

Am ales pentru voi:

DOMNIȘOARA VRĂJITOARE — aventurile unei particule de izotop radioactiv.

MIRAJ — un basm plin de tîlc, lucrat în cartoane decupate.

(Ambele sînt producții ale Studioului Animafilm).

TIPĂRITURI

A FI PIONIER este un nou titlu cu care s-au îmbogățit, de curînd, rafturile librăriilor.

Dezbaterile despre curaj și eroism, modestie și demnitate, despre învățătură și raporturile cu profesorii, povestirile pline de acțiune care le completează constituie o lectură care prinde pe cititor

A fi pionier

CALENDARUL ELEVULUI 1969. Păstrînd caracteristicile specifice oricărui calendar, mai cuprinde în plus multe și variate noutăți din țară și din întreaga lume, precum și jocuri, curiozități etc.

DIN PROGRAMUL EMISIUNILOR RADIOFONICE

IANCU JIANU este un serial în care veți putea urmări în fiecare duminică, la ora 19,30, pe programul I faptele de vitejie ale vechilor haiduci.

AGENDA PIONIERULUI, rubrică de actualități pionierești, o puteți asculta zilnic, la ora 7,25, pe programul I.

REALIZĂRI ALE ȘTIINȚEI ȘI TEHNICII din țara noastră, este un radiodocumentar din cadrul emisiunii **Vreau să știu.** Se va transmite la 28 decembrie, ora 10,20 (programul II).

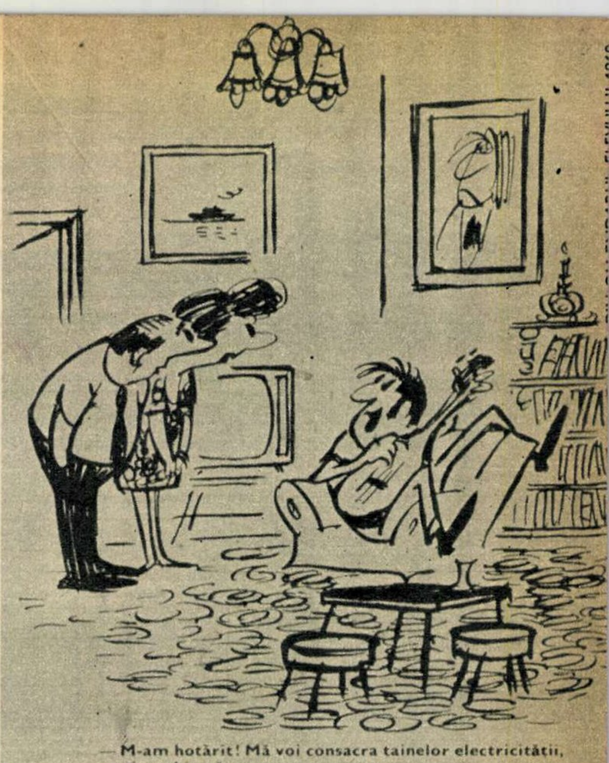

— M-am hotărît! Mă voi consacra tainelor electricității, secția chitară.

(desen de MATTY)

CTITOR AL POEZIEI ROMÂNEȘTI

DOSOFTEI

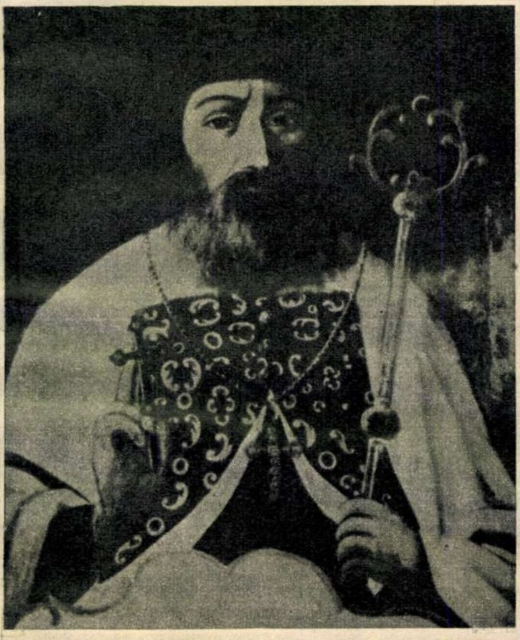

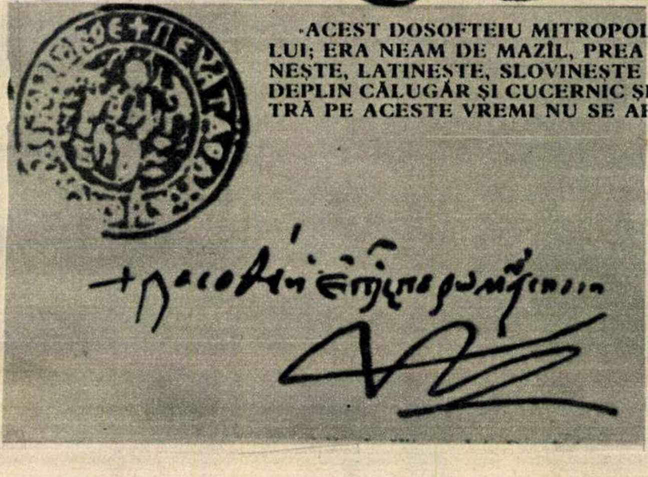

> «ACEST DOSOFTEIU MITROPOLITUL NU ERA OM PROST DE FELUL LUI; ERA NEAM DE MAZÎL, PREA ÎNVĂȚAT; MULTE LIMBI ȘTIA, ELENEȘTE, LATINEȘTE, SLOVINEȘTE ȘI ALTE. ADÎNC DIN CĂRȚI ȘTIA, ȘI DEPLIN CĂLUGĂR ȘI CUCERNIC ȘI BLÎND CA UN MIEL; ÎN ȚARA NOASTRĂ PE ACESTE VREMI NU SE AFLĂ OM CA ACELA».
>
> ION NECULCE

Se împlinesc 275 de ani de la moartea lui Dosoftei, unul din cei mai mari cărturari români și întîiul nostru poet în adevăratul înțeles al cuvîntului. De numele său se leagă una din cele mai însemnate reforme petrecute în cuprinsul culturii noastre din epoca feudală: introducerea limbii române în locul slavonei în cultul bisericesc, biserica devenind astfel un mijloc de difuzare în mase a limbii române, cultivate de cărturari. Astăzi noi prețuim în Dosoftei mai ales pe poet. El a tradus în versuri Psaltirea, dar a compus și stihuri originale. Eminescu, Arghezi, l-au citit și prețuit mult pe marele lor strămoș din veacul al XVII-lea.

Ne aflăm în anul 1666... Se vorbește de mult că episcopul are o taină. Stă noaptea tîrziu, pînă spre dimineață, înconjurat de cărți, mai ales una, unde nu se scrie pe toată pagina, ca în cărțile obișnuite, ci rîndurile sînt neterminate și așezate unul sub altul. Un alt călugăr, mai citit, se uitase chiar o dată printre cărți și descoperise taina: «Vlădica Dosoftei tălmăcește în stihuri cîntările regelui David»... Traducînd Psaltirea, pe care avea să o tipărească mult mai tîrziu, în 1680, Dosoftei simțise cum se naște în el chemarea de a da aripi cuvintelor și a le rîndui în stihuri.

Din stih în stih, din psalm în psalm, în ani de muncă, «*precum am putut mai frumos*» zicea el, Dosoftei a tălmăcit încă o dată Psaltirea, mai exact, a transpus în versuri textul în proză tălmăcit anterior din slavonește. Și-a luat ritmurile din cîntecele populare, turnînd gîndurile și simțămintele regelui David în imaginile, gîndurile și simțirile țăranilor moldoveni. Manuscrisul frumos scris și împodobit cu o dedicație către Gheorghe Duca Vodă, era ceva neprețuit. *Era piatra de temelie a poeziei culte românești, strălucită îmbinare a tot ceea ce adunase din cărți străine și din viața poporului său.*

1673... Au venit trimișii de la Uniev, din Polonia. Aduc, proaspăt ieșite de sub teascurile tipografiei de acolo, o carte, pe care în anii din urmă Dosoftei o șlefuise mereu pe manuscrisul ce nu mai apucase a-l da voievodului, între timp mazilit. Pe foaia de titlu stă scris: *Psăltire... pre versuri tocmită în cinci ai cu osîrdie mare de smeritul Dosoftei, mitropolitul de Țara Moldovei.* Cărturarul ajuns acum pe treapta cea mai înaltă a ierarhiei bisericești luă în mînă cartea și privi înduioșat. Da, în limba enoriașilor săi țărani și tîrgoveți, se potrivește foarte bine marea poezie a psalmilor. Această tălmăcire românească — el n-avea de unde să o știe atunci — este una din cele mai frumoase din cîte există!

1693... Decembrie. În cetatea Stryi de lîngă Jolkiev, un om slăbit de boală și de bătrînețe, dogorît de dorul țării sale, se pregătește să moară. Privește o ultimă dată în urmă și-și plimbă ochii pe polițele unde stau rînduite cărțile traduse și tipărite de el. O parte din gîndul său fusese împlinit: tipărise în 1679 *Liturghia* în românește, apoi *Molitvelnicul* în care erau toate rugăciunile ce le citește preotul credincioșilor, așa încît de aci înainte limba românească însoțea pe om de la leagăn la mormînt. Dar bucuria cea mai mare o avusese cîndva, auzind pe colindătorii din Iași care, fără a mai ști cine e autorul, cîntau versuri din Psaltirea sa! Opera lui intrase adînc în temeliile ființei naționale a poporului său...

Cu gînduri de pace și belșug pentru țara sa a închis ochii, la 13 decembrie 1693, acela pe care marele B.P. Hașdeu l-a numit, pe drept, părintele poeziei românești...

DAN ZAMFIRESCU

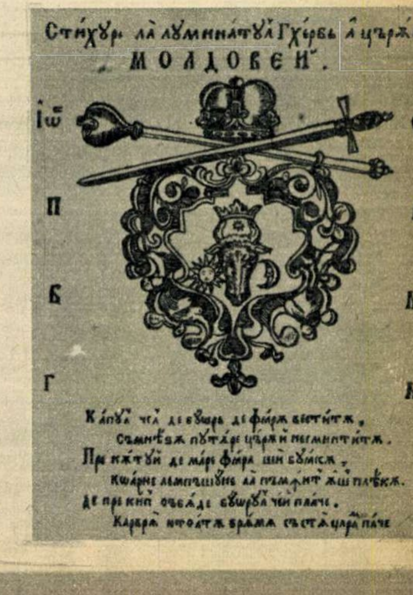
МОЛДОВЕИ.
Іѡ
П
Б
Г
С
В
М
М

Stema Moldovei cu versurile lui Dosoftei din Psalti

Minitehnicus în inima tuturor

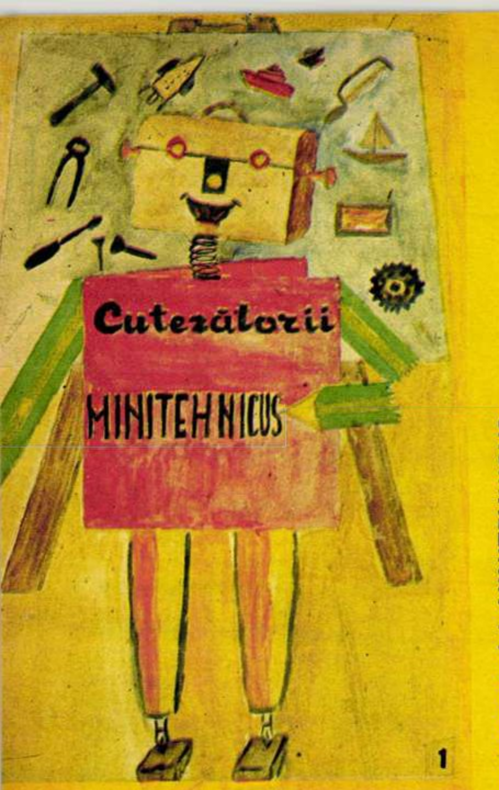

1

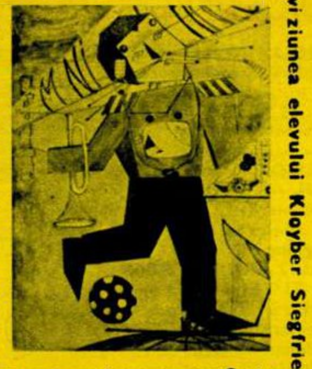
«Colegul Minitehnicus» in viziunea elevului Kloyber Siegfried, cîștigătorul ediției trecute a concursului «MINITEHNICUS».

—Da, am fost foarte dezorientați în dimineața aceea! Închipuiți-vă, venind la lucru, ne-am dat seama că nu ne mai recunoaștem meleagurile... redacționale! Eram înconjurați de ființe extraordinare, avînd capete prevăzute cu radar, piepturi cu tuburi cinescopice, brațe în stare să ridice zeci de tone, picioare-roți, picioare șenile și picioare pe pernă de aer, urechi capabile să audă bîzîitul unei muște de la... zece mii de ani lumină depărtare și virtuți matematicești dintre cele mai impresionante! Părea că echipajul unei întregi flotile de farfurii zburătoare nu găsise, în tot cosmosul, loc de popas mai potrivit decît micul nostru coridor de la etajul al nouălea!

Acum ghiciți despre ce era vorba! Ei bine, desenatorul nostru și redactorii rubricii «Minitehnicus» ne pregătiseră o surpriză, afișînd pe toți pereții și chiar pe uși cele mai frumoase lucrări sosite la concursul «Colegul Minitehnicus»! Comisia de atribuire a premiilor s-a întrunit numaidecît. Față-n față, critici exigenți și autori talentați! Care dintre prototipurile trimise de cititori va fi ales pentru a deveni prezentator al rubricii? Fantezia și talentul vostru, stimați cititori, au făcut alegerea extrem de dificilă! La redacție au sosit sute de desene ingenioase, hazlii, excelent executate! În cele din urmă, comisia a decis. Alături vedeți rezultatele.

Ovidiu Zotta

PREMIAȚII
la concursul
„COLEGUL MINITEHNICUS“
Desenele premiate sînt reproduse pe copertă, cu onoruri... olimpice

PREMIUL I BASTA MARIUS **Liceul nr. 1, Timișoara**	O pereche de ghete cu patine și reproducerea colegului Minitehnicus sub forma unei machete de ciocolată.
PREMIUL II BULIGA RODICA **Str. Strugurilor 2, Iași**	Un ceas de mînă și reproducerea colegului Minitehnicus sub forma unei machete de zahăr.
PREMIUL III NEREUȚĂ ALEXANDRU **Str. Despot Vodă 22, București**	O trusă de pictură și reproducerea colegului Minitehnicus sub forma unei machete de turtă dulce.

O mențiune aparte pentru micul robot... canin, **«Azorică-tranzistor»** (vezi coperta) prieten cibernetic al colegului Minitehnicus! Autor: **LEVIȚCHI NADIA, din Mănăștur, jud. Timiș.**

Ce a mai constatat juriul? Că imaginația voastră e inepuizabilă și că mulți merită felicitări pentru modul în care au interpretat tema, nu desenînd niște serioși oameni-uzină, oameni-mecanici, ci prototipuri hazlii de roboți care, oricît ar fi de perfecționați, rămîn simple mașini. Marea mîndrie a acestei planete. farmecul ei și condiția izbînzilor ei au fost și vor fi întotdeauna oamenii vii, oamenii atotiscoditori, neobosiți și sentimentali!

Mențiuni • • • Mențiuni • • • Mențiuni

STERNIR TIBERIU, Liceul din Ilia, Hunedoara *(foto 1)*; **FUNDEAN MIHAI,** Șc. generală, Băile Herculane *(foto 2)*; **KUDAR ȘTEFAN,** Cluj *(foto 3)*; **MITU GHEORGHE**, Șc. generală 175, București *(foto 4)*; **DALEA PAUL,** Cluj *(foto 5)*; **PEPA IOAN LIVIU,** Liceul «Eftimie Murgu» Timișoara *(foto 6)*; **JUGĂURS JENI,** Șc. generală 70, București *(foto 7)*; **MOLNAR SUZANA,** Șc. generală 5, Mediaș *(foto 8)*; **DRĂGAN AIDA,** Șc. generală 25, Constanța *(foto 9)*; **UN GRUP DE ELEVI** cl. a VI-a B, Șc. generală 5, Mediaș *(foto 10)*; **MIRONIUC CONSTANTIN,** București *(foto 11)*; **IFRIM LIVIU,** oraș Gh. Gheorghiu-Dej *(foto 12)*; **KEREKEȘ ALEXANDRU** și **GABRIEL,** București *(foto 13)*; **LĂZĂREANU DORU,** Oradea *(foto 14)*; **IRIMIA BEATRICE,** Șc. generală 86, București *(foto 15)*; **DASCĂU MIRCEA,** Șc. generală 4, Timișoara *(foto 16)*; **BARTA PETRU,** Liceul «Unirea», Tg. Mureș *(foto 17)*; **FILEDEANU VALER,** Șc. generală 3, Timișoara *(foto 18)*; **DANU GHEORGHE,** Șc. generală Petrești, Vrancea *(foto 19)*; **ȘTEFĂNESCU EUGEN,** Șc. generală 86, București *(foto 20)*; **VIDU MARIN,** București *(foto 21)*; **TOMORY PETER,** Liceul din Oradea *(foto 22)*; **ALBRECHT GABRIEL,** Șc. generală 21, Sibiu *(foto 23)*; **BĂCESCU MIHAI,** Vultureşti-Argeș *(foto 24)*; **CUCU DANIELA,** Șc. generală 19, Brașov *(foto 25)*;

LA ÎNCHIDEREA EDIȚIEI

- **Roboții din Reghin**
- **Campionul Minitehnicus '68 din nou în formă**

De la corespondenții noștri speciali
MARIA NEGREA și A. ALBU

REGHIN. **LA CASA PIONIERILOR DIN REGHIN, PIONIERII DE LA CERCUL DE RADIOTEHNICĂ CONSTRUIESC DOI ROBOȚI. UNUL DINTRE EI, CEL MAI IZBUTIT, VA SOSI LA BUCUREȘTI PENTRU CONCURS. ROBOȚII RĂSPUND LA ÎNTREBĂRI ÎNTR-UN MOD FOARTE POLITICOS. EI POT RECITA ȘI ȘTIU CHIAR SĂ... CÎNTE!**

UN GENERATOR DE TON PENTRU ÎNVĂȚAREA ALFABETULUI MORSE, UN JOC ELECTRIC GHICITOARE, UN RADIO RECEPTOR, SÎNT ALTE CÎTEVA DIN OBIECTELE CU CARE SE PREZINTĂ LA CONCURS ACEST CERC.

O ALTĂ SURPRIZĂ O PREGĂTESC MODELIȘTII. EI SE VOR PREZENTA PRINTRE ALTELE, CU UN ORIGINAL AUTOMOBIL PE ȘENILE AVÎND RAMPĂ DE LANSARE A RACHETELOR. ȘAPTE NAVOMODELE DE DIFERITE TIPURI ȘI ACȚIONATE ÎN DIFERITE MODURI, PRINTRE CARE SE AFLĂ ȘI «CAMPIONUL», UN MONITOR FLUVIAL REALIZAT DIN MASE PLASTICE ȘI FIBRE DIN STICLĂ, AȘTEAPTĂ SĂ IA DRUMUL REDACȚIEI.

SIBIU. DE CURÎND AU FOST TRIMISE BREVETELE ȘI LISTA PARTICIPANȚILOR LA CONCURSUL MINITEHNICUS ȘI DIN MUNICIPIUL SIBIU. ÎN CONCURS AU FOST CUPRINȘI 171 DE MINITEHNICIENI CARE VOR ÎNSUMA UN NUMĂR DE 90 DE LUCRĂRI, MAJORITATEA DE UN APRECIAT NIVEL TEHNIC. SIBIUL, DEȚINĂTORUL PREMIULUI CEL MARE AL CONCURSULUI DE ANUL TRECUT NU SE DEZMINTE.

VOM REVENI CU AMĂNUNTE ÎN NUMĂRUL VIITOR.

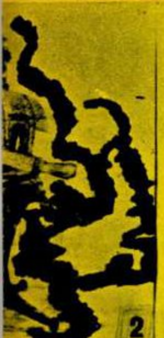
2

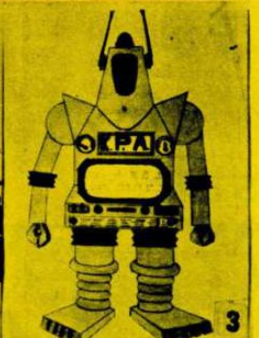
3

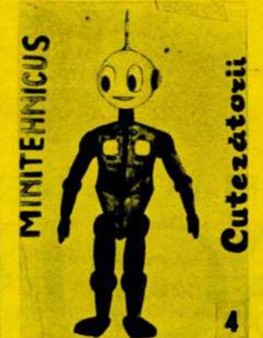

4

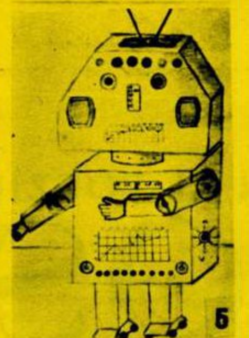
5

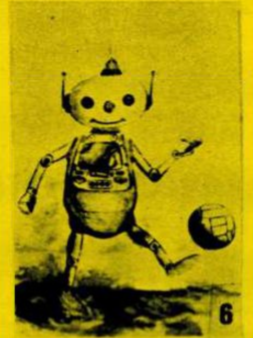
6

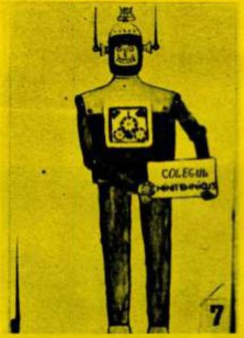

7

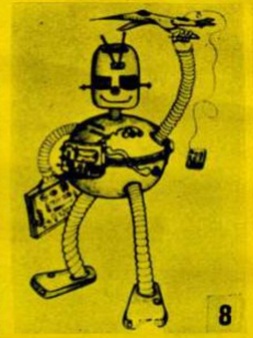
8

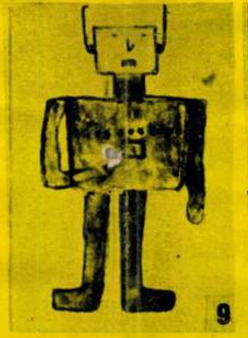
9

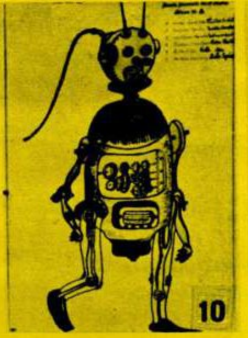
10

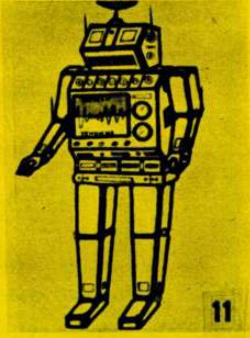
11

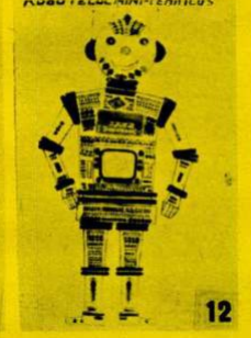
12

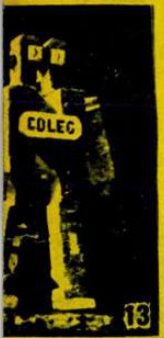

13

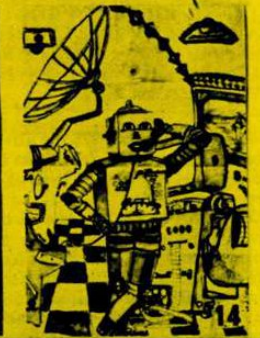
14

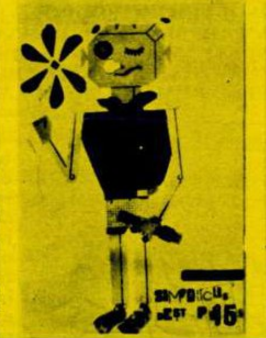
15

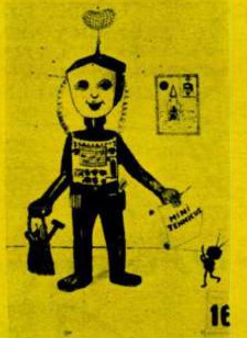
16

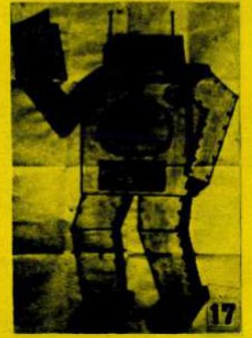
17

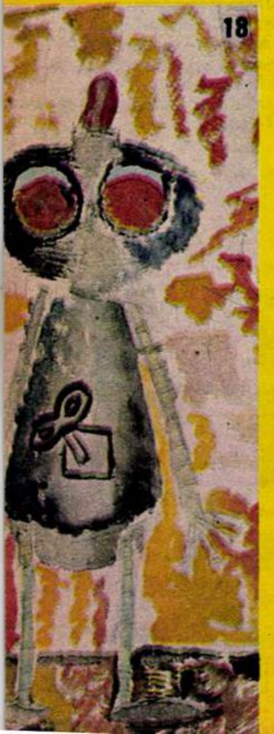
18

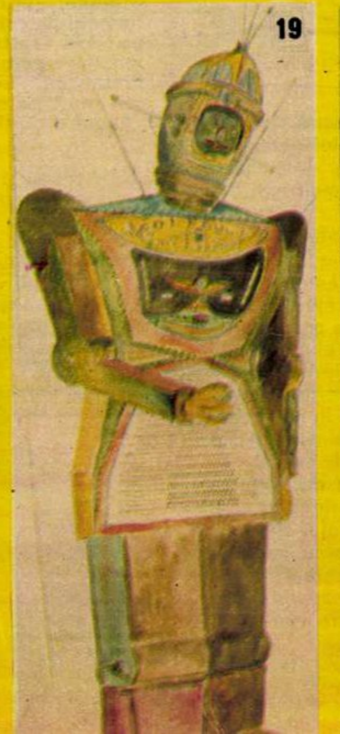
19

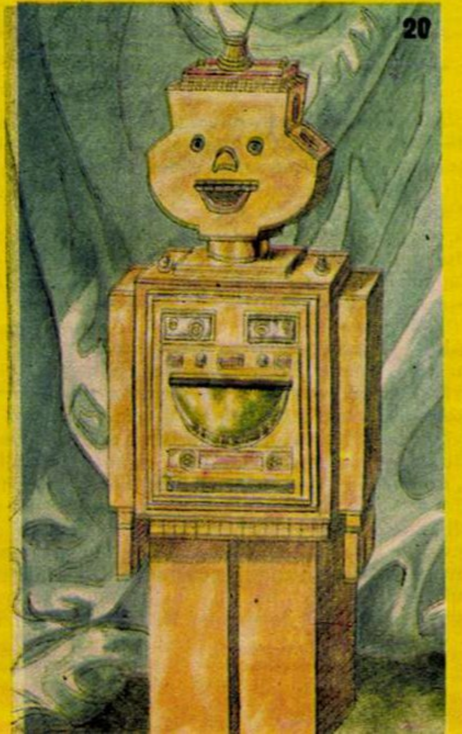
20

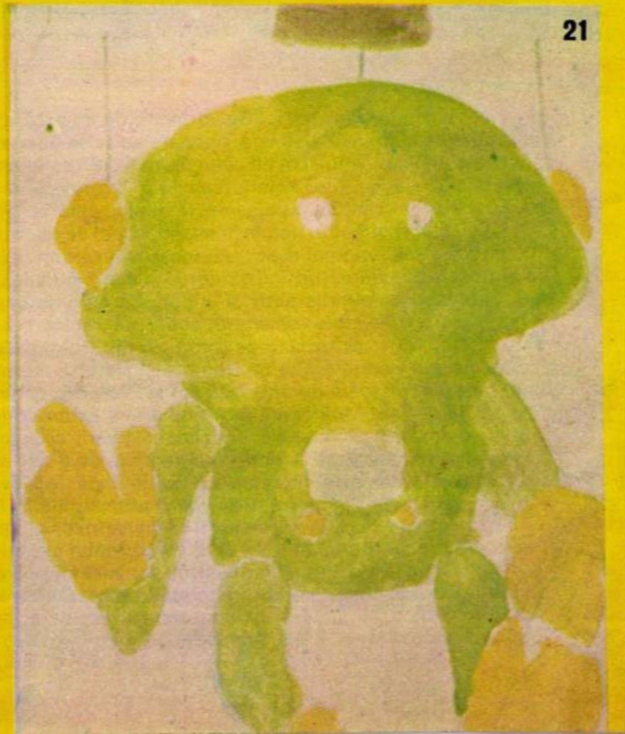
21

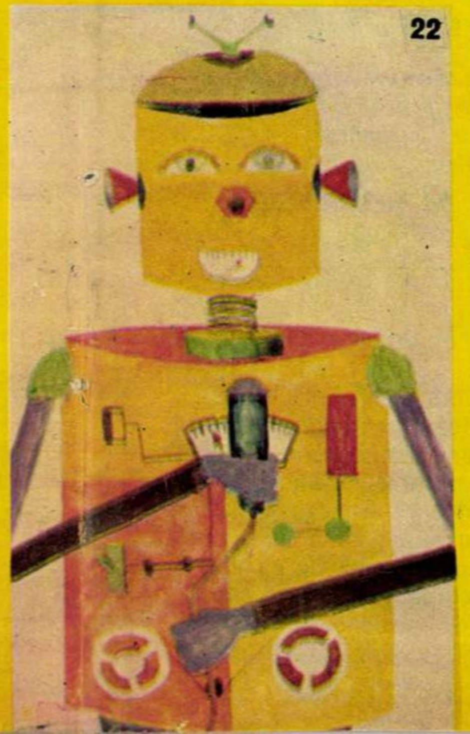
22

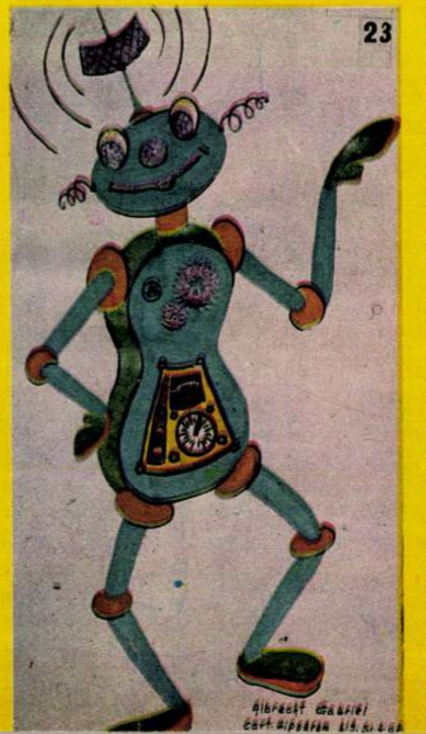
23

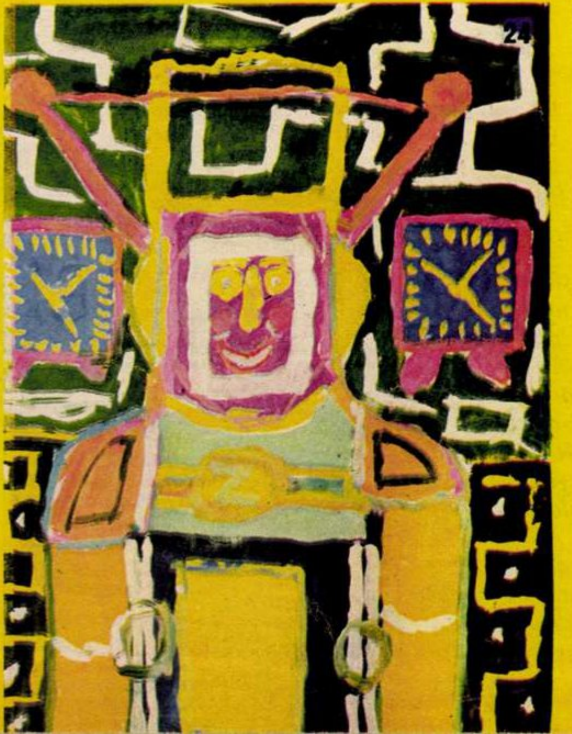
24

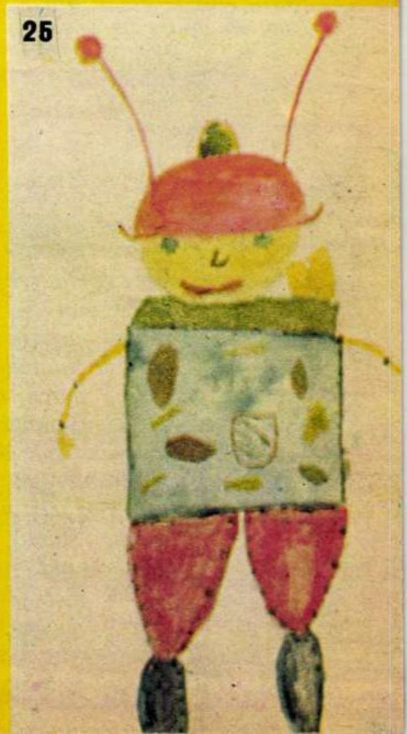
25

BĂRCILE COPILĂRIEI

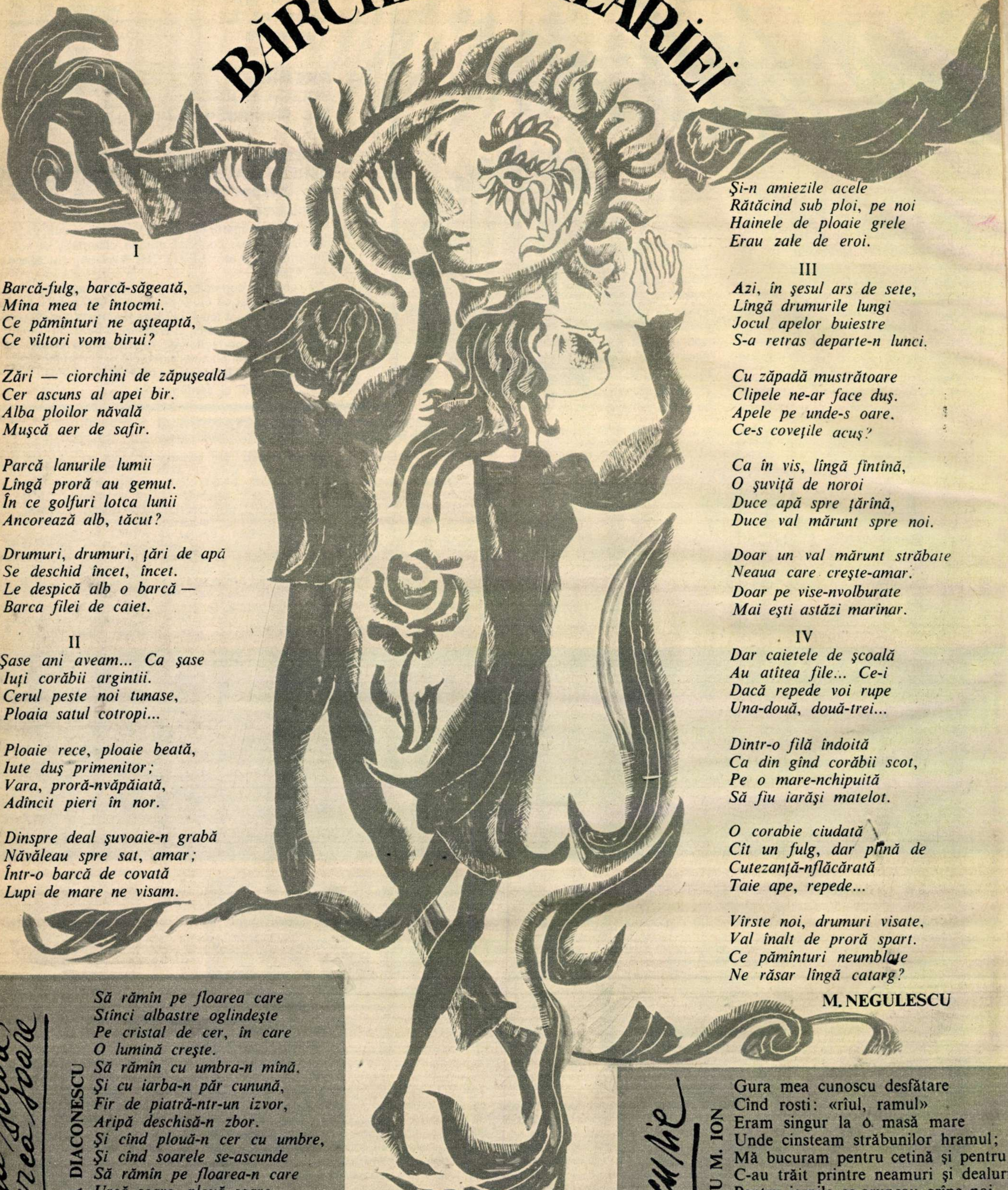

I

Barcă-fulg, barcă-săgeată,
Mîna mea te întocmi.
Ce pămînturi ne aşteaptă,
Ce vîltori vom birui?

Zări — ciorchini de zăpuşeală
Cer ascuns al apei bir.
Alba ploilor năvală
Muşcă aer de safir.

Parcă lanurile lumii
Lîngă proră au gemut.
În ce golfuri lotca lunii
Ancorează alb, tăcut?

Drumuri, drumuri, ţări de apă
Se deschid încet, încet.
Le despică alb o barcă —
Barca filei de caiet.

II

Şase ani aveam... Ca şase
Iuţi corăbii argintii.
Cerul peste noi tunase,
Ploaia satul cotropi...

Ploaie rece, ploaie beată,
Iute duş primenitor;
Vara, proră-nvăpăiată,
Adîncit pieri în nor.

Dinspre deal şuvoaie-n grabă
Năvăleau spre sat, amar;
Într-o barcă de covată
Lupi de mare ne visam.

Şi-n amiezile acele
Rătăcind sub ploi, pe noi
Hainele de ploaie grele
Erau zale de eroi.

III

Azi, în şesul ars de sete,
Lîngă drumurile lungi
Jocul apelor buiestre
S-a retras departe-n lunci.

Cu zăpadă mustrătoare
Clipele ne-ar face duş.
Apele pe unde-s oare.
Ce-s covetile acuş?

Ca în vis, lîngă fîntînă,
O şuviţă de noroi
Duce apă spre ţărînă,
Duce val mărunt spre noi.

Doar un val mărunt străbate
Neaua care creşte-amar.
Doar pe vise-nvolburate
Mai eşti astăzi marinar.

IV

Dar caietele de şcoală
Au atîtea file... Ce-i
Dacă repede voi rupe
Una-două, două-trei...

Dintr-o filă îndoită
Ca din gînd corăbii scot,
Pe o mare-nchipuită
Să fiu iarăşi matelot.

O corabie ciudată
Cît un fulg, dar plină de
Cutezanţă-nflăcărată
Taie ape, repede...

Vîrste noi, drumuri visate,
Val înalt de proră spart.
Ce pămînturi neumblate
Ne răsar lîngă catarg?

M. NEGULESCU

Plouă soare urcă soare

de **IOANA DIACONESCU**

Să rămîn pe floarea care
Stînci albastre oglindeşte
Pe cristal de cer, în care
O lumină creşte.
Să rămîn cu umbra-n mînă.
Şi cu iarba-n păr cunună,
Fir de piatră-ntr-un izvor,
Aripă deschisă-n zbor.
Şi cînd plouă-n cer cu umbre,
Şi cînd soarele se-ascunde
Să rămîn pe floarea-n care
Urcă soare, plouă soare,
Numai inima să bată
Din lumini, adevărată,
Şi să cresc în ţara-n care
Plouă soare. urcă soare.

Bucurie

de **DUMITRU M. ION**

Gura mea cunoscu desfătare
Cînd rosti: «rîul, ramul»
Eram singur la o masă mare
Unde cinsteam străbunilor hramul;
Mă bucuram pentru cetină şi pentru e
C-au trăit printre neamuri şi dealuri,
Pentru iernile ce-aruncau grîne noi
Pînă la fluviu ce cîntă în maluri.
Singur eram şi ştiam de cu zori
Că voi închide în mine o clipă
Nebătută de ornic şi flori
Cu un suflet ce mişcă-o aripă.

POVESTIRE
DE
HUSZÁR
SÁNDOR

Jojo

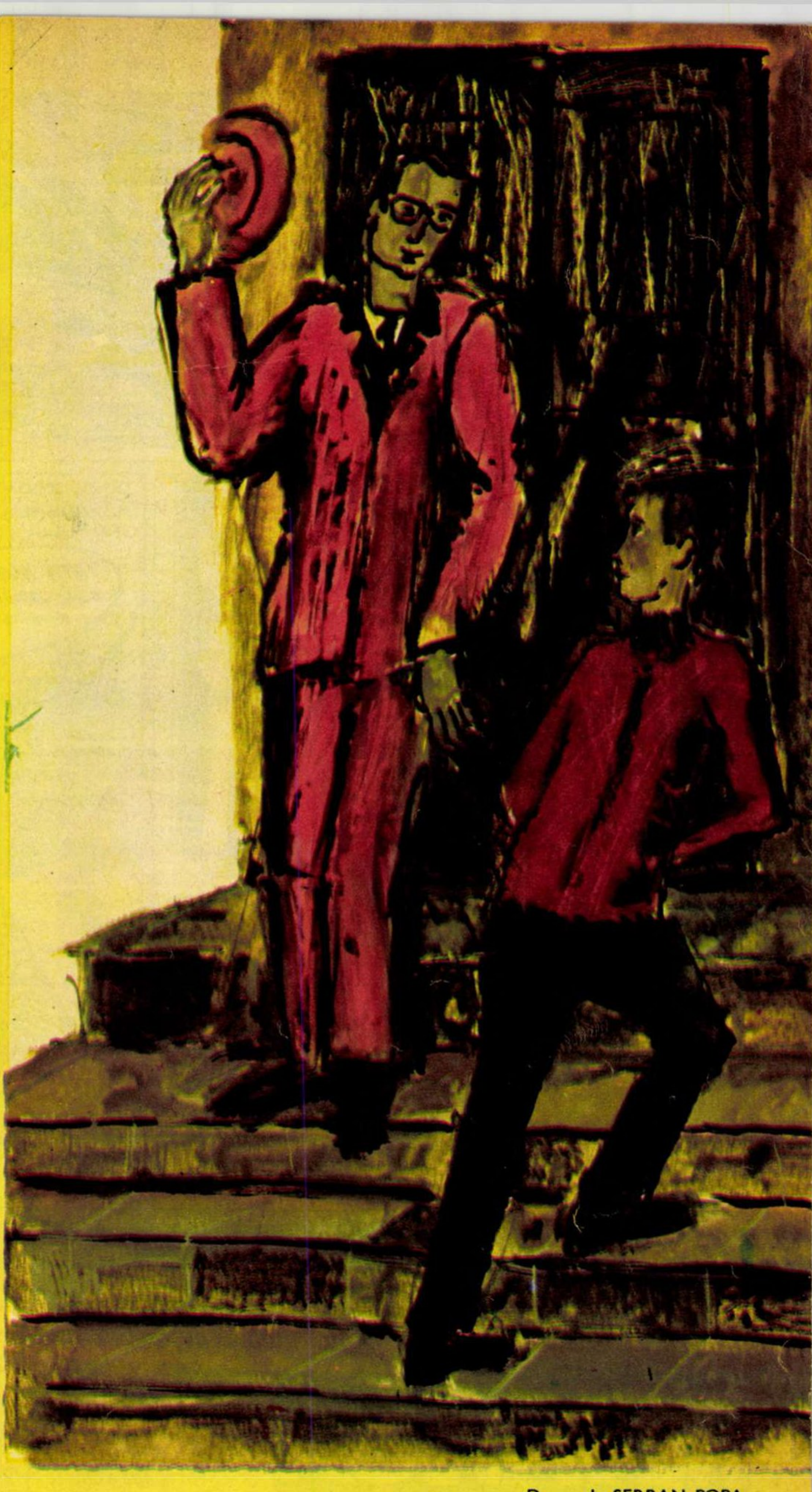

Desen de ŞERBAN POPA

Nu ştiu cum, sub ce nume figurează, să zicem, în catalogul clasei. Acasă aşa-l strigă. Multă vreme nici n-am ştiut că acel băieţandru colţuros şi cu picioarele lungi e Jojo. Ştiusem doar atît că Jojo există. Mai apoi, cînd l-am identificat, mă şi mira cît de puţin îl cunoscusem. Se contopise pentru mine cu masa copiilor. E de presupus că, pentru el, eu mă contopisem cu masa adulţilor. Deşi aici există o oarecare diferenţă. Pentru că el, care obişnuia să salute o mulţime de adulţi, cînd am ajuns pe neaşteptate lîngă el, îşi ridică instinctiv capul dar, observînd că sînt doar eu — a greşi e ceva omenesc — îşi mută privirea în altă parte. Involuntar şi în treacăt mă gîndii la acestea. Să fi fost oare o manifestare a părerilor formate în familie despre persoana mea? Nu se poate. Părinţii lui sînt amabili cu mine. Au apartamentul situat deasupra locuinţei noastre, iar de tactul lor mă convingeam zi de zi. Acasă şi Jojo era nevoit să ia act de prezenţa mea, în curte însă nu mă băga în seamă. Poate, pentru că aşa au evoluat lucrurile. Pentru că nici eu nu-l deosebisem de ceilalţi. Cînd apoi, într-una din zile, în spatele meu răsună un răcnet înfricoşător, eram convins că el e cel în cauză. Tensiunea acumulată între noi, şi reciproc neidentificată, izbucni în acest fel... Iar amicii lui savurau cu nesaţ momentul, pentru că eu, în mod vizibil, mă speriasem.

În ochi avea o poznaşă provocare, iar pe faţă o prefăcută indiferenţă. Situaţia mai avea însă ceva în plus: conştiinţa faptului că răcnetul său constituia o antirachetă doar împotriva mea. Pentru cazangiul din vecini aşa ceva era o floare la ureche. Privindu-l o clipă în ochi — cu mirare, speriat? nu ştiu — mi-am dat seama că mi-a întors palma. Iar eu nu ştiam cînd, în ce clipă i-o dădusem. Şi ca atare nu ştiam de ce mă ura. Pentru că mă ura... Pentru că el avea impresia că noi, cei care purtăm pălărie şi-l educăm, ba chiar îl dăscălim, sîntem deasupra lui. Mai ştia însă, instinctiv, că se va ridica odată deasupra noastră. Că-i va arăta el odată acestei lumi adult de manierate, pălărioase. Pentru că părintele, nu-i aşa, e totuşi părinte, profesorul la rîndul său e autoritar, iar portarul pensionar, nu-i aşa, se poate plînge şi cîte şi mai cîte. Eu, însă, nu mă plîng. Iar el ştia asta. Eu sînt un adversar adevărat. Pentru că în sinea lui mă consideră un om, cum eu nu-l consider. Şi, ca atare, îmi răcneşte în creier, ca să-mi semnaleze, că s-a săturat de mine. Iar eu îmi aplec capul şi mă duc mai departe. El se bucură de asta. Îl înfioară plăcerea victoriei. Iar ceilalţi chicotesc, rîd pe înfundate. El în schimb e un erou. Pentru că fusese vorba de o faptă. Pentru că el are cincisprezece ani. Are putere să-mi răspundă de-aş vrea să-l lovesc, are suflu să fugă de-aş alerga după el. Eu în schimb îmi aplec capul şi plec mai departe. Şi simt, sînt absolut sigur că răspunsul meu a fost corespunzător. Că undeva, în adîncul sufletului a rămas decepţionat. Nu de mine. Ştia că aşa sînt. Nici de propria-i persoană, pentru că dusese lipsa acestei ciocniri. De răcnet. Poate că de răcnet sau de altceva, dar în orice caz de ceva. Răcnea însă în continuare cu îndărătnicie, violent, de cîte ori mă întîlnea, pentru că răcnetul lipsea echilibrului său sufletesc. Dar nu mă mai privea. Răcnea cu faţa în altă parte. Nu se învrednicea nici măcar la atît, ca să mă privească. Pentru că, de atunci nu mă mai consideră nici ca adversar. N-am decît să iau act de aceasta. Amicul său, căruia îi lipsea curajul de-a răcni, aruncă într-una din zile o pietricică în urma mea. O pietricică mică de tot. Prinsese curaj. Eu nu l-am observat. Am observat doar că Jojo n-a chicotit. Poate că nici nu era de acord cu gestul amicului.

Apoi, într-o zi ne-am întîlnit pe scări. Gata-gata să ne ciocnim. Poate din cauză că se gîndea la rele sau că nu-i rămăsese timp să se refugieze într-o atitudine de şmecher, pe faţă îi apăru o stînjeneală de puşti şi, aplecîndu-şi capul, bolborosi ceva ce aducea a salut. Mi-am ridicat pălăria — pentru că simţeam nevoia de a trece peste stîngăcia gestului — şi l-am salutat cu voce tare: Bună ziua, domnule. Se prăbuşise. Nu-l vedeam, dar ştiam cu siguranţă. Ceva nu-i ieşise. Era de-acum prea mult pentru el. Ar fi răspuns unei necesităţi dacă în clipa aceea ar fi aruncat după mine cu ceva. Dar nu. Era curios să afle ce mai e şi asta. Să ştie ce reprezintă el în conştiinţa mea, de vreme ce îmi ridicasem pălăria spunîndu-i: domnule. Pe urmă căută prilejul să fim singuri, ca el să se prefacă iar că mă salută. De martori, desigur, nu avea nevoie, pentru că nu se ştia cum vor evolua lucrurile. Iar eu îmi ridicam pălăria şi-i spuneam: domnule.

De-acum asta se transformă în ceremonie. El stătea în faţa casei şi-mi spunea cu glas tare. Bună ziua, tovarăşe redactor. Iar eu îi spuneam: Bună ziua, domnule. Şi ne părea bine de întîlnire. Reciproc. Într-o zi, cineva, sub fereastră spuse: să mergem mai încolo, omul acesta lucrează. Nu ştiu dacă fusese el, dar putea să fie. Şi va veni ziua cînd mă va întreba: ce părere aveţi, tovarăşe redactor, de splendidul gol de ieri. Iar eu îi voi asculta părerea cu toată atenţia. Şi va veni şi timpul cînd îşi va mai ridica odată privirea, plină de surprindere, pentru că îi voi spune: Bună ziua tovarăşe Jojo. Şi-atunci — ştiu — el va zîmbi ca un adult.

Traducere de E. OŞTEANU

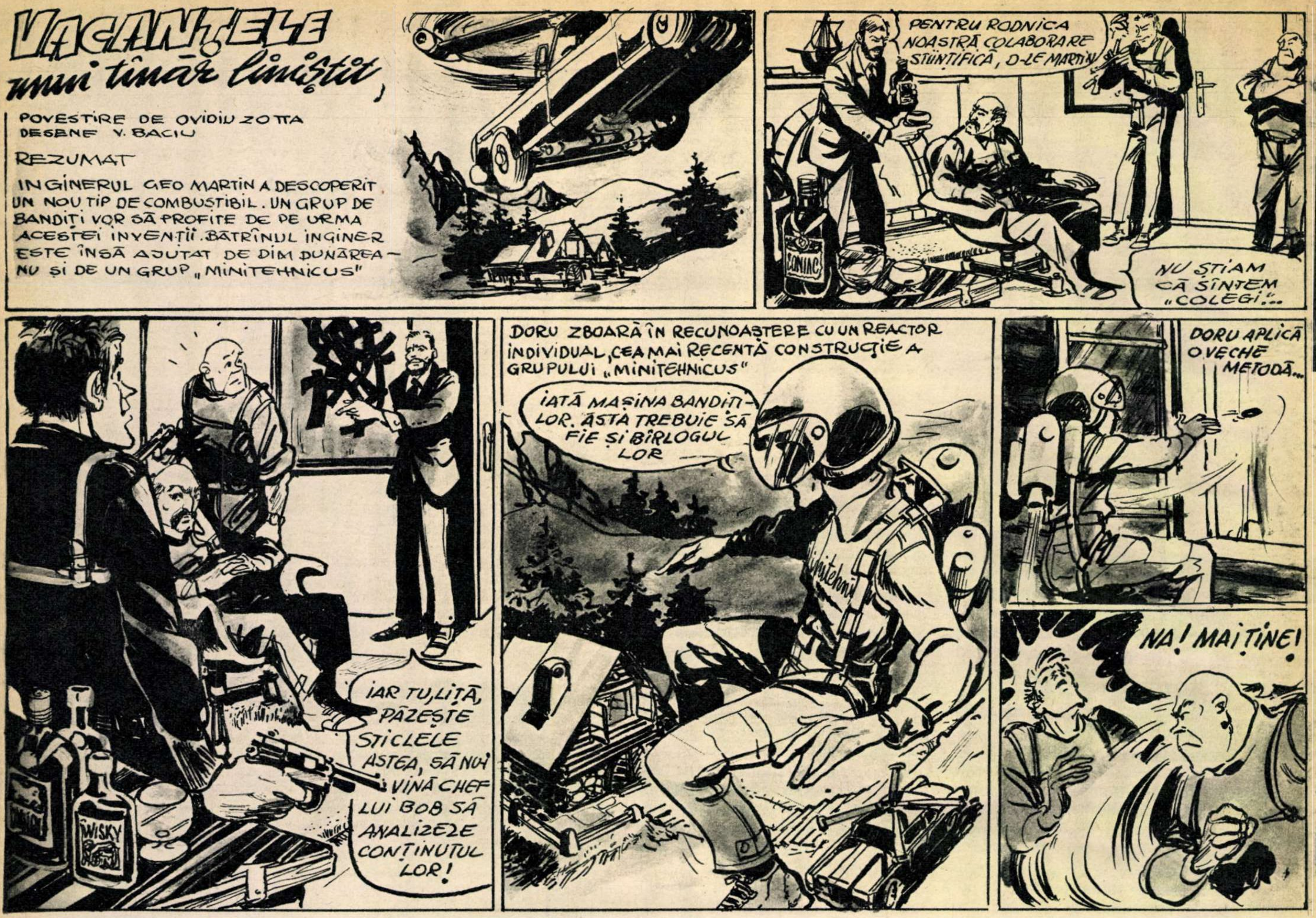
VACANȚELE unui tînăr liniștit,
POVESTIRE DE OVIDIU ZOTTA
DESENE V. BACIU
REZUMAT
INGINERUL GEO MARTIN A DESCOPERIT UN NOU TIP DE COMBUSTIBIL. UN GRUP DE BANDIȚI VOR SĂ PROFITE DE PE URMA ACESTEI INVENȚII. BĂTRÎNUL INGINER ESTE ÎNSĂ AJUTAT DE DIM DUNĂREANU ȘI DE UN GRUP „MINITEHNICUS"
PENTRU RODNICA NOASTRĂ COLABORARE ȘTIINȚIFICĂ, D-LE MARTIN
CONIAC
NU ȘTIAM CĂ SÎNTEM „COLEGI"!..
IAR TU, LIȚĂ, PĂZEȘTE STICLELE ASTEA, SĂ NU-I VINĂ CHEF LUI BOB SĂ ANALIZEZE CONȚINUTUL LOR!
CONIAC
WISKY
DORU ZBOARĂ ÎN RECUNOAȘTERE CU UN REACTOR INDIVIDUAL, CEA MAI RECENTĂ CONSTRUCȚIE A GRUPULUI „MINITEHNICUS"
IATĂ MAȘINA BANDIȚILOR. ASTA TREBUIE SĂ FIE ȘI BÎRLOGUL LOR
Minitehni
DORU APLICĂ O VECHE METODĂ...
NA! MAI ȚINE!

ATANASIE TOMA

REVANȘA

ROMAN FOILETON

(11)

Tex îi urmărea cu încordare și încă nu-și putea da seama cine va învinge. Un singur lucru îl intriga: de ce nu folosește Johnson dreapta? Toată America știa că Johnson are o lovitură de dreaptă strașnică, în stare să culce la pămînt și un bizon turbat. Către sfîrșitul reprizei, Jeffries a încercat, la sfatul managerului său, care începuse să dea semne de nervozitate, două serii de croșeuri cu stînga. Johnson le-a parat calm, prin eschive, iar la o greșeală de apărare a lui Jeffries i-a trimis acestuia un upercut cu dreapta. Jeffries se clătină, încă o dreaptă a lui Johnson și Tex ar fi trebuit de bună seamă să-l numere, dar gongul salvator opri lupta.

Runda a patra a început furtunos. Jeffries s-a aruncat de la început înainte, cu pumnii într-o continuă mișcare, învîrtind brațele ca paletele unei mori de vînt. Johnson se ținea însă ca o umbră aproape de adversar, ghicindu-i mișcările, parînd loviturile. O directă a lui Jeffries l-a găsit pe Johnson descoperit la ficat și în fine, stadionul a urlat satisfăcut.

— Nu te grăbi Jeff — îl sfătuia o voce din public. Am venit de departe și am plătit bani mulți... Vrem să vedem box...

Și în runda a cincea Jeffries avu o oarecare superioritate. Alternînd inteligent loviturile de aproape cu cele de departe, silindu-l astfel pe Johnson să se concentreze exclusiv la tactica apărării, fără a-i mai da deci timp să lovească. Un croșet de stînga fulgerător și buzele lui Johnson sîngerară. 20 000 de sudiști au strigat atunci într-un singur glas.

— Hai, Jeff, omoară-l pe negru!

Nimeni, în afara celor de pe ring n-a auzit bătaia gongului ce anunța time-out-ul salvator, de data aceasta pentru Johnson.

În repriza a șasea Jeffries a pornit la ofensivă din prima secundă. Aruncîndu-se cu pumnii înainte, Jeffries își rotea brațele ca pe o elice, zvîrlind în dreapta și stînga lovituri năprasnice atît de dese încît oricît s-ar fi străduit, Johnson nu le putea para pe toate. Un salt spectaculos al lui Johnson, mai puțin gîndit, l-a plasat pe acesta în colțul ringului.

În ochii lui Jeffries s-au aprins atunci luminile triumfului. L-a imobilizat pe Johnson între corzi și a început să-l piseze pe acesta cu lovituri care își găseau de fiecare dată ținta. Era un moment greu pentru Johnson. Galeria începu să urle din nou:

— Omoară-l pe negru...

În colțul stîng al ringului, Corbet, managerul lui Jeffries, considera meciul încheiat și îi striga tare boxerului său:

— Acum, Jeff, nu slăbi presingul... lovește cu serii scurte... un-doi-trei...

Și totuși Johnson rezista. Cu fața năclăită de sînge, primind lovitură după lovitură, Johnson părea înșurubat în podea. Mănușile lui Jeffries, mînjite cu sînge, întipăreau cu fiecare lovitură pe trupul lui Johnson pete mari roșii. Și cînd nimeni nu se mai aștepta la un miracol, cînd toți cei 100 000 spectatori așteptau din clipă în clipă ca trupul lui Johnson să se prăbușească inert la podea, s-a petrecut ceva ce era cît pe ce să smulgă aplauze de admirație. După ce a primit senin două lovituri în plină figură, Johnson a coborît capul sub centura lui Jeffries și cu un efort dincolo de orice închipuire omenească a executat o piruietă acrobatică care l-a expediat exact în mijlocul ringului. Era discutabil dacă odată scăpat din colțul fatal al ringului, Johnson ar fi putut rezista asaltului dezlănțuit al lui Jeffries. Pentru a doua oară însă gongul a fost îngerul salvator al lui Johnson și deși Jeffries a sărit ca o panteră spre rivalul său el a fost oprit din drum de gestul autoritar al lui Tex care nu-l slăbea din ochi.

Repriza a șaptea. Jeffries făcea salturi pentru a relua avantajul, lovea mult, dar imprecis. Foarte puține din loviturile sale se transformau în puncte în timp ce Johnson calm, Tex se întreba stupefiat de unde o fi luat într-un răstimp atît de scurt calmul acela de robot — se apăra prudent, se mișca lent, temperînd lupta, încercînd să-l scoată pe adversar din ritmul dinamic pe care îl imprimase ultimelor reprize. Jeffries, care nu sesizase tactica adversarului, continua să se zbuciume, lovind mereu, dar în aer, încrucișîndu-și brațele lungi în mănușile lui Johnson devenite scut de apărare

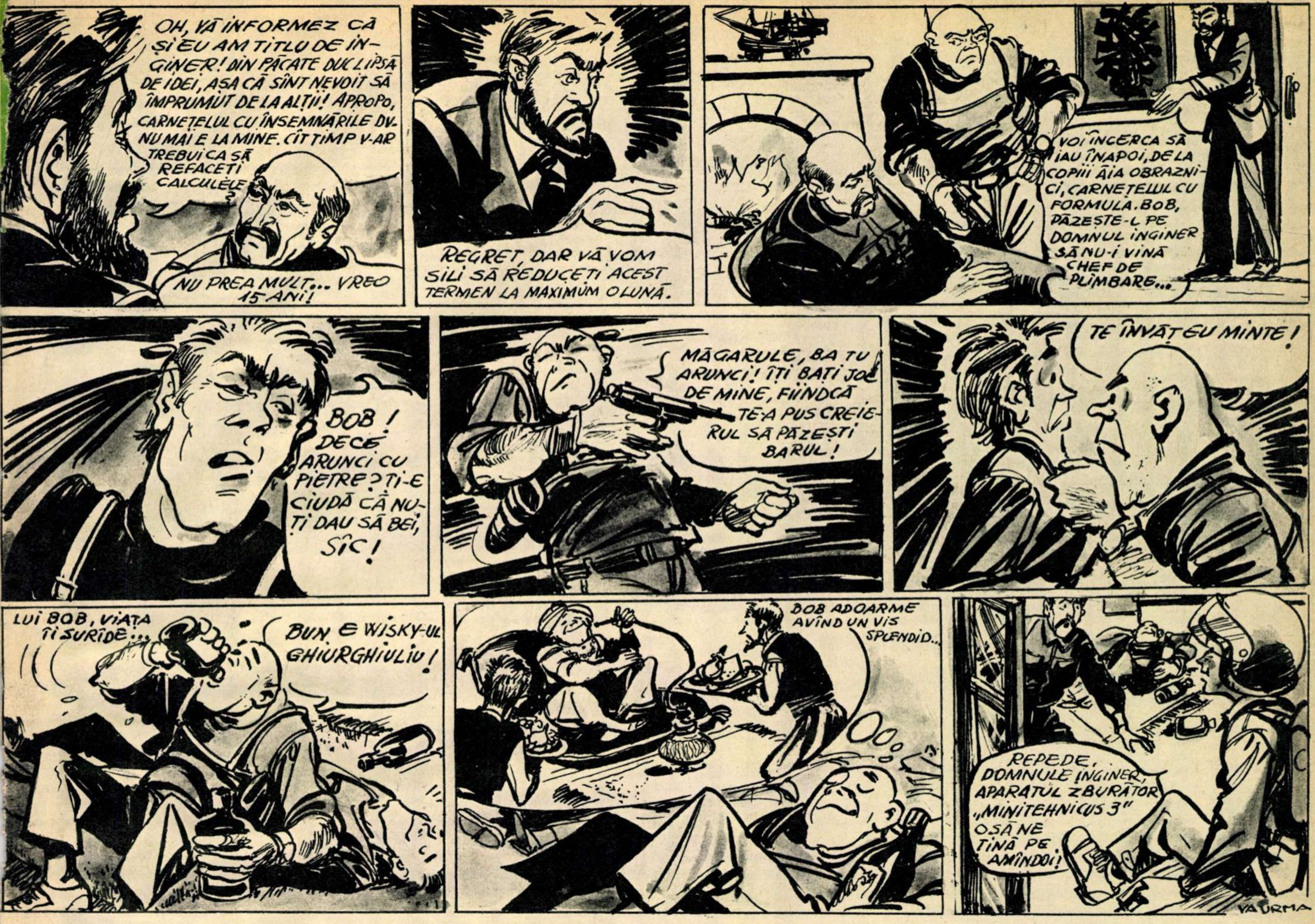
OH, VĂ INFORMEZ CĂ ȘI EU AM TITLU DE INGINER! DIN PĂCATE DUC LIPSĂ DE IDEI, AȘA CĂ SÎNT NEVOIT SĂ ÎMPRUMUT DE LA ALȚII! APROPO, CARNEȚELUL CU ÎNSEMNĂRILE DV. NU MAI E LA MINE. CÎT TIMP V-AR TREBUI CA SĂ REFACEȚI CALCULELE?
NU PREA MULT... VREO 15 ANI!
REGRET, DAR VĂ VOM SILI SĂ REDUCEȚI ACEST TERMEN LA MAXIMUM O LUNĂ.
VOI ÎNCERCA SĂ IAU ÎNAPOI, DE LA COPIII ĂIA OBRAZNICI, CARNEȚELUL CU FORMULA. BOB, PĂZEȘTE-L PE DOMNUL INGINER SĂ NU-I VINĂ CHEF DE PLIMBARE...
BOB! DE CE ARUNCI CU PIETRE? ȚI-E CIUDĂ CĂ NU-ȚI DAU SĂ BEI, SÎC!
MĂGARULE, BA TU ARUNCI! ÎȚI BAȚI JOC DE MINE, FIINDCĂ TE-A PUS CREIERUL SĂ PĂZEȘTI BARUL!
TE ÎNVĂȚ EU MINTE!
LUI BOB, VIAȚA ÎI SURÎDE...
BUN E WISKY-UL GHIURGHIULIU!
BOB ADOARME AVÎND UN VIS SPLENDID...
REPEDE, DOMNULE INGINER, APARATUL ZBURĂTOR „MINITEHNICUS 3" O SĂ NE ȚINĂ PE AMÎNDOI!
VA URMA

• Revanșa • 64

impenetrabil. Dezlănțuit fără întrerupere timp de 7 reprize, Jeffries dădea semne de oboseală chiar de la începutul rundei a opta. În a noua, folosind scăderea

• Revanșa • 65

ritmului de luptă al adversarului, Johnson a trecut la atac obținînd o relativă superioritate la puncte. Era însă prea puțin căci Jeff, timp de patru reprize acumulase

• Revanșa • 66

un avantaj solid. Repriza a zecea a fost decisivă. Johnson începuse lupta cu o vigoare uimitoare, de parcă abia atunci s-ar fi trezit din somn. Managerul îl spălase de sînge, iar buza de sus i-a fost pansată. Toată repriza Johnson n-a făcut altceva decît să-l plimbe pe Jeffries prin ring încolțindu-l cu lovituri scurte, dar puternice de dreapta. Începînd din repriza a unsprezecea publicul a amuțit, iar în repriza a douăsprezecea era clar pentru toată lumea că Jeffries pierdea partida. La o încăierare corp la corp, cei doi adversari nu s-au mai putut despărți la strigătul lui Tex: «breck».

La capătul rezistenței, amețit, Jeffries căzuse cu capul pe umărul lui Johnson care continua să-l lovească în ficat. Cînd Tex l-a scos din pumnii lui Johnson pe Jeff, acesta îl privea tulbure, cu ochii injectați de sînge. Arcada dreaptă o avea desfăcută și de sub pleoapă țîșnea sîngele.

Publicul, văzîndu-și favoritul însîngerat, începu să urle. Se auzeau în stadion împușcături. Poliția federală era la post și îi avertiza pe turbulenți prin focuri trase în aer

Repriza a treisprezecea a început prin lovituri deslînate și de o parte și de alta. Tensiunea era la paroxism. Tex privea stadionul și pe spinare îi curgea sudoare rece. Jeff, cu obrazul lui congestionat de ură, îl înspăimînta. Jeff lovea, urla, înjura. Publicul îi ținea isonul. Repriza a paisprezecea a fost un coșmar pentru Tex. Îi era frică. Îi era frică de Jeffries, ca nu cumva acesta orbit de ură să lovească sub centură sau să folosească alte mijloace nepermise. Îngrijorat, Tex îl căuta din priviri pe Corbett, managerul lui Jeffries. Și acestuia îi era frică.

(va urma)

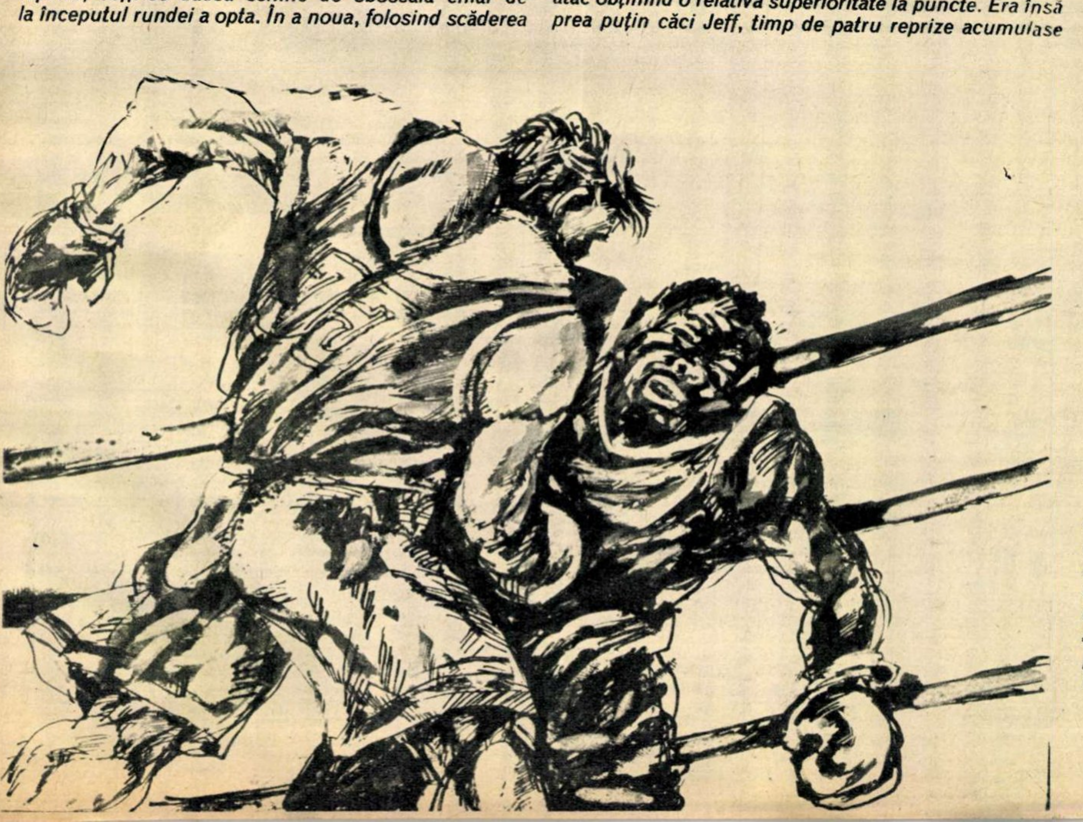

Desen de VINTILĂ MIHĂESCU

MUNCITORI PORTUARI DIN BRIDGETOW

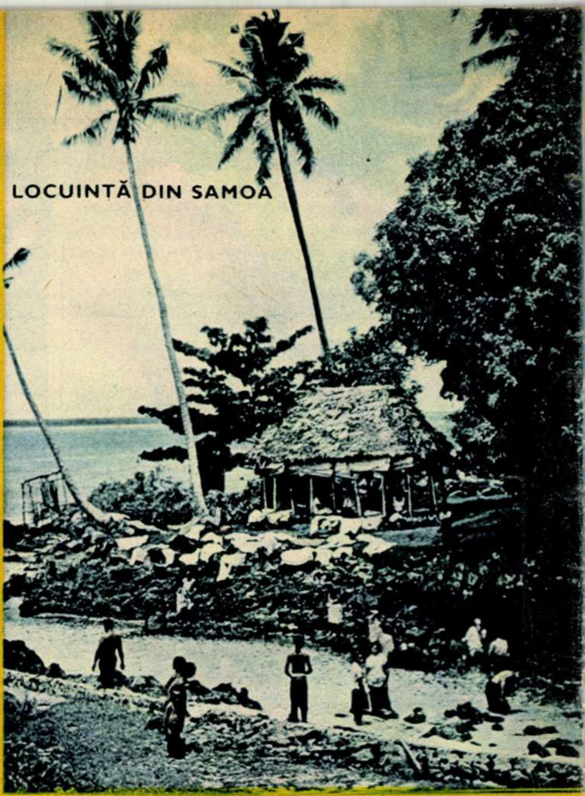
LOCUINȚĂ DIN SAMOA

STATE LILIPUT

EXCURSIE DE GLOB

ÎNTRE AUSTRIA ȘI ELVEȚIA, ÎN ÎNGUSTA ȘI PITOREASCA VALE A RINULUI, SE GĂSEȘTE PRINCIPATUL LIECHTENSTEIN, CU SUPRAFAȚA DE 157 KM². DUCATUL A FOST ÎNFIINȚAT ÎN ANUL 1342 ȘI A PRIMIT NUMELE DE «PIATRĂ STRĂLUCITOARE» (LIECHTENSTEIN).

TERENUL ARABIL OCUPÎND O MICĂ SUPRAFAȚĂ, NUMAI 15% DIN LOCUITORI SE ÎNDELETNICESC CU CREȘTEREA VITELOR. RESTUL MUNCESC ÎN INDUSTRIA DE FABRICARE A ACELOR DE CUSUT. DE CÎȚIVA ANI ÎN LIECHTENSTEIN FUNCȚIONEAZĂ O UZINĂ MODERNĂ CARE PRODUCE CELE MAI MICI MAȘINI DE CALCULAT DIN LUME.

LA VADUZ, CAPITALA STATULUI, SE AFLĂ UN MARE NUMĂR DE BĂNCI ȘI COMPANII INDUSTRIALE, DEOARECE ÎN LIECHTENSTEIN SE PERCEP CELE MAI MICI IMPOZITE DIN EUROPA. STATUL NU DISPUNE DE ARMATĂ.

INSULA BARBADOS DIN ANTILE A DEVENIT NU DE MULT STAT INDEPENDENT. DIN CAUZA NUMEROASELOR GOLFURI FOARTE BUNE PENTRU ACOSTAREA VASELOR DE MARE TONAJ, BARBADOS A DEVENIT CUNOSCUT ÎN TOATĂ LUMEA. PORTUL BRIDGETOWN, CAPITALA STATULUI ESTE ȘI LOC DE APROVIZIONARE AL NAVELOR CARE VIN DIN EUROPA ȘI AFRICA SPRE AMERICA CENTRALĂ.

PRIMII EUROPENI CARE AU DEBARCAT PE LA ÎNCEPUTUL SECOLULUI AL XVI-LEA ÎN INSULĂ AU FOST PORTUGHEZII. EI I-AU DAT NUMELE DE «BARBADOS» DE LA FRUCTELE ATÎRNÎNDE CA NIȘTE BĂRBI ALE NUMEROȘILOR SMOCHINI SĂLBATICI ÎNTÎLNIȚI DE ACEȘTIA DE-A LUNGUL LITORALULUI. BARBADOS ESTE SINGURA DIN INSULELE ANTILE CARE A RĂMAS CONTINUU SUB STĂPÎNIREA ENGLEZILOR DIN ANUL 1605 PÎNĂ ÎN ANUL 1966 CÎND A CĂPĂTAT INDEPENDENȚA.

ÎN CENTRUL ORAȘULUI ROMA, PE MALUL DREPT AL TIBRULUI, SE AFLĂ VATICANUL, STATUL CLERICAL AL BISERICII CATOLICE, ÎNFIINȚAT ÎN ANUL 1929 PRIN TRATATUL DE LA LATRAN. STATUL VATICAN, ÎN SUPRAFAȚĂ DE 0,44 KM² ESTE CONSTITUIT DIN CITTA DEL VATICANO, BAZILICA SAN PIETRO ȘI DEPENDINȚELE LOR. TOATE ACESTEA SÎNT DESPĂRȚITE DE RESTUL ORAȘULUI PRIN ZIDURI GROASE.

POPULAȚIA VATICANULUI ESTE ALCĂTUITĂ DIN APROAPE 1 000 DE PREOȚI ȘI FUNCȚIONARI. ACEST STAT — CEL MAI MIC DIN LUME — ÎNTREȚINE RELAȚII DIPLOMATICE CU 51 DE ȚĂRI.

CELE MAI VALOROASE OPERE DE ARTĂ SEMNATE DE MICHEL ANGELO, BOTTICELLI. PERUGINO, RAFAEL ȘI VERONESE SE GĂSESC ÎN INCINTA VATICANULUI.

SAMOA DE VEST, ÎN SUPRAFAȚĂ DE 2 842 KM², ESTE SINGURUL STAT INDEPENDENT DIN ÎNTREAGA POLINEZIE. CA SIMBOL AL ELIBERĂRII, PE DRAPELUL DE STAT SE AFLĂ CONSTELAȚIA CRUCEA SUDULUI.

STATUL ESTE FORMAT DIN DOUĂ MARI INSULE VULCANICE: SAVAII ȘI UPOLU. FIIND LIPSITE DE BOGĂȚII MINERALE, INSULELE AU O ECONOMIE EXCLUSIV AGRARĂ BAZATĂ PE 3 CULTURI PRINCIPALE: COCOTIERI BANANIERI ȘI ARBORI DE CACAO.

POPULAȚIA INSULELOR ESTE FORMATĂ DIN 130 000 DE POLINEZIENI CARE ÎN AFARĂ DE AGRICULTURĂ SE OCUPĂ SI CU PESCUITUL. CAPITALA APIA ESTE SITUATĂ PE COASTA DE NORD A INSULEI UPOLU. AICI SE AFLĂ CÎTEVA ȘCOLI SUPERIOARE IN CARE ÎNVAȚĂ TINERI DIN ÎNTREAGA POLINEZIE. DE ALTFEL ORAȘUL APIA ESTE CUNOSCUT ȘI CA UNUL DIN IMPORTANTELE PORTURI ALE PACIFICULUI PRIN CARE SE EXPORTĂ COPRA, CAUCIUC, BANANE ȘI MATERIAL LEMNOS.

DIN MUNȚII BAIA IZVORĂSC CÎTEVA RÎURI CARE ÎN DRUMUL LOR FORMEAZĂ NUMEROASE CASCADE CE-ȘI ROSTOGOLESC APELE PÎNĂ LÎNGĂ APIA.

ÎN VECINĂTATEA CAPITALEI A LOCUIT ÎNTR-O CĂSUȚĂ DE BAMBUS CUNOSCUTUL SCRIITOR STEWENSON CARE A ȘI SCRIS CÎTEVA CĂRȚI ÎN LIMBA SAMOEZĂ.

COLȚ PITORESC DIN LIECHTENSTEIN

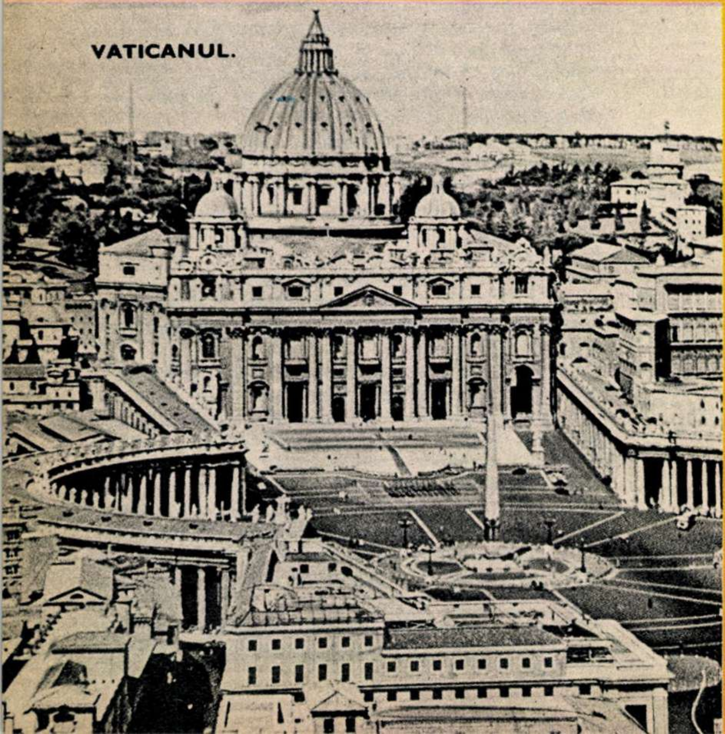
VATICANUL.

INTRARE ÎN PORTUL SINGAPORE

SAMOA DE VEST E PATRIA BĂUTURII KAWA CARE SE PREPARĂ DIN RĂDĂCINILE ARBORELUI KAWA. ÎNAINTE DE A GUSTA DIN ACEASTĂ BĂUTURĂ SAMOEZII BAT DE TREI ORI DIN PALME ȘI ROSTESC CUVÎNTUL MANUIA CARE SE TRADUCE PRIN «NOROC».

PE O INSULĂ ÎN SUPRAFAȚĂ DE NUMAI 581,1 KM² SITUATĂ LÎNGĂ ECUATOR, SE AFLĂ REPUBLICA INDEPENDENTĂ SINGAPORE. ACEST STAT LILIPUTAN ARE O POPULAȚIE DE APROAPE 2 MILIOANE DE LOCUITORI.

ORAȘUL SINGAPORE (CAPITALA REPUBLICII) CARE ESTE UN AMALGAM DE PAGODE, TEMPLE, ZGÎRIE NORI, BĂNCI, CAFENELE, TAVERNE, BAZARE ȘI PARCURI ESTE ȘI ASTĂZI UNUL DIN CELE MAI MARI ȘI MAI MODERNE PORTURI DIN LUME. PRIN EL TREC 100 DE LINII MARITIME INTERNAȚIONALE CARE LEAGĂ TOATE ȚĂRILE DIN BAZINELE OCEANELOR PACIFIC ȘI INDIAN CU EUROPA SI AMERICA. LA CHEIURILE ACESTUI «GIBRALTAR ASIATIC» ACOSTEAZĂ ANUAL APROAPE 50 000 DE NAVE.

DE-A LUNGUL CHEIURILOR PE DISTANȚE DE ZECI DE KILOMETRI, ALĂTURI DE VASELE MODERNE SE VĂD MII DE «ȘAMPANELE» — LOCUINȚE AMENAJATE PE MICI AMBARCAȚIUNI — UNDE TRĂIESC MUNCITORII DIN PORT ȘI OAMENII NEVOIAȘI.

STATUL SINGAPORE NU DISPUNE DE BOGĂȚII NATURALE. CIRCA 80% DIN LOCUITORI SÎNT LEGAȚI DE COMERȚ SAU DE SFERELE DE ACTIVITATE ÎNRUDITE. MĂRFURILE CARE SÎNT DESCĂRCATE ÎN PORT SÎNT REVÎNDUTE SAU PRELUCRATE (PETROLUL, CAUCIUCUL, LEMNUL etc.)

GHIDUL MICULUI PIETON

Cuvinte încrucișate de prof. AXIOTI TEODOR

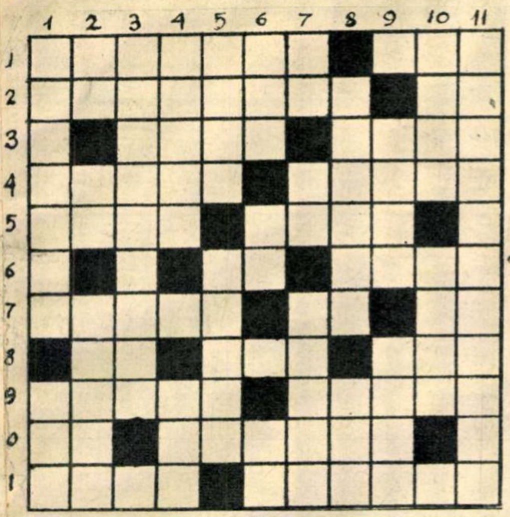

ORIZONTAL: 1).Stop!; Activitate care, desfășurată pe partea carosabilă a străzii, vă primejduiește viața; 2) Cel care respectă regulile de circulație; La frînă; 3) Stabilește reguli pentru buna desfășurare a circulației și prevenirea accidentelor; Orășel în India. 4) Zgomote mari;! Trecuți... cu vederea! 5) Pregătită; Terenuri accidentate! 6) Pîrvu Dorin; A sta pe loc cînd apare culoarea roșie la semafor. 7) Mici pietoni pentru care a fost editat de către D.M.C. «Ghidul micului pieton» (fem. sing.); Vene!; Din viteză; 8) Plantă textilă; A cunoaște regulile de circulație; Șeful agiei, în trecut. 9) Zice că se «strecoară» cu ușurință printre vehicule, fără a-și da seama la ce pericole se expune (fem.); Așa cum trebuie să fie un elev, care traversează strada; 10) Pe cale!; Dat în caz de accidente. 11) «Instrument» prin care milițianul arată că se poate trece la o intersecție unde lipsește stopul; Ar merita-o cei care nesocotesc regulile de circulație.

VERTICAL: 1) Mașina care apare în cazuri de accidente; Culoarea care indică locurile de trecere pentru pietoni; 2) Din respect! În cuplaj; Semnificația culorii «verde» pentru cel care așteaptă cuminte în fața stopului. 3) Lucrători de la circulație care veghează la respectarea legii circulației pietonilor și autovehiculelor. 4) Iute, dar nu pe stradă! (fem.); Drum larg. 5) A trece prea repede drumul, lucru nepermis și care poate duce la accidente; Loc de trecere marcat pentru pietoni. 6) Ca să nu întîrzii la ele, nu trebuie să alergi pe stradă, ci să pleci mai devreme de acasă; Repede!; Din tub. 7) Luminează piramidele; Trec... la grămadă!; Avut de preț al fiecăruia și care poate fi păstrat mult timp dacă sînt respectate și regulile de circulație; 8) Loc din spatele tramvaiului unde stau cocoțați unii copii neascultători expunîndu-se unor grave accidente; În întregime. 9) Comună din R.F.G.; A aerisi. 10) Centru urban unde, datorită aglomerației, trebuie să fim foarte atenți cînd circulăm; Mare diviziune în natură. 11) În ansamblul ei aceasta presupune și respectarea strictă a regulilor de circulație.

Dicționar: 1) ANAV — orășel în India; 2) NIEP — comună în R.F.G.

UMOR STRĂIN

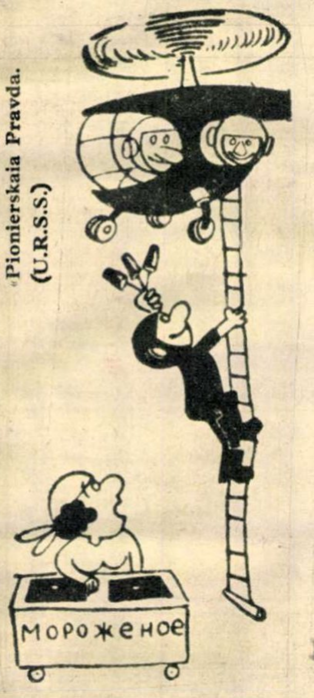

«Pionierskaia Pravda.» (U.R.S.S.)

ARITMOGRIF:

ORAȘE

Înlocuind cifrele prin litere veți obține pe verticală de la A la B un oraș din sud-vestul țării, nod feroviar și centru economic, iar pe orizontal alte orașe de pe întinsul patriei.

A

		7	2	1	2	8		
9	10	3	4	2	11	6	4	10
7	8	1	8	3	6	5	9	10
	3	2	12	2	8	9	10	
1	13	14	2	4	6	5	9	10
	15	13	1	5	2	4	10	
	16	10	9	6	5	9	10	
		5	6	7	6	5		
	15	6	9	6	5	9	10	
	13	3	2	5	9	10	6	

B

SEMNUL

CE SEMN TREBUIE PUS ÎNTRE CIFRELE 4 ȘI 5 PENTRU A OBȚINE UN NUMĂR MAI MARE DECÎT 4 ȘI MAI MIC DECÎT 5?

Ți-ai reînnoit abonamentul
la **Cutezătorii**?

CLUBUL MATEMATICIENILOR

Profesor universitar FLORICA CÂMPAN

VĂ PREZINTĂ ÎN CONTINUARE

cea de a treia parte a ciclului

MISTERIOSUL π

Încă din epoca primitivă, pentru măsurarea suprafețelor omul a ales cea mai simplă dintre suprafețe — patratul, cu ajutorul căruia a stabilit reguli pentru aflarea ariei figurilor plane, mărginite de linii drepte. Nemulțumindu-se cu atîta, el a vrut să afle și aria unui cerc și a aflat-o, înlocuind cercul cu exagonul înscris în el. În felul acesta, metoda prin care omul primitiv afla aria cercului se exprimă în limbajul nostru modern prin formula: aria cercului = $3 r^e$, r fiind raza cercului. Voi știți că aria cercului este dată de formula πr^2, așadar; iată că întîlnim din nou valoarea cunoscută $\pi = 3$! Egiptenii însă nu s-au mulțumit cu această metodă primitivă care dădea rezultate prea puțin exacte și au imaginat un procedeu mai subtil. Anume, ei au circumscris un pătrat cercului. După ce au împărțit laturile lui în cîte trei părți egale (fig. 1) au unit diviziunile dinspre vîrfuri, formînd astfel un octogon. E clar că acest octogon e mai aproape de cerc decît exagonul înscris, fiindcă el înlănțuie cercul, și părțile lui din afara cercului compensează întru cîtva pe acelea din interiorul lui. Aria acestui octogon nu-i greu de calculat. Vă arăt cum, și o las în seama voastră: notînd diametrul cercului cu «d», din aria patratului d^2 trebuie scăzută aria celor 4 triunghiuri de la vîrf, sau a două patrate cu latura $\frac{d}{3}$. Egalînd aria astfel obținută cu aria cercului (πr^2), veți obține o nouă valoare pentru π, anume $\pi = (\frac{16}{9})^2 = 3,16$. Și, să vă mai gîndiți la ceva: că aria octogonului se poate calcula ca aria unui patrat care are ca latură $(d - \frac{d}{9})$.

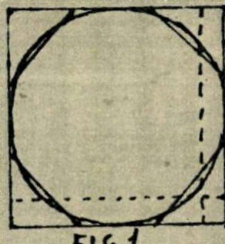

FIG 1

FILATELIE

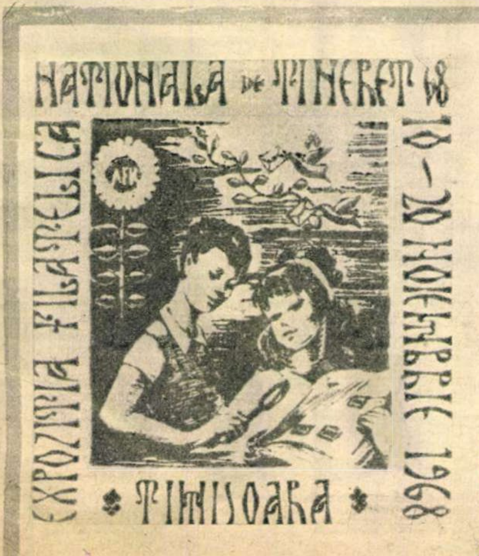

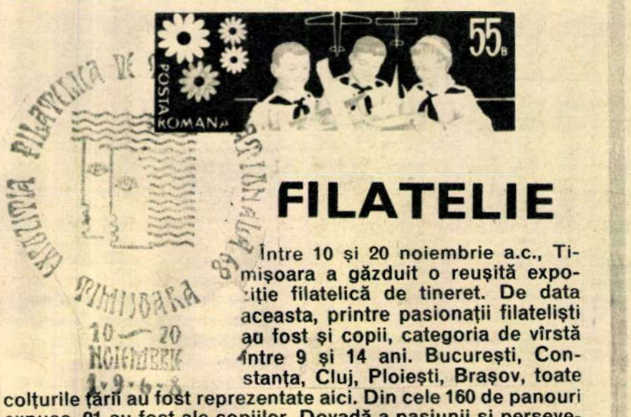

Între 10 și 20 noiembrie a.c., Timișoara a găzduit o reușită expoziție filatelică de tineret. De data aceasta, printre pasionații filateliști au fost și copii, categoria de vîrstă între 9 și 14 ani. București, Constanța, Cluj, Ploiești, Brașov, toate colțurile țării au fost reprezentate aici. Din cele 160 de panouri expuse, 91 au fost ale copiilor. Dovadă a pasiunii și perseverenței acestora este tematica bogată a expozanților: de la viața de toate zilele a copiilor patriei noastre, la fauna și flora României, realizări ale economiei țării, file din istoria patriei, pagini din istoria cuceririi cosmosului de către om, literatura și arta contemporană și multe alte teme interesante.

5 OPERE
AUTORI

Vă prezentăm mai jos două liste: una care cuprinde titlurile a 5 opere literare și a doua, care cuprinde numele a 5 scriitori clasici români. Fiecare titlu aparține unuia dintre scriitorii citați. Puteți voi să alcătuiți o singură listă, în care să treceți corect numele scriitorului și titlul operei ce-i aparține?

1. Peste codri sta cetatea...
2. Bursierul
3. Cîntec vechi
4. Hoțul
5. Scormon

A) B. Delavrancea
B) C. Negruzzi
C) M. Sadoveanu
D) M. Eminescu
E) I. Slavici